DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 0. PÁTEK - 12. ČERVNA 2009

Našli jste na titulní stránce draka? Ano? To je dobře. Drak totiž na letošní Dětské scéně, 38. celostátní přehlídce a dílně dětských recitátorů a dětského divadla, hraje velkou roli. Je důležitý a hned několikanásobně. Proč? Drak je ve znaku města Trutnova. Rok 2009 je pro město Trutnov rokem draka – řada kulturních, sportovních, zábavných, kreativních a vědomostních akcí je drakem motivována. Město Trutnov je na svého draka hrdé. Od roku 2004 zde sídlí občanské sdružení Trutnov – město draka. Jeho posláním je budovat vztah občanů k městu, objevovat jeho historii a mytologii. Budovat městskou komunitu. Od roku 2006, kdy uběhlo právě tisíc let od zabití bájného trutnovského draka, pořádá toto sdružení městské dračí slavnosti s názvem „Už ho nesou!" Letos proběhly 5.- 9.května, skládalo se při nich obří puzzle s motivem heraldického trutnovského znaku s drakem, konaly se výstavy, koncerty, trhy a také velká zábavná hra s leitmotivem draka. Město drakem žije po celý rok.

Dětskou scénu přijalo město Trutnov pod svá dračí křídla před deseti lety. Prvním motivem Deníku Dětské scény v Trutnově byl právě drak. Letos se, zcela záměrně, drak do deníku vrací, ale v jiné, obrozené, podobě. Chceme vzdát hold roku draka v Trutnově a poděkovat tak městu za vlídné přijetí. Dětské scéně je v Trutnově dobře.

V nultém čísle Deníku dětské scény, tradičně zaměřeném na krajské postupové přehlídky, najdete také rozhovor s trutnovským drakem. V dalších číslech nepřijdete o dračí rubriky. A další? To se zatím tutlá. Nemůžeme prozradit všechno hned. A až se budete ve volných chvilkách potulovat Trutnovem, mějte oči otevřené. Možná potkáte draka na zcela nepravděpodobném místě.

Iva

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ 25. – 26.4. 2009

Pražská recitační přehlídka se konala se opět v sympatické atmosféře soutěže-nesoutěže především díky seznamovacím a rozmlouvacím dílnám a možností nechávat vzkazy recitátorům v připravených obálkách. Všechny děti tak odcházely z přehlídky s malou obálkou se svým jménem a vzkazy a malou knížečkou s názvem a datem přehlídky. V průběhu přehlídky měli všichni účastníci možnost využít otevřený klub s kulečníkem, šipkami, fotbálkem, případně si mohli lámat hlavu hlavolamy nebo se projet venku na lanovce. Všechny kategorie (v sobotu I. a IV. a v neděli II. a III.) začínaly hlasovou rozcvičkou a končily rozborovým seminářem, který byl podstatnou součástí přehlídky.

V I. kategorii vystoupilo 21 recitátorů a objevila se zde řada zajímavých výkonů, výběr textů byl uměřený věku a literární kvalita byla na slušné úrovni. Často však u interpretů převažovala zmechanizovaná intonace bez hlubšího zaujetí.

Ve druhé kategorii byla úroveň recitátorů průměrná. Často se vyskytovala nevhodná dramaturgická volba vzhledem k věku recitátora. Přesto porota udělila řadu ocenění, a to především za dílčí části výkonů. Jednoznačně přesvědčivá interpretace se v kategorii objevila jen u postupujících recitátorů. Celkem se ve II. Kategorii představilo 23 dětí. Diplom, krásnou knížku a postup na celostátní přehlídku si odnesla **Karolína Celerová** s textem **Jana Vladislava O učenlivé dívce a Lara Přibylová s Ještěrkou Miloše Macourka**.

Ve třetí kategorii bylo méně účastníků než v loňském roce, přišlo 13 dětí, a také výkony měly společná úskalí, jakými byla především výstavba textu a důrazy a častá absence vypravěče nahrazená rozdrobením do hraní rolí. Problémem byla často i přílišná délka textů, kterou děti nezvládaly. Do Trutnova byl doporučen pouze **Jindřich Svoboda**, který přednesl text **I.A.Krylova Beránek a vlk a prózu Hany Doskočilové Fáma**.

Ve čtvrté kategorii, kde se představilo 13 recitátorů, byl výběr textů přiměřený. Interpreti však často rezignovali na výstavbu textu a rozmělňovali svá sdělení do jednotlivostí na úkor celku. Postup na národní přehlídku si v této kategorii odnesla **Klaudie Osičková** (**J.Prévert - Picasova procházka a I.Wernisch - To jsou řeči**) a **Terezie Jelínková** (**J. Prévert, To je to oč tu běží** a **F.Halas, Naše paní Božena Němcová**). Na závěr byli všichni účastníci přehlídky pozváni na Dětskou scénu do Trutnova na zájezd, který pro ně děti připravili zaměstnanci DDM.

Pro I. a IV. kategorii pracovala porota ve složení Martina Longinová, Vladimíra Bezdíčkova a Jiřina Lhotská, pro II. a III. Kategorii pak ve složení Gabriela Sittová, Nina Martínková a Jiřina Lhotská.

Jiřina Lhotská

OTVÍRÁNÍ PRAHA 28. - 29. 3. 2009

Pražská regionální přehlídka Otvírání 2009 se opět konala v prostorách Karlínského Spektra a organizačně bylo vše výborně zajištěno. Během přehlídky probíhaly dětské diskusní kluby, které vedla Jana Machalíková a Ivo Machalík. Lektorský sbor se sešel ve složení Jiřina Lhotská, Elvíra Němečková a Miloš Maxa. Přehlídka měla velmi vysokou úroveň i po stránce kvality inscenací. Bylo citelně znát, že všechny inscenace prošly předkoly. Díky tomu tak soubory zažily nejenom možnost hrát v příjemném divadelním prostoru, ale také měly možnost vidět poměrně velký počet inspirativních představení.

Prvním představením přehlídky byl zinscenovaný text knihy Petra Nikla – **O Rybitince**. Soubor ze **ZŠ a MŠ Nedašovská** (ved. Dana Svobodová) si zvolil nelehký úkol - tento surrealistický a fantazijní text, v knize skloubený s ilustracemi, převést na jeviště. V první polovině se ještě divák částečně v příběhu orientuje, vhodně se pracuje s kolektivní postavou, znázorňující mořské živočichy, druhá polovina je již pro diváka bohužel nesrozumitelná.

Lenka Tretiagová, vedoucí souboru **Dětské studio o.s.** (při Divadle Ponec), na přehlídce vystoupila s dvěma inscenacemi. Obě vycházely z textů Miloš Macourka – **O Kryštůfkovi v mixéru** a **Barborka a cucavé bonbóny.** V představeních dominovala dobře zpracovaná pohybová složka, nesoucí jasné významy. Navíc například u Barborky byla tato složka velice nápaditá, zoubky nebyly v řadách, ale různě rozmístěny po jevišti, vše do sebe zapadalo. V představení se pracovalo s přirozeným herním projevem dětí a nechyběla mu nadsázka. Soubor by se mohl soustředit na práci hraných postav, oproti pohybově hernímu jednání zoubků jejich „činoherní" jednání občas působilo zmateně. V představení O Kryštůfkovi v mixéru byl občas divák zmaten, co jednotlivé děti a jejich jednání znamená. Barborka a cucavé bonbóny měla ve srovnání jasnější a ucelenější tvar a lektorský sbor ji doporučil do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

LDO ZUŠ Harmonie (ved. Vladimír Jopek) se pokusil zpracovat legendu z knihy Aleny Ježkové - 77 pražských legend. V představení **O uťaté ruce** se pracovalo s výtvarnou složkou a její stylizací. Uprostřed jeviště po celou dobu stála herečka, která představovala Panu Marii, a okolo ní probíhaly další herecké akce. Celé zápletka se točila kolem krádeže insignií a následnému utnutí lupičovy ruky. Důležitou rekvizitou byly šátky, které například znázorňovaly uťatou ruku. Na tomto představení jsme ocenili zvolený námět a také snahu pracovat se znaky, která je dobře nakročená, nicméně není důsledná a občas je matoucí. Také jsme nechápali vztah lupiče a postavy, která ho ráno v kostele objeví. Důležité je ještě připomenout, že děti si hraní tohoto představení rozhodně užívaly.

Představení **Kočka, která chodila sama** (ved. Dana Svobodová) zahrál soubor **DIPAČÁPI ze ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5 – Zličín**. Představení vycházelo z knihy Rudyarda Kiplinga Bajky a nebajky a bylo dalším příjemným momentem přehlídky. Souboru se podařilo ztvárnit postavy zvířat a vhodně pracoval s jejich stylizací. Představení nepostrádalo vtipné momenty, které vytvářelo hlavně jednání postavy muže. Jistou slabinou představení byla práce se scénografií a mizanscénou. Jednotlivé prostory nebyly dostatečně konkrétně vymezeny a jak herci, tak i diváci, se občas ztráceli. Vedoucí se snažila najít každému členu jejího souboru jevištní úkol, bohužel však ne vždy byly všechny děti na jevišti v postavách a vypadávaly z nich.

Soubor **Kuk! ze ZUŠ Biskupská, Praha 1** (ved. Ivana Sobková) představil na této přehlídce zinscenovanou předlohu Martiny Drijverové **Sísa Kyselá.** Stejnojmenné divadelní představení bylo další kvalitní ukázkou práce Ivany Sobkové. V představení se dobře pracovalo s výstavbou dramatické situace, děti byly herecky vybavené a dětské postavy působily velice přirozeně. V lektorském sboru jsme horlivě diskutovali, jak přijímáme postavy dospělých. Pro většinu členů lektorského sboru však právě herecké ztvárnění těchto postav, bylo problematické. Asi největší slabinou tohoto představení byla závěrečná proměna vztahu hlavních představitelů, která nebyla příliš uvěřitelná, což souvisí s celou výstavbou příběhu inscenace.

Autorská inscenace **Písně Tašerit – Přeludy z Egyptské hrobky** byla hraniční formou dětského divadla. **Studio Kláry Gazulové** (ved. Hana Trázníková), které je známo svými mystifikačními počiny, diváky uvedlo do místnosti potažené namalovanými látkami s egyptskou tématikou. Všechno začínalo rámcovou situací, kdy postava místního průvodce vítá diváky jako turisty. Divák mohl snadno do představení zasahovat, ale to se nestalo. Do vypravování průvodce přicházejí postavy duchů. Ti sehrají příběh o Tašerit. Inscenace pracuje výrazně s taneční pohybovou složkou. Divák jakoby sledoval rituál, kterému však sám nerozumí, brzy se přestává orientovat a ztrácí pozornost. Samotný příběh vedoucí vysvětlovala až při diskuzi a bylo na ní zřejmé, že její způsob práce na diváka příliš nemyslí, což je problém, a to nejen pro diváka, ale také pro členy souboru. Ti jsou totiž po dovednostní stránce dobře vybaveni a je škoda, že nejsou vedeni k tomu, aby vnímali diváka jako někoho, komu mohou s pokorou sdělovat svá témata.

Literární předlohu Sue Townsendové – Tajný deník Adriana Molea zinscenovala společně se souborem **VY PRO MI PO ZŠ a MŠ Nedašovská Praha 5** jeho vedoucí Dana Svobodová. Představení **Trable Adriana M**. je koncipované jako řada jednotlivých situací, které jsou doplněny o scény, v nichž postava Adriana působí jako vypravěč. Asi hlavní ocenění si zaslouží samotná dramaturgická práce. Inscenace je poskládána jako mozaika vážnějších a veselejších situací, které Adrian zažívá (trápení s rodiči, šikana, školní láska, osamění). Soubor je po herecké stránce dobře vybaven a většina postav je tak uvěřitelná. Inscenaci by pomohlo rychlejší tempo a střih. Také by stálo za to soustředit se na přesnější práci s vystavěním dramatických situací. Představení však bylo každopádně vrcholem přehlídky a bylo lektorským sborem nominováno na přímý postup na celostní přehlídku DS.

Soubor **MaskArt, DDM Praha 8** (ved. Alžběta Ferklová) uvedl na přehlídce představení **Ztráty a nálezy,** které bylo zaměřené na práci s larvální maskou. Jednotlivé etudy, ve kterých byla dominantní práce s rekvizitou a kostýmem, na diváka působily spíše jako výstup z dílny než jako kompaktní divadelní představení. Situace, které na jevišti vznikaly, nebyly dostatečně konkrétní tak, aby divák chápal jednání jednotlivých postav. Každopádně stojí za ocenění, že se vedoucí na práci s maskou zaměřuje, protože ta není v oblasti divadla hraného dětmi příliš častá.

Šumavský masakr bylo autorské divadelní představení, které na přehlídce zahrál soubor **Divadlo Náhoda, Masarykova ZŠ, Praha-Klánovice** (ved. Michal Černý).Snaha o realizaci hororu na divadle se bohužel souboru nepodařila, představení působilo spíše jako nešťastně zvolená parodie. Příběh a jednání postav působil nepravděpodobně. V polovině představení sice divák přichází na to, že všechny „smrti" jsou v podstatě fórem všech ostatních postav, což však nefunguje. Na druhou stranu jsme jako lektorský sbor oceňovali posun souboru od minulého roku. Bylo vidět, že samotní členové souboru se na příběhu spolupodíleli a na jevišti si ho užívali. Nejedná se tak o inscenaci, která byla kompletně připravena vedoucím, což je v případě tohoto souboru velkým posunem.

První nedělní představení **Dobrodružství Toma Sawyera** od souboru **Radotínský Trhák, ZUŠ Kl. Slavického, Praha 5** (ved. Tereza Němcová) bylo poněkud problematické. Asi hlavním důvodem častého nepravděpodobného a neuvěřitelného hereckého jednání byla scénografie. Ta je poměrně „iluzivní"- sud, plot, stůl židle… Ve chvíli, kdy se postavy ocitají jinde než doma u tetičky, se prostor bohužel nikterak nemění. Jejich dobrodružství se tak odehrávají v obýváku, což diváka mate zejména pak, když je jejich nepřítomnost doma ostatními brána jako jejich smrt.

Další představení od Hany Trázníkové **Když medvídě přes den zlobí** – soubor **Tajgystajgi, ZUŠ Biskupská, Praha 1** – se snažilo pracovat s postupy černého divadla. Medvídě, které představuje plyšová loutka, prožije řadu nočních můr, při kterých s loutkou divák soucítí. Sny jsou až příliš agresivní. Divák nechápe, proč medvídě před sny zlobilo a celkové vyznění inscenace je také nejasné.

Doktorskou pohádku zinscenoval soubor ze **ZŠ Kladská**, **Praha 2** (ved. Kateřina Bajerová). Na představení jsme oceňovali momenty, kdy vznikají zárodky herecké akce. Bohužel častěji převažovalo samotné odříkávání textu.

Posledním představením přehlídky s názvem **Pro koho je klec?** souboru **Přemyšlata, DDM Praha 8** (ved. Jana Machalíková) se završilo toto vysoce kvalitní regionální kolo Dětské scény. Janě Machalíkové byla předlohou indická lidová pohádka Strom papoušků a Papoušek. Ústředním tématem představení byla svoboda jedince, a to v paralele životních osudů otroka a uvězněného papouška. Představení také kritizovalo samotné utiskovatele - majitele obou dvou hlavních hrdinů. V lektorském sboru jsme oceňovali snahu sdělovat tato témata a mrzelo nás, že na konci nechápeme vyznění celé hry. Zda otrok po zkušenostech, které zažil ve vztahu k papouškovi, také zatouží po svobodě nebo ne. Na práci vedoucí je nutné vyzdvihnout začlenění tělesně handicapovaného hocha, kterému je na jevišti velice dobře stanovena role. Hraje strom, na který se slétávají ostatní papoušci, což v řádu inscenace působí velice funkčně. Inscenace kombinuje činoherní hereckou akci s hraním s loutkou.

Na závěr bych ještě jednou chtěl ocenit soubory za to, že prezentací jejich celoroční práce vytvořily takto kvalitní přehlídku dětského divadla. Spolu s balónem přání, které dostávaly soubory jako dárek od organizátora přehlídky Jakuba Huláka, bych si přál, ať je takovýchto přehlídek více.

Miloš Maxa

STŘEDOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KOLÍN 4. 4. 2009

Krajské kolo soutěžní přehlídky dětských recitátorů v rámci Dětské scény 2009 se v Kolíně konalo 4. dubna. Jeden z prvních letošních slunečných dní jsme tedy trávili v tmavých prostorách kolínského DDM, snad jen přestávky se daly využít ke krátkému protažení na vzduchu.

Přehlídka první a druhé kategorie probíhala odděleně od kategorie třetí a čtvrté. To sice šetří čas, na druhou stranu se ale recitátoři vzájemně nemohou sledovat a jejich doprovod nezíská ucelený pohled na přehlídku.

Přehlídku jako vždy zahajoval ředitel zdejšího DDM Luboš Votroubek, který pokaždé všechny účastníky velmi srdečně vítá, žel Bohu je ale přehlídka v Kolíně pořád jaksi v neopečovaném stavu. V předchozích letech, kdy se konala v prostorách kolínské ZUŠ, mysleli organizátoři na rozhovory recitátorů s porotou, uvažovalo se dokonce i o samostatné diskusi určené doprovodu recitátorů. Letos se na tyto „přežitky" pozapomnělo. Jistým oživením přehlídky třetí a čtvrté kategorie měly být dvě dívky, které účastníky programem provázely. Svým stylem moderování ovšem dodávaly přehlídce spíše charakter organizovaného vyvolávání k tabuli. Stupínek, na němž se recitovalo, měl tu nevýhodu, že když se na něj recitátoři postavili, padl jim do obličeje stín jakési papírové dekorace zavěšené u stropu… Organizace přehlídky je věc náročná a všechna čest patří těm, kteří se do toho pustí. V Kolíně jsem ale zažila trochu zklamání. Přehlídka tu jaksi přešlapuje na místě a v něčem dělá spíš krůčky zpět.

Hodnocení výkonů recitátorů 1. a 2. kategorie

Vystoupení všech recitátorů v nejmladší kategorii byla letos velmi radostná. Dámy v porotě – Martina Longinová, Helena Malehová a Lada Austová – se shodly na tom, že děti přinášely na jeviště potěšení z vyprávění a na svůj věk nečekaně vyspělé přednesy. Dramaturgicky byla tato kategorie velmi pestrá, objevovaly se sice převážně texty již osvědčené a známé, ale za to od kvalitních autorů. Bylo s podivem, jak některé děti v tomto věku dovedly text náležitě vystavět, pracovat s veršem, vlastním výkladem a dokonce i s humorem a pointou. Tu a tam se sice objevovaly zpěvavé intonace a přílišné akcentování slov, jak tomu u nejmladších často bývá, ale děti byli převážně přirozené, velice kontaktní a byla z nich cítit radost ze sdělování. Na škodu některým výkonům bylo rychlejší tempo, mnohdy až moc krátké texty a také některé výslovnostní nedostatky. O poměrně vysoké úrovni této kategorie svědčí i to, že se porota rozhodla udělit dvě ceny poroty **Ondřeji Rysovi** a **Ingrid Tillmanové** a také čtyři čestná uznání.

Ve druhé kategorii se již porotkyně tak moc neradovaly, naopak, byly zde mnohé rezervy. To bylo zřejmé již ve výběru textů - mnozí recitátoři zůstali svou volbou textu spíše v 1.kategorii nebo využili jen nabídku svých čítanek. Bylo znát, že málo čtou a s výběrem jim spíše „pomáhala" paní učitelka. Dramaturgie by se tedy dala označit jako velmi nepřesvědčivá, taktéž i výkony. Recitátoři mnohdy nedovedli vůbec pracovat s textem, jeho výstavbou, pauzou, sdělením myšlenky, závěrem. Často ilustrovali slova a přehnaně modulovali hlasem. Objevilo se tu letos opravdu pramálo zajímavých přednesů. Porota poslala do národní přehlídky **Zuzanu Heřmanovou**, která dokázala citlivě a osobitě interpretovat **Hurníkův** text **Zvonek**, v němž se jí též podařilo nenásilně sdělit poselství. Udržela diváckou pozornost, vypravěčskou linii obohacenou o vlastní výklad a nepřehrávala postavy. Další postupující je **Barbora Svobodová** s **Macourkovou** prózou **Krocan**. Text byl dobře vyložený, přednes kultivovaný, výrazný a dobrý i po technické stránce. Recitátorka interpretovala s gustem, humorem i kontaktem, povedla se jí pointa. Dále byla udělena tři čestná uznání.

Hodnocení recitátorů 3. a 4. kategorie

Třetí a čtvrtou kategorii hodnotila porota ve složení Zlata Houšková, Gabriela Sittová, Radek Marušák.

Ocenění s postupem na celostátní přehlídku si ze třetí kategorie odnesla **Markéta Brabcová** a **Václav Beran**. Markéta se představila v textech **Pohádečka** od **Petra Nikla** a **Zlý pes** od **Ivana Wernische**. Zejména v prvním textu zaujala porotu přesnou mírou nadhledu a lehkostí, se kterou si pohrávala se slovním humorem. Václav Beran potom porotu jednoznačně zaujal jak výběrem textů

– recitoval **Psí přátelství** od **Ivana Andrejeviče Krylova** a **Blešku a vešku Jana Wericha** – tak svým velkým zaujetím, s nímž texty interpretoval. Václav byl v kategorii jedním z mála, kdo dokázal pracovat s přehlednou strukturou textu, gradací, očním kontaktem atp. Jeho výkony výrazně převýšily úroveň ostatních recitátorů ve třetí kategorii.

Porota zde udělila ještě dalších šest čestných uznání. Celkově byla úroveň třetí kategorie spíše průměrná, mezi texty ani v Kolíně nechyběla Macourkova Kateřinka a tlustý červený svetr, Suchého Monolog červa a Sestra nebo Prèvertův Nespokojený dromedár. Objevil se tu ale i pozoruhodný pokus o interpretaci Morgensternova Nočního rybího zpěvu.

Ve čtvrté kategorii porota udělila ocenění s postupem dvěma recitátorům: **Martině Jalůvkové** a **Petru Němcovi**. Martina recitovala **Pouťové boudy Jehana Ricta** v překladu Jindřicha Hořejšího a **Hledám tátu** od **Jiřího Žáčka**. V této kategorii to byla Martina, kdo na první pohled a poslech převyšoval ostatní recitátory. Zvládla velmi náročný básnický text (Jehan Rictus) včetně práce s veršem a přesahem, hluboké pochopení textu jí umožňovalo skutečně naplnit významy jednotlivých obrazů. Citlivě přistupovala i k Žáčkovi, udržovala velmi příjemný a přirozený kontakt s divákem. Petr Němec se představil v textech Stan(ovisko) od Rudolfa Křesťana a Setkání od Jiřího Suchého. Porotu zaujal zejména prvním výkonem, ve kterém předvedl skvělý soulad mezi textem a naturelem recitátora. Prokázal dovednost vystavět situaci a najít přesnou míru, jak nakládat s Křesťanovým humorem. Taky Petr byl s diváky skutečně v kontaktu.

I v této kategorii porota udělila ještě šest čestných uznání. Celková úroveň čtvrté kategorie byla velmi nevyvážená. Zejména ve výběru textů se ukazovala recitátorská nezkušenost a trochu póza, která k tomuto věku sice patří, ale v přednesu je potřeba s ní nějak vědomě naložit. Především dívky se představovaly v textech přílišného rozsahu a ne zrovna výsostné kvality (Miroslav Konečný: Malá prodavačka zápalek), neporadily si moc dobře s náměty, které svádějí k prvoplánovému apelu na city posluchače (Ludvík Aškenazy: Pravda, Rozhovor o smrti), při výběru z dlouhých próz nepracovaly se škrty (Petr Šabach: Hovno hoří). Někdy se mezi texty objevovaly absolutní přehmaty, a to nejen ve smyslu věkově podhraničních textů (Jiří Žáček: Jarmareční píseň na počest prvních vzduchoplavců). Dramaturgicky pozoruhodná byla bezesporu volba textu Boba Dylana Život na ulici. Je ovšem otázkou, nakolik je recitátor v tomto věku schopen text skutečně naplnit ve všech jeho významových zákoutích. Ve čtvrté kategorii už by také recitátorům slušelo, kdyby si při výběru svých textů byli vědomi toho, co dělá poezii poezií a prózu prózou. V tomto mnohé interpretační výkony dost pokulhávaly.

Gabriela Sittová, Martina Longinová

DĚTSKÁ SCÉNA STOCHOV 18. - 19. 4. 2009

Středočeský Stochov pojedenácté, dvanáct představení, z toho polovina ze základních uměleckých škol. To je stručná bilance dvou dní středočeské přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Ale také rozborové semináře, dílny pro děti, večerní studentské představení a především výborné zázemí pro všechny v Kulturním domě ve Stochově.

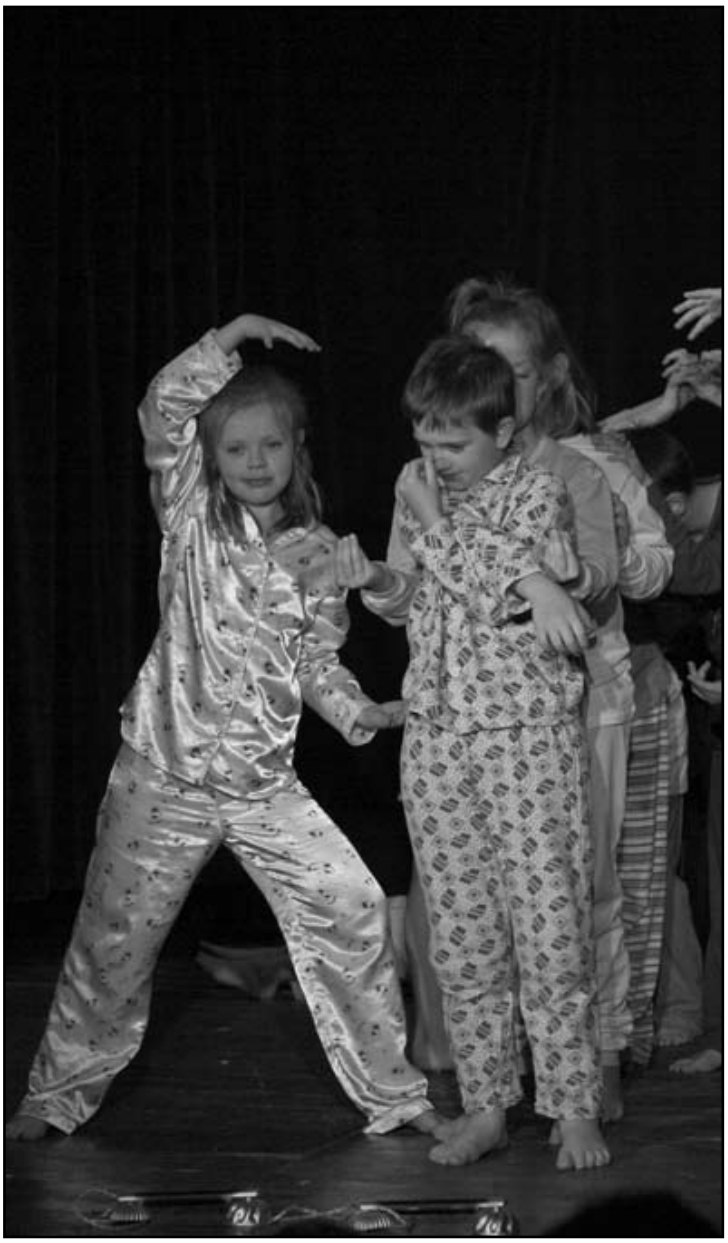

O „velké“ představení se pokusily dva soubory. **DDS KS Bystřice** přijel s pohádkou Jana Jílka **Popelka a princ** a soubor **LDO ZUŠ Lysá nad Labem** s Andersenovou resp. Čtvrtkovou pohádkou **Divoké labutě.** Obě představení opět prokázala, že málo vybavené a málo zkušené děti, jejich pokus o psychologické herectví, to vše podtržené neobratným režijním přístupem včetně nefunkční scénografie a ostatních prostředků, není tou pravou cestou ke sdělnému a fungujícímu divadelnímu tvaru. Nejistota a rozpačitost, případně utíkání se do šarží, nemůže přinést nic samotným aktérům, tím spíš ne divákům. K „velkým“ inscenacím lze přiřadit i jediné loutkářské představení souboru **Paraplíčko SVČ Kladno.** Bylo zřejmé, že inscenátoři mají s loutkovým divadlem zkušenosti, méně zkušené ale byly děti, které měly záměry inscenátorů naplnit. Bohužel ani text, **Aj, já koza** Věry Provazníkové, napsaný v 70. letech pro dospělé loutkáře a nejmenší diváky, nemohl pomoci dětem k tomu, aby přivezly do Stochova zajímavé představení.

Na opačném pólu stála představení, kde největší hodnotou, která přispěla k příjemnému diváckému zážitku, byla především příkladná práce vedoucích s menšími dětmi. Patří k nim vystoupení souboru **ZUŠ Rakovník** (1.r.LDO) **TELE – hrátky se zvířátky** a **(ZOO) Logicky Domyšlených Oveček** ze **ZUŠ Nové Strašecí** s převyprávěním pověsti **O Zlatém vrchu.** Obě vedoucí Jiřina Kytičková i Martina Tothová přesně odhadly možnosti a schopnosti dětí a obě jim dokázaly nabídnout svobodný prostor pro jevištní existenci. Do této kategorie – ukázkové práce s menšími dětmi – lze zařadit (a pokolikáté už) vystoupení dětí ze **ZŠ Třebotov**, souboru **Tři boty.** Představení **Když v Grombúlii...**, plné energie, skvělých divadelních nápadů, šikovných dětí postrádalo jeden ze základních atributů – srozumitelnost. Akce, situace, byly často zahlceny a znepřehledněny přívalem slov , kánony, voicebandy a dalším zvukovým plánem tak, že divákovi (který neznal klíč k představení – text E.Leara Popletové) zůstala pouze možnost sledovat jednotlivé obrazy, bezprostřednost malých dětí, kultivovanost

těch větších a domýšlet si, jaký že pod tím vším probíhá vlastně příběh. Určitě by představení slušel i větší řád, přesnost a ztišení. Velká škoda. Mohlo vzniknout humorné i poetické obrazné představení. Snad příště. I tak díky, třebotovští. K souborům, jejichž kvalitou byla především dobrá práce s malými dětmi lze ještě přiřadit i drobné představení **Dramatického kroužku ZŠ Hudlice** s poezií Ivo Štuky **Lesní léto, letní les.**

S pásmem poezie M.Huptycha nazvaným **Poklesky otců** přijel do Stochova soubor větších dětí **CIKCAK ZŠ Slaný.** Srozumitelná výpověď, jednoduché prostředky, téma, které si děti dokázaly přivlastnit. Příjemné, sdělné, na nic si nehrající představení. S vystoupením, které vycházelo ze školních improvizací na téma nedorozumění, a nedošlo bohužel dál než k fixované formě scének k táboráku, přijeli na přehlídku žáci **ZUŠ Rakovník Polomáčení.** Své tři výstupy pojmenovali **Ach, ta nedorozumění!** Přibližně stejně staré děti ze souboru **UZEL ZŠ Český Brod** se pokusily převyprávět **Staré pověsti české,** resp. tu O praotci Čechovi a O Libuši a Přemyslovi. Nepodařilo se. Především text, který pro ně vedoucí připravila a zdramatizovala, neměl základní předpoklady stát se nosným základem pro jevištní realizaci. Nepřehledné představení pak zcela postrádalo jakékoli situace, postavy odříkávaly text a z dětí samotných byla cítit velká nejistota. Naopak textem, který má předpoklady stát se dobrým východiskem pro dobré představení byla dramatizace na motivy knihy Ch. Moora Špinavá práce – **Někdo to dělat musí.** Text připravila pro děti ze **ZUŠ Brandýs nad L.** jejich učitelka I. Ulrychová. Fantasy příběh zestručnila a zjednodušila pro potřeby souboru **CETKA a spol.** tak, že v sobě obsahuje evidentně silný potenciál stát se dobrodružstvím pro herce i diváka. Vzrušující a dráždivé téma se zatím zcela nepodařilo přetlumočit ve stejně vzrušující a dráždivé divadelní sdělení především proto, že aktéři na jevišti si teprve svoji jistotu hledají. **Ruby a Garnet,** tak se jmenovala inscenace souboru **HOP-HOP ZUŠ Ostrov.** Inscenace, která přinesla divákům silný divácký a emocionální zážitek stála na věcných, civilních a pravdivých hereckých výkonech dvou mladých protagonistek. Těm se přesvědčivě podařilo sdělit peripetie vztahu dvou sester – dvojčat, kde každá z nich hledá svoji identitu. Silný, přestože na první pohled téměř banální příběh, pro ně vybrala a zdramatizovala Irena Konývková, z knihy J.Wilsonové Dvojčata v průšvihu . Představení nominoval na Dětskou scénu lektorský sbor ve složení Marie Poesová, Eva Venclíková a Jiřina Lhotská.

Jiřina Lhotská

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ STRAKONICE 16. - 17. 4. 2009

Třináct recitátorů v první, patnáct ve druhé, dvanáct ve třetí a ve čtvrté jenom deset se sešlo v jihočeských Strakonicích na krajské recitační přehlídce. Chuť dětí recitovat byla velká, úroveň jednotlivých recitátorů ale méně než průměrná. Sleduji přehlídku v Jižních Čechách již několik let a musím konstatovat, že v kraji se dětským přednesem v současné době (snad s výjimkou bechyňských) nikdo systematicky nezabývá. Před časem to byla J. Krčková z Českých Budějovic a na výkonech jejích svěřenců i úrovni přehlídky to bylo znát.

Ve Strakonicích se zatím v organizaci toho moc nemění. Bohužel žádná dílna pro děti ani hlasová rozcvička, děti nemají možnost vyžití o přestávkách a tak musí trávit celý čas v prostorách DDM, kde kromě automatu na kávu a čokoládu není pro ně připravena žádná aktivita. Navíc DDM neleží v žádném přírodním areálu, ale u hlavní silnice, tak ani možnost při hezkém počasí trávit volný čas v přírodě nepřichází v úvahu. Alespoň rozborové semináře se staly pravidelnou součástí přehlídky, a tak přece jen část recitátorů si odnáší domů víc, než jen výsledek z „jakési soutěže".

V první, nepostupové, kategorii byli oceněni **Patrik Študlar** a **David Bašta**. Ve druhé postupují do Trutnova **Marie Zákostelecká** s příběhem **J. Tuwima O Řehoři lháři a jeho tetě** a **Jakub Lukáč** s textem **A.Lindgrenové Úterý 22.května**, kdy Emil uvízl hlavou v polévkové míse. Ze třetí kategorie doporučila porota na postup **Víta Malotu** (**F. Carter: Škola malého stromu – Znát minulost, Příběhy arabských mudrců – Džuhá**) a **Víta Marušáka** (**E. Lear: Popletové, S. Leacock: Kouzelníkova pomsta**). Ze čtvrté kategorie postupuje pouze jeden recitátor a to **Jan Mrázek** s básní **B.Ježkové Učitel**. Jako druhý text si vybral **Názor** od **J. Suchého.**

Jiřina Lhotská

BECHYŇSKÉ JARO 2009 3. - 5. 4. 2009

...tvořilo dvanáct inscenací dětských souborů a jeden sólový přednes.

DS ZŠ Bechyně: Vyprávění totemů. V mýticky laděném příběhu o chlapci, jenž se vydal hledat rodiče, kteří ho odložili, jsou užity masky, stínohra, herci bez masek, velká látka a (ne zcela šťastně) také kombinace živé a reprodukované hudby... Důvody a významy jejich použití či nepoužití v tu či onu chvíli však nejsou sděleny, takže nakonec máme dojem, že jde spíš o to vytvořit zajímavé obrazy, zatímco vztahy herců k divákům, mezi sebou i mezi postavami jsou jen neurčitě načrtnuty: nevíme, co v příběhu má jakou hodnotu a co je tedy vlastně tématem. Navzdory zmíněným obrazům pak paradoxně jediná informace jde přes slovo. Kladem je soustředěnost pětice starších děvčat.

Dramík České Budějovice: Kašpárkovy patálie. Předloha o Kašpárkovi, kterého po sto letech přivála vichřice, toho pro herecké jednání mnoho nenabízí. Takže ani není divu, že menší, nezkušené děti stěží vytvářejí situace a spíše jen deklamují text a předvádějí naučená gesta.

Divadélko Růžek České Budějovice: Boháč a chudák. Erbenova předloha je výrazně epická. Přesto (v průměru o něco starší) děti vesměs zvládají vytváření vztahů na jevišti, méně se však daří stavět z těchto vztahů souvislý a účinný příběh se správně akcentovanými klíčovými body a ve výsledku působivé téma.

Lannovka, Háďata České Budějovice: Středa nám chutná. Prazvláštní příběh o odložené holčičce, jíž jako výraz štěstí rostou z hlavy jablka, z nichž se v dětském domově peče obšťastňující štrůdl, je asi lákavý právě pro svou až černobílou přehlednost zavánějící sentimentem. Příběh ze života dětí s pohádkovým prvkem dává v nastoleném principu střihově oddělených obrazů dětem možnost předvést, že jsou vesměs herecky šikovné. Hlavním problémem je disproporce mezi dlouhou, obsahově zbytnou expozicí a přímočaře zkratovým řešením závěru.

Úsměv Belčice: Vařila myšička kašičku. Čtvrthodinová drobnička je obsahem, rozsahem, pojetím i zvládnutím úměrná nejmenším dětem, které mohou v jednoduché formě uplatnit svou hravost i potřebu pohybu a zároveň si zkusit vstup do role. Za úvahu by ještě stálo vypracování akcentů v klíčových okamžicích variací hry se slovem, na nichž text stojí, a snad i gradace ve vývoji děje.

Dividlo DDM Kaplice: Trpaslík navíc. Inscenace na jedné straně dává dětem možnost „vyřádit se" v diskotaneččích či s nefalšovanými vousy na gumičce, ale paradoxně i tyto momenty vyznívají nepříliš autenticky, jako předvádění secvičeného. Děti jakoby se neviděly, nedaří se vytvářet vztahy, motivace a tím i rozžít a předat obsah. Je tu pár dobrých nápadů, chybí však autentické zapojení dětí, vycházející z jejich cítění a také tříbení nápadů.

Prdlouši Jindřichův Hradec: Dívčí válka. Stará pověst česká, pojatá jako kuchyňská komedie, která se neostýchá ani nějakého toho pokleslého dvojsmyslu. Starší děti jsou uvolněné, ale v zápase o udržení správné míry komického herectví se někdy neubrání přehrávání a jindy pouhé povšechné obecnosti. Jakoby šlo hlavně o dělání legrace, zatímco smysl vedení děje zůstává nenaplněn: nedozvíme se, jací jsou muži, jaké ženy, co že to mezi nimi skřípe a jak to dopadlo.

DDS Petrovice: Pasáček vepřů. Zazní melodie Rozvíjej se, poupátko z filmové Pyšné princezny, následuje mobilní rozhovor o nakupování věcí, načež na jeviště nastoupí celý soubor s písní, že budou hrát pohádku a obléknou se do kostýmů. A v těchto třech rovinách - klasické pohádky, civilních aktualizací a divadelního zcizování se odehraje celá inscenace. Soubor si vybral adaptaci Evy Horákové z přelomu 70. a 80. let, založenou na říkadlech a jazykolamech; jenže v inscenaci jsou všechny ty „slovní hříčky" jen slovy, která se nestávají materií toho, o čem chceme hrát, a jsou tu vlastně navíc, zbytná a překážející. Inscenátoři si ale ztížili úkol i zanedbáním interpretace některých stěžejních bodů: jaký je princ? jakou hodnotu prezentuje? má o princeznu skutečně zájem? oč jde císaři?... Škoda, protože starší děti jsou herecky tvárné, zvládají práci s prostorem i slušně mluví.

Divadelní spolek Pár kluků a holek, ZŠ Kaplice: Mach a Šebestová. Inscenovat notoricky známou předlohu je vždycky problém. Hrozí, že svým pojetím nedokážeme přimět diváka, aby zapomněl na důvěrně známé zpracování, nebo že upadneme do jeho napodobování. Kaplickým se stalo to druhé. Míra přejatých prvků ve vzhledu postav, hlasové i pohybové stylizaci chtě nechtě vede ke srovnávání - a v tom nemají děti šanci (ostatně ani to nedává smysl). Jednoduchá „pimprlová" gestika má své kouzlo v kresleném filmu, zatímco u živých dětí působí jako manýra špatných ochotníků, a spolu s hlasovou nápodobou Nárožného může vést až k pocitu pitvoření. U seriálu očekávatelný problém je i v kompozici: jak docílit, aby původně samostatné díly vytvořily v inscenace společnou linii a vedly odněkud někam.

Nakonec jsem si nechal tři nejzajímavější inscenace.

Lannovka České Budějovice: Na širém moři. Tři starší děvčata a jeden chlapec hrají Mrožkovu absurdní černou grotesku v mezích svého věku a možností velmi

slušně: s citem pro výraz a temporytmus i základním zvládáním prostoru jediného praktikáblu-voru. Ale právě jejich věk je limitem po vícerých stránkách. Nejenže těžko mohou mít v sobě dostatek lidské zralosti pro uchopení všech podob Mrožkovy kruté parodie na společenské pokrytectví, ale těžko mohou mít i dostatek hereckého vybavení pro zvládnutí konverzační komedie z vyšší společnosti, založené na jemné, distinguované interpretaci slova a hře s jeho významy. A je tu i otázka, nakolik ryze mužský text s ryze mužskými vztahy a ryze mužským myšlením a vyjadřováním může být přenesen do ženského (dívčího) obsazení. Inscenace se pohybuje od samého začátku v jedné relativně poklidné rovině bez gradací a viditelného vývoje, k němuž nejsou využity ani dva klíčové vstupy postav zvenčí - pošťáka a sluhy. Užití reprodukované hudby je nejenom funkčně (zbytečná ilustrace charakteru postav a situací), ale i stylově (Strauss, Mozart, Vivaldi) ne právě šťastné. Navzdory problémům jde však o zajímavý pokus o poměrně úspěšné herecké ztvárnění náročného textu mladými interprety. Proto je porota doporučila do širšího výběru Dětské scény v Trutnově.

ZUŠ Strakonice: Je to naprosto jisté. Vtipné Andersenovo podobenství o vzniku fámy je v inscenaci postaveno na střetu šesti starších děvčat a dvou chlapců. To je aktualizující, ze vztahů v souboru vycházející moment, který však není veden důsledně: není jasné, proč se od určitého okamžiku oba kluci svolně zapojují do vyprávění i hry v rolích, ačkoli se na začátku vymezili tím, že vznikající fámu odmítli jako typicky slepičí nápad holek, a rozmáznuté, nedokončené, je i vyústění tohoto sporu v závěru. Bohužel, nevypracované zatím zůstává i jádro anekdoty - vznik a růst drbu cestou nejprve tiché a pak čím dál hlasitější „pošty". Důvodem ale může být pouhá hektická uspěchanost, s níž je příběh šmahem načrtáván bez potřebného strukturování významů a akcentování jeho uzlových bodů. Ani v tomto případě tedy nejde o „dokonalé" dílo. Výběr zajímavé předlohy, její dramaturgicko-režijní uchopení i energie souboru však vedly porotu k navržení této desetiminutovky do širšího výběru Dětské scény.

Divadelní kroužek ZŠ Bechyně: Osmý John a Krvavý koleno. Šrutova jemně hororová pohádka je inscenována s nadsázkou, odstupem a smyslem pro (černý) humor, který je pro ni adekvátní. Jedny hliníkové schůdky a provaz s několika pověšenými plachtami, to je scéna, kterou rozehrává devět děvčat a jeden chlapec. Inscenace je živá, rozhýbaná, nepostrádá tvárné vztahy ani herecký výraz. Její hlavní předností je to, že spojuje potřebnou míru hravosti a divadelního tvaru. Rezervou je realizace žab a ptáků, kteří svým umístěním na scéně, (ne)akcí i potemnělou barvou téměř splývají. Největší slabinou je pak absence důraznější a jednoznačné divadelní tečky, aby inscenace nekončila natřikrát. Ze všech inscenací krajské přehlídky se Osmý John jevil být nejinspirativnějším a nejucelenějším, pročež jej porota nominovala k přímému postupu na celostátní přehlídku v Turnově.

Bechyňské jaro, jak vidno, bylo rozmanité. Na jedné straně soubory zápasící se základním divadelním problémem: jak po páté či desáté (počítám i zkoušky) zopakovat tvar (postavu, situaci…), který třeba kdysi vznikl živě a autenticky, a zároveň jej pokaždé znovu rozžít, aby byl herecky (v postavě) i lidsky (ve hře) stále autentický, přirozený, nepředstíraný. Vedle toho věčný problém, nakolik a jak dětem vyhovět v tom, co jim hoví, co znají ze zábavných pořadů, televize a filmu, a přitom udržet potřebnou míru vkusu. Neobjevil se tu žádný ohromující „trhák", ale úroveň většiny inscenací byla slušná. Až na výjimky si soubory vybraly zajímavé předlohy, ale ne vždy se podařilo ospravedlnit je jevištním ztvárněním. Tak to ale bývá. Divadlo je kobyla ošidná a ne vždy se ji podaří zkrotit. Přesto se o to musíme pokoušet a je dobře, že v Bechyni to zkoušelo tolik mladých vedoucích a jejich dětí.

Luděk Richter

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OSTROV 24. 4. 2009

V pátek 24. dubna 2009 se v Ostrově nad Ohří uskutečnila krajská soutěžní přehlídka dětských recitátorů. Do Kulturního domu se sjeli vítězové z celého Karlovarského regionu. Měli se opravdu čím pochlubit.

Úroveň 1. a 2. kategorie – tedy těch mladších – byla nečekaně vyrovnaná. V obou případech se představilo 10 recitátorů a bylo opravdu těžké rozhodnout, kdo obsadí příčky nejvyšší – tedy 2 místa (ve 2. kategorii s postupem na národní přehlídku do Trutnova.). „Laureátské" pozice v 1. kategorii získali **Ondřej Petrák** – za přednes textu **Jiřího Kahouna Jak klokánek udělal uf** a **Klára Plachá** za přednes **Čekání** od **Mirko Hanáka**.

Ve 2. kategorii to pak byli: **Daniel Bleha** a **Adéla Vetyšková** . Daniel Bleha soutěžil s textem **Zdeňka Adly O macíčkovi, který nechtěl chytat myši**. Uvedený text s jeho jemným humorem dokonale pochopil, uměl si s ním pohrát a patřičně jej vypointovat. Tato próza byla i velmi vkusně krácena. Adéla Vetyšková překvapila náročným, v této kategorii nevídaným, dramaturgickým výběrem básně **I. M. Jirouse Ptala se Františky Marta**. Dokázala jej interpretovat s pochopením a jemnou nadsázkou. Dále byla udělena řada čestných uznání. Za zmínku stojí výkon **Nikoly Kostadinové**, která přednesla text **Aloise Mikulky O švestkové chaloupce**. Tato pohádka je pro recitátora úkolem náročným díky neustálému opakování týchž slovních obratů. Recitátorka si s touto skutečností poradila nadmíru dobře. S textem si radostně pohrávala a pobavila všechny přítomné. Porota ji doporučila jako náhradnici na národní přehlídku.

Už sám fakt, že v obou věkových kategoriích porota ocenila polovinu recitátorů, svědčí o vyrovnaných a kvalitních výkonech. Porota neměla připomínky k věkově nevhodnému výběru textů. Objevila se řada talentovaných přednašečů. Předností většiny interpretů byla bezprostřednost, autenticita a schopnost navázání kontaktu s publikem. Největším problémem, se kterým se neustále setkáváme, zůstává technika mluveného projevu. Zde mají téměř všechny děti značné rezervy, i když s vyslovenými prohřešky proti ortoepické normě jsme se nesetkali.

Také úroveň recitátorů ze 3. a 4 kategorie byla velmi vysoká a vyrovnaná. Především 4. kategorie zaujala lektorský sbor svým přirozeným, suverénním projevem, výborným kontaktem s publikem a výběrem kvalitních a zajímavých textů.

Ve 3.kategorii na celostátní přehlídku postoupili **Matouš Bečka** a **Markéta Aranyossyová**. Matouš Bečka přednesl prózu **Vojtěcha Steklače Boříkovy lapálie** a **Báseň Ježek Emanuela Frynty**. Na jeho výkonu ocenil lektorský sbor způsob uchopení nonsesového textu, míru nadsázky a kultivovaný projev. Markéta Aranyossyová recitovala texty **Vrabčák na desce aneb medicína L.Aškenazyho** a **Skácelovu Uspávanku s vosou, která píchla Viktorii**. Markéta zaujala svým výrazným a osobitým projevem.

Ve čtvrté kategorii doporučil lektorský sbor na Dětskou scénu **Jakuba Veličku** s úryvkem z knihy **E.Ajara Život před sebou** a textem **E.Hauptbahnofa Potrestaný trapič** a **Nazarena Kluga** s **Baladou štědvečerní** od **Petra Šabacha** a **Lavičkou R.Křesťana**. U Jakuba Veličky lektorský sbor zaznamenal schopnost nadhledu a stylizace i sdělení závažného tématu. Na výkonu Nazarena Kluga si lektorský sbor cenil invence a osobité schopnosti sdělovat i sdílet.

Přehlídka byla organizačně dokonale připravena a probíhala v pracovně přátelské atmosféře. Děti, jako každoročně, měly možnost se před soutěží rozmluvit v hlasových rozcvičkách – a je nepochybné, že jim tyto pomohly odbourat značnou část trémy, která podobná „klání" provází. Na závěr v semináři lektorský sbor, který pracoval ve složení Eva Willigová, Jiří Oudes, Dana Jandová, Jitka Pluháčková, Jiřina Lhotská a Jana Losoová, všechny výkony, často v dialogu s recitátory, či jejich vedoucími, zhodnotil.

Eva Willigová a Jiří Oudes

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PLZEŇ 18. 4. 2009

Regionální kolo dětského přednesu Plzeňského kraje se konalo 18. 4.2009. Pořadatelem bylo opět Středisko volného času dětí a mládeže v Plzni. Dubnovou sobotu strávili všichni zúčastnění v příjemné „nesoutěžní" atmosféře. Jak při slavnostním zahájení zdůraznila Mgr. Anna Poncarová, ředitelka SVČDM, šlo především o setkání lidí, kteří přišli interpretovat a také poslouchat poezii a prózu. Složení poroty bylo letos opět pestré. K poslechu přednesu se sešli učitelé ze základních uměleckých škol, gymnázií, vedoucí divadelních souborů a také zástupci rozhlasu.

V každé ze čtyř kategorií vystoupilo třináct až čtrnáct recitátorů a recitátorek. Protože program v jednotlivých kategoriích běžel opět paralelně, měli interpreti možnost slyšet jen své věkem si blízké kolegy. Urychlil se tak sice průběh celé akce, ale jak porotci (vždy tři pro jednu kategorii), tak i přednášející slyšeli a viděli bohužel jen čtvrtinu všech výkonů. Zdá se mi, že by bylo pro další rozvoj interpretačních i posluchačských dovedností všech zúčastněných smysluplnější, kdyby existovala možnost slyšet a vidět všechna vystoupení. Čtyři různé věkové kategorie přednesu nabízejí zajímavou příležitost okusit bohaté spektrum možností výběru a interpretace textu.

Jako porotci jednotlivých kategorií jsme se shodovali na tom, že úroveň výkonů v letošním regionálním kole byla dobrá. Výběr přednesených textů byl standardní a výkony recitátorů velmi vyrovnané. Neslyšeli jsme sice hvězdné výkony, ale skvělé, podle slov porotce ve čtvrté kategorii Jana Anderleho, ano. V této čtvrté kategorii do celostátního kola postoupili **Anna Behenská** a **Tadeáš Janda**. Náhradníkem se stala Natálie Fenclová, kterou zradila špatná výslov-

nost sykavek. Napříč všemi kategoriemi slavila jednoznačné vítězství próza nad poezií. Některým předneseným prozaickým textům by prospělo krácení a porotci proto doporučovali nemít přehnanou úctu k textu a nebát se škrtat. Ve třetí kategorii porota k dalšímu postupu vybrala **Tomáše Fejtka** (zaujal osobním zaujetím a nadhledem, se kterým interpretoval text) a **Barboru Doležalovou**, jako náhradníka Pavla Žáka. Ve druhé kategorii svými výkony nejvíce zaujali **Přemysl Marek** (s humorem si pohrával s přímou řečí a odvážně tak balancoval na hraně snesitelné parodie) a **Michaela Ondruszová**, jako náhradníka určila porota Jakuba Moulise. V první kategorii nejoceňovanější výkon předvedla recitátorka s netradičním jménem, **Maryam Amina Koucha.** Na nejzajímavějších recitátorských výkonech porota i další posluchači ocenili především zmiňované osobní zaujetí, nadhled, porozumění textu a jeho srozumitelné podání, a to jak po stránce obsahové, tak i technické.

Vzhledem k tomu, že se regionální kolo dětského přednesu opravdu nemělo zač stydět, můžeme se bez obav těšit zase za rok na shledanou.

Hana Prančlová

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS DOBŘANY 3. - 5. 4. 2009

Přehlídka DDT se po pár letech vrátila do Dobřan, tentokráte však do nového prostoru. Bývalé armádní kino bylo přebudováno a nyní poskytuje dětským souborům optimální jeviště se zázemím a divákům pohodlné zaboření se do červeného plyše s výborným výhledem na scénu.

Na této scéně bylo během přehlídky odehráno celkem 13 inscenací. Krom skalních souborů z obou krajů se na DDT objevil i jeden soubor zcela nový, který do Dobřan zavítal z Prahy. Než obrátím pozornost k jednotlivým inscenacím, musím předznamenat, že celková úroveň zhlédnutého byla vysoká a škála použitých prostředků široká. K vidění byly inscenace autorské i inscenace vycházející z textu – poezie i prózy. Před našimi zraky defilovali nejen dětští herci, ale i mnoho masek a různých typů loutek. A nechyběla ani projekce či stínohra.

Převážná většina inscenací, tj. sedm, vznikla vlastní dramatizací literárního prozaického textu. Patřila mezi ně i inscenace **Jukiko** souboru **Max a spol. z Klatov**, jejíž předlohou byla japonská pohádka Kočičí palác. V souladu s její poetikou pracoval soubor hodně s obrazností. V jednotlivých obrazech (byť nejvíc využitých a nejlépe vytvořených v první části představení) byla také síla tohoto představení, podporovaného uvědomělou prací s hudbou, světly a kostýmy. Celkový dojem bohužel nepodpořila herecká složka (která jediná, jak praví Otakar Zich, je svojí podstatou dramatická), což mělo poněkud negativní dopad na celkový temporytmus inscenace.

Druhou inscenací inspirovanou japonskými příběhy byla inscenace **Tři příběhy o soudci Ookovi**. V té spojily své tvůrčí síly hned tři soubory z Kdyně a Domažlic – **něKdy a Pecky st. a ml.** V této inscenaci bylo použito výrazné líčení, masky, loutky, stínohra a živá hudba. Některé nelogičnosti (například v užití plošných loutek v jedné ze stínoher) vyvěraly pravděpodobně z částečně oddělené práce tří souborů. Tyto drobné prohřešky však bylo snadné odpustit právě díky dobře vystavěným situacím, umožňujícím postavám jednání.

Těžký úkol zpracovat divadelně **Lakomou Barku**, kterou všichni dobře znají animovanou a namluvenou Werichem, na sebe vzal soubor **Traple z Plzně**. Dospívající soubor na inscenaci pracoval téměř bez vedoucích a jako klíč k inscenování si zvolil princip dvorečku, v tomto případě oděného do hávu generální zkoušky. Jako loutky a atributy postav použil soubor obsah dvou igelitek, které se rovněž staly rekvizitami. Tento start možná vzbudil v některých divácích obavy, zda takto pojatá inscenace může být vedle známého zpracování zajímavá. Nakonec se ukázalo, že může. Ve funkčnosti užitých prostředků a jednotě stylu nakonec Lakomá Barka došla nejdále z přítomných produkcí, což jí vyneslo i jeden ze dvou přímých postupů do Trutnova.

Dramatizaci v posledních letech často inscenované povídky **Jamie a upíři** přivezl soubor **SAKY PAKY z Velhartic.** Opět jsme se dočkali známého inscenačního prvku – tentokráte zdvojení postav – a opět se souboru podařilo, aby jeho užití bylo zajímavé a funkční. Zdublovaná Jamieho matka unisono „prudící" Jamieho i jeho otce pro mě byla přesvědčivější než v předloze samé. Příjemným rozdílem oproti jiným inscenacím této povídky byl věk herců, který byl nižší a příběhu lépe odpovídal (často tuto předlohu volí i soubory, jimž jde tak trochu pod věk). Problematická však byla scénografie využívající různě pomalované kartonové krabice, jejichž přeskládáním se proměňovala scéna. Souboru se zcela nepodařilo dát jednotlivým přestavbám smysl.

Mše mrtvých Divadýlka Strašidílka 2 z Plzně vycházela z málo známé pověsti. Soubor si zřejmě užil „duchařskou" atmosféru, jednoduchý příběh byl ale komplikován nepříliš funkčním dvojitým rámcem, naplněným nepravděpodobnými situacemi a nevěrohodným jednáním dětí v roli dospělých postav.

Další (a řekla bych poměrně ambiciózní) inscenací byla **Sněhová královna** souboru **Sedm divů světa z Plzně**. Soubor a jeho vedoucí se statečně popral s Andersenovou pohádkou a na ploše cca 45 minut se jim podařilo zachovat většinu motivů z předlohy a nějaký i přidat. Inscenace byla pečlivě řešena i po ostatních stránkách – živá hudba, světla, kostýmy, masky, scéna. Užitých prostředků bylo bohatě, někdy se však bohužel tloukly či dublovaly (např. projekce znázorňující řeku a fyzická prezentace téhož). Scénografické řešení - konstrukce s různobarevnými šátky, jejichž přeskupováním aktéři vytvářeli nová prostředí – vyžadovalo od herců velké soustředění, které potom zákonitě chybělo jinde (např. práce s maskami by si zasloužila větší pozornost). Použitá projekce celkově působila nadbytečně. Představení pak bylo navzdory své náročnosti hnáno protagonisty k rozuzlení tak rychle, že to bylo až na úkor jeho srozumitelnosti.

Plzeňský soubor **B.U.D.D.E.T.O!** si se svojí inscenací **Zlojroj** ukousl dost velké sousto (přes občasné kuckání se jím však nakonec nezadávil). Postavit představení podle knihy Terryho Pratchetta není úkol jednoduchý a soubor se ho zhostil s nakažlivým entusiasmem. Nicméně problémů má tato inscenace nepočítaně. Srozumitelností počínaje a prací s loutkou konče. A proč je tedy Zlojroj druhou inscenací, které byl lektorským sborem udělen přímý postup na Dětskou scénu? Proto! Proto a taky přesto, přes to všechno. Jako diváci jsme se i přes nepochopení a problémy výborně bavili a užívali si hereckou stránku inscenace, která je dozajista zajímavým příspěvkem k časté diskuzi o dětském herectví. Jako členka lektorského sboru pak doufám, že se tvůrcům podaří část problémů do národní přehlídky vyřešit. Ale i kdyby ne, věřím, že oceněná inscenace bude přínosem i v tomto poněkud chaotickém stavu.

Inscenace, jejichž tvůrci si jako východisko zvolili poezii, byly tři, a každá docela jiná. Pražský soubor **LAB-ORA-TOŘ** nám pod názvem **Obrazoslovo** představil výsledek svého experimentování s básněmi Ernsta Jandla, Mileny Lukešové, Tomáše Přidala a Ondřeje Tučka. Hned expozice a první báseň Vědí co říkají nás naladila k příjemnému očekávání, které však bylo posléze zklamáno, neboť se souboru nepodařilo přinést nic nového, ani udržet počáteční hravou atmosféru.

Nejmladší soubor na přehlídce **Divadlo v KOŠI z Plzně** vytvořil krátké pásmo **Kytovaná** z veršů Jiřího Suchého a Michala Černíka o květinách. „Pidiaktérky" v rolích květin pohybově rozehrávaly jednotlivé básně, z nichž jedna se s pohybovými obměnami vracela jako jakýsi refrén. Abstraktní pohyb vzniklému tvaru seděl lépe než konkrétní (např. ztvárnění autobusu). Souboru bylo doporučeno přehodnotit ještě práci se světlem (které mělo zřejmě evokovat louku, ale vytvářelo spíše atmosféru Marsu) a s hudbou (která byla pěkná, ale k danému tvaru možná až příliš pompézní).

Třetí inscenaci postavenou na poezii nám zahrály dvě dívenky ze **ZUŠ v Domažlicích**. Pod názvem **Magor dětem – na dobrou noc** vzniklo z jedné Jirousovy básničky okouzlující rozverné dílko. S minimálními jevištními prostředky (bodové světlo, aby se zmenšil prostor, plus jedna peřina a jeden polštář) dokázaly obě dívky milým a zajímavým způsobem interpretovat vybraný text. Přesto by bylo vhodné zapracovat ještě na přesnosti všech významů a odstranění drobných nelogičností, neboť u takto malého tvaru (a vlastně tak trochu i anekdoty) je potřeba jasnosti a přesnosti ještě zřetelnější než u větších inscenací.

Inscenace **Milá Anne!**, která se poněkud vymykala zavedeným pořádkům, byla poctou Anně Frankové a prací tří studentek **LDO ZUŠ Karlovy Vary**. Ty sestavily krátké pásmo z vlastních textů, psaných formou dopisu a z úryvků z Deníku Anny Frankové. Jednalo se v podstatě o veřejné (ani ne scénické) čtení s nepatrným jevištním ozvláštněním, a přestože byl výsledek zajímavý, za divadlo se tak docela považovat nedal.

Jako poslední v mém výčtu přicházejí na řadu inscenace autorské. Na DDT se objevily dvě. První z nich byly **Příběhy Křemílka a Vochomůrky Loutkového kroužku z Dlouhé Vsi**. Jednalo se celkem o čtyři epizody, z nichž dvě první jsme měli možnost zhlédnout na přehlídce už loni. Jak název souboru napovídá, jednalo se o představení loutkové. Autorkou zpracovaných textů byla vedoucí souboru. Nutno říct, že neskryly svoji výchovnou intenci. Zejména první epizoda byla velmi didaktická (použití „kouzelného" slovíčka prosím). V představení bylo použito takového množství prostředků (předměty a loutky všeho druhu, živí herci, masky…), že to divák po chvíli přijal jako princip a vlastně se pak už jen divil, že loutky Křemílka a Vochomůrky jsou stejného rodu. Stejně jako jsem po chvíli věděla, že se na jevišti může objevit cokoli (příští rok očekávám i loutky v nadživotní velikosti a chůdaře), tak bylo i jasné, že se může i cokoli stát, neboť výchozí texty nebyly svázány žádnými konvencemi (až na happy end a poučení). Velkou devizou tohoto představení byli samotní herci a loutkoherci, kteří na publikum mocně zapůsobili svojí prostou přirozeností a opravdovostí, s jakou onu snůšku čehokoli hráli. (Měla jsem až pocit, že přihlížím spontánní dětské hře).

Druhá autorská inscenace dorazila na DDT z Aše. Soubor **Píďalky** nám zahrál současný aktuální příběh **Jak patnáctky (ne)přicházejí o iluze**. Představení strhlo diváky svojí energií (pro ašské inscenace typickou) a humorem. Aktéři se evidentně bavili jak vytvářením této inscenace, tak její prezentací. Lektorský sbor ve složení ocenil zejména herecké nasazení a aktuální témata, kterými se

soubor v inscenaci zabýval (děti ve světě nedozírných počítačových možností, rodinné vztahy a vztahy pubertálně-partnerské). Problematické však bylo telenovelovité uchopení těchto témat, které pak bohužel působilo poněkud lacině až kýčovitě.

Na závěr bych ještě chtěla zmínit, že k příjemné divadelní atmosféře celého víkendu bohatě přispěl úvodní průvod masek, obohacený představením commedia dell´arte studentů Ateliéru DV z plzeňské Pedagogické fakulty, a závěrečná prezentace dílniček, ve kterých se tradičně setkávají při společné práci děti ze všech souborů.

Na slavnostním zakončení přehlídky (při vyhlašování výsledků) mě pouze napadlo, jaká škoda je, že i v takovém oboru musí být soutěž. Přes veškerou snahu organizátorů a nás porotců (Jakub Hulák, Tomáš Machek a Eva Ichová) o vytvoření přátelského nesoutěžního ovzduší se úplný závěr zatěžká atmosférou úspěchu a neúspěchu a dodatečné rivality. Ať jsme to „okecávali" sebevíc, to, že někdo do dalšího kola vybrán byl a jiný ne, je neoddiskutovatelný fakt, a co to dělá s prožíváním všech zúčastněných přeci každý z vlastní zkušenosti známe. Vím, že to u téhle přehlídky s jejím posláním jinak nejde, ale… škoda, škoda…

Eva Ichová

LIBERECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ LIBEREC 4. 4. 2009

Krajské kolo přehlídky dětské recitace se konalo v sobotu 4. dubna 2009 v Experimentálním studiu Lidových sadů v Liberci, což je malý útulný sálek s komorní kapacitou 80 diváckých míst. Přehlídku už tradičně pořádá DDM Větrník v Liberci, oddělení soutěží. Organizaci výborně zvládla dvojice Vendulka Tošnerová a Jaroslava Herrmannová.

Oproti loňskému roku byla účast o šestinu nižší, z jednotlivých okresů dorazilo rovných 30 recitátorů a recitátorek.

Nejvýraznějšími recitátory I. nepostupové kategorie byli **Josef Bartoň** a **Ondřej Vlášek**. Oba dokázali navázat kontakt s posluchačem, svůj výrazný projev stavěli na dobře zvládnuté technice přednesu včetně práce s dynamikou a tempem.

V II. kategorii jsem si loni na tomto místě dovolil zaprorokovat, že se můžeme těšit na příští výkony **Barbory Filipi**, která loni zaujala v 1. kategorii. Letos si šikovně vybrala text **M. Drijverové Starosti**. Stejně tak lektorský sbor zaujala **Šárka Knížková** s přednesem textu **Ivy Hercíkové: Jak štěňátko dostalo chuť na med**. U obou jsme ocenili výbornou výslovnost, komunikaci s divákem a vytvoření potřebného napětí.

A nyní III. kategorie. **Kateřina Janoušková** (loni postup ve 2. kategorii) si letos vybrala text **Neviditelné auto, viditelný strom Miroslava Válka** a báseň **Jak namalovat podobiznu ptáka J. Prevérta**. Dostatečné porozumění textu spolu s kvalitní technickou vybaveností využila k poutavému sdělení. Další výraznou osobností se v krajském kole ukázala **Marcela Laurinová**. Ke způsobu jejího přednesu dobře seděl text **S. Pavelkové: Narozeniny**. Jako druhý text si vybrala **Optejme se ještě jednou od D. Šajnera**.

Ve IV. kategorii také **Anežka Buriánková** letos dospěla o kategorii výše a své postavení výborné recitátorky obhájila. Zkušeně svůj výkon staví na pečlivém výběru textu (**V. Klimáček: Zločin v šatně, D. Mrázková: Ticho a Linduška**). Od začátku výborně navodila napětí a například i tónem hlasu dokázala v divácích vyvolat živé představy. **Tereza Krausová** zaujala svým cíleným výběrem (**J. Otčenášek: Romeo, Julie a tma**) i citlivým uchopením tohoto náročného textu. **Možná, možná ne od R. Fulghuma** jí byl druhým textem. Pochvalu poroty si vysloužila **Barbora Hlaváčková** (**L. Aškenazy: Vajíčko**) a **Barbora Kropáčková** (**F.Šrámek: Raport**)

Čas pronájmu sálku Experimentálního studia nám sotva stačil k vyslechnutí všech výstupů a předání ocenění, a tak se rozbor a sdílení diváckých zážitků přesunuly na zahradu objektu. Rozbor byl podle přání vystupujících a jejich doprovodu podrobný a důkladný. A tak je s podivem, jakou trpělivost s námi měl personál zahradní hospůdky, ke které námi obsazené stoly patřily.

Za lektorský sbor ve složení

Jana Vobrubová, Azalka Horáčková, Eliška Vobrubová Lukáš Horáček zapsal ten poslední.

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA LIBEREC 18. 4. 2009

Na krajskou přehlídku se sešli všichni její účastníci v libereckém Malém divadle v sobotu 18. dubna 2009. Přehlídky se zúčastnilo devět souborů rozmanitého věkového složení i různé úrovně.

Program zahájila **Knoflíková válka** v podání **Turnovského divadelního studia**, jehož vedoucím je Petr Haken, který je též autorem dramatizace známé literární předlohy. Přestože literární předloha i její dramatizace nabízí možnosti dramatického jednání, byla turnovská inscenace hodinovým sledem nedramatických situací Výsledkem je celkově povrchní inscenace bez vnitřního konfliktu; aktéři byli povolení tělesně i hlasově (výrazově). Celé představení bylo bez humoru a radosti.

Divadelníci z **DDM Vikýř Jablonec nad Nisou** s vedoucí Alenou Telenskou připravili inscenaci **Sirotek Kassasuk**, která vznikla na základě stejnojmenné literární předlohy K. Rasmunsena a zpracovává téma, co se může stát, když neuváženě zacházíme s tím, co nám bylo svěřeno. Zajímavé dvacetiminutové vystoupení osmi 13 – 15 letých, děvčat s minimálním textem, úspornou, ale jasnou výtvarnou složkou (holé jeviště, neutrální bílé kostýmy, použití kostýmních znaků i zástupných rekvizit) vyniká soustředěným výrazem, přesným a kultivovaným jednáním s tělesným i vnitřním (duševním) napětím, vytváří sdělné představení s jasným morálním poselstvím bez vnější morality. Kvality inscenace ocenil lektorský sbor doporučením k přímému postupu na národní přehlídku do Trutnova.

Nižší věkovou kategorii zastupoval **DS AMOS I. při ZŠ Husova Liberec** vedený Alenou Křižíkovou. Skupina asi třinácti malých dětí (2. – 5. třída ZŠ) předvedla ve své **Zlatovlásce** „hru" (odehrává se v prostředí domácnosti za použití žehlícího prkna, kuchyňského náčiní, kusů látek) úměrnou věku a možnostem (zkušenostem) dětí. Zároveň je ale vidět, že sdělení nevychází ze spontánní dětské hry, ale je naučeno (primárně přes text). Přesto je celkový dojem příjemný, děti představení baví a jednají se zaujetím Soubor obdržel na krajské přehlídce pochvalu lektorského sboru.

Poselství o tom, že když se někdo vyvyšuje nad ostatní, může špatně skončit (a zároveň každý máme něco, co umíme a čím jsme výjimeční), zůstalo pouze ve scénáři vzniklém na základě předlohy Františka Nepila. Vše v inscenaci **O hadovce smrduté** v podání **DS PiHa při DDM Větrník Liberec** (vedoucí Hana Langerová) plyne víceméně stejně a vlastně nekončí, nýbrž jen přestane. Konflikt je ale málo zdůrazněn a viditelně řešen. Představení též působí nedramaticky, protože účinkující spíše plní úkol, bez vývoje, napětí a pointy.

Dramatický kroužek při ZŠ Velké Hamry vede Dana Holcová, která zvolila pro skupinu dětí z I. stupně ZŠ sice vhodnou předlohu: Milada Mašatová: **O modrém království**. Nicméně výsledkem je sled monotónně se opakujících situací, takže představení působí nekonečně nudně, bez gradace. Obměny jsou povrchní, nevedou k vyvrcholení. Hravost a humor se zcela vytratily.

Divadelní soubor **Bagr a traktor**, **ZUŠ Liberec** (vedoucí Lukáš Horáček) přivezl inscenaci **Jamie a upíři**. Představení vzniklo na základě vlastní dramatizace stejnojmenné literární předlohy, která však nemá dramatickou nosnost– není o čem hrát nebo tato látka neumožňuje řešit vnitřní konflikt. Solidní práce souboru byla oceněna pochvalou poroty.

Mach a Šebestová je drobnost úměrná věku a možnostem účinkujících dětí (skupina asi 11 druháků). Děti inscenace baví. Jednoduché představení Dramatického kroužku při ZŠ 28. října Turnov působí celkově příjemně, děti se nepředvádějí. Rezervy jsou v mluvní kultuře (otevřené vokály) i ve výtvarném zpracování (ilustrativní). Vedoucí souboru je mladá začínající Klára Šimicová. Soubor obdržel na krajské přehlídce pochvalu poroty.

Představení **Tatínku, ta se ti povedla** vzniklé na základě stejnojmenné literární předlohy Zdeňka Svěráka působí jako zdlouhavé, až jako nastavované. Sevřenosti tvaru by prospělo zkrácení. Kladem inscenace jsou děti dobře vedené k přirozenému projevu, nepředvádějí se a mají ze hry potěšení. Inscenace má některá neotřelá nápaditá místa. Hráli členové **DS Pampalin ZUŠ Turnov** pod vedením Aleny Tomášové. Inscenace byla doporučena do širšího výběru pro národní přehlídku v Trutnově.

Posledním představením přehlídky byl **Oidipus** v provedení **DS Není to ani to, ZUŠ Turnov**. Soubor pracuje pod vedením Romany Zemanové. Antická látka je zpracována jako loutkové představení. Práce s loutkou je na slušné úrovni, ale celkové vyznění zůstává v prvním plánu životního příběhu Oidipova.

Po přehlídkových představeních se uskutečnil rozborový seminář pro vedoucí souborů vedený členkami lektorského sboru, Mgr. Janou Vobrubovou, Mgr. Kristou Bláhovou, Mgr. Azalkou Horáčkovou a Mgr. Eliškou Vobrubovou. V čase diskuse s vedoucími probíhaly pro děti ze souborů dílny, jejichž vedoucími byli Pavel Skála, Vojta Brzek, Pepa Jelínek a Petr Vydarený, kteří se v průběhu celého dne starali o příjemnou atmosféru kultivovaným a příjemně vtipným moderováním přehlídky. Zvláštní poděkování za hladký průběh, pečlivou přípravu a vlídné zacházení i péči o všechny účastníky přehlídky patří v neposlední řadě libereckému Domu dětí a mládeže Větrník, jmenovitě paní Vendulce Tošnerové a Jaroslavě Herrmannové.

Sepsaly: Jana a Eliška Vobrubovy

ÚSTECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ CHOMUTOV 18. 4. 2009

Popáté a naposledy se recitátoři Ústeckého kraje sjeli do Chomutova 18.4.2009, aby zde porovnali svoje interpretační schopnosti. Chomutovská přehlídka měla popáté stejný scénář, bezvadně organizačně zajištěný ze strany pořadatelů: společné zahájení s několika slavnostními proslovy v největším ze sálů bývalého jezuitského kláštera, rozchod jednotlivých kategorií do přidělených místností spolu s desetičlennou porotou, rozlosování pořadí jednotlivých soutěžících a samotnou recitační část. Poté následovala svačina pro všechny přítomné, diskuse čtyř porot s recitátory jednotlivých kategorií a nakonec ve 13.00 hodin slavnostní vyhlášení výsledků v barokním kostele svatého Ignáce s předáváním dárkových tašek a peněžních poukázek na knihy dle vlastního výběru v knihkupectví vedle kostela pro oceněné recitátory na 1., 2. a 3. místě.

Letošní přehlídky jsem se poprvé zúčastnila v roli porotce – IV.kategorie. Přes všechno dobře fungující soukolí přehlídky mi to občas zaskřípalo, takže jsem si kladla některé otázky, na něž jsem ale nenašla odpověď.

Proč všechny kategorie probíhají paralelně? Proč se alespoň nespojí např. I. a III. a II.a IV. kategorie? Vždyť v městských a okresních kolech probíhají všechny kategorie po sobě s jedinou porotou a celkový počet účastníků není o mnoho nižší. Navíc by to mělo výhodu v tom, že by se navzájem slyšely i jiné kategorie. V Chomutově byly letos počty účastníků následující: v I. kategorii 14 recitátorů, ve II. kategorii 15, ve III. kategorii 15 a ve IV. kategorii 16, tedy celkem 60 dětí.

Proč nebyl ušetřený čas věnován vzájemnému seznámení dětí, jejich rozmluvení a vyzkoušení si prostoru, jak se to na mnohých přehlídkách již po léta dělá? Byli se organizátoři za těch pět let podívat na některé jiné krajské přehlídce?

Proč nebyl ušetřený čas věnován vzájemné diskusi jednotlivých porot. Ráda bych si s ostatními porotci popovídala, abych mohla zaznamenat jejich postřehy do této zprávy. Stihla jsem si o přestávce krátce promluvit pouze se dvěma porotci II.kategorie. Co se dělo v ostatních kategoriích, kromě výsledků, nevím.

Proč jsou na této přehlídce rok co rok udílena tři místa, když se stále mluví o tom, že je to přehlídka a ne soutěž? Oslovil někdo z pořadatelů v této souvislosti Krajský úřad Ústeckého kraje a paní Věru Rousovou, která má tuto přehlídku po finanční stránce na starosti?

Tajně doufám, že si mé otázky přečte někdo z budoucích pořadatelů a bude o nich přemýšlet. I přes tyto připomínky se ale sluší organizátorům v čele s Josefem Grimlem poděkovat.

V I. kategorii získala čestné uznání **Kateřina Havlová** (Rumburk), třetí místo obsadil **Jakub Tomáš** (Litvínov), místo druhé získala **Tereza Krollová** (Děčín) a první příčku obsadila **Barbora Štěpánková** z Děčína s textem **Zdeňka Svěráka Psí divadlo**. Tuto kategorii hodnotily: Blanka Legnerová a Marta Kastlová.

II.kategorii ovládla dětem blízká nonsensová a humorná poezie a próza (Macourek, Žáček, Kainar, Hrubín). Pouze jednou se vyskytl zcela nevhodný text filosofující o náboženství a duši (V.Znojemský Poezie). Porota ve složení: Miloš Zelenka a Zdeněk Hejna upozornila na naučené pauzy a rozsekaný text, pochválila snahu o dynamický projev a konstatovala vysoký počet dětí s vadami řeči, poté rozhodla následovně: čestné uznání: **Tereza Grubrová** (Děčín) za montáž básniček **Mileny Lukešové Kde dávají sloni dobrou noc**, 3.místo – **Petr Kutil** (Žatec) za přednes **Kainarova Hokejisty**, postup do Trutnova si s básní **Jiřího Koláře Oklamaná paní** vybojovala **Michaela Růžencová** (Klášterec n.O.) a jako nejlepšího porota doporučila **Jiřího Víznera** ze Žatce za přesvědčivou interpretaci **Macourkovy Želvy**.

Lektorský sbor III.kategorie: Jana Plachá, Alena Vanická a Josef Griml udělil čestné uznání **Ondřeji Obergruberovi** (Rumburk), 3.místo **Dominice Pospíšilové** (Děčín). Postupová místa obsadili **Karolína Nová** s texty **Básník v báglu I.Březinové** a **Nezapomeňte** od **Jana Kašpara** z Litvínova a **Michael Vinter**, který přednesl **Pět bobulí** od **D.Charmse** a **Pana Tralalinského** od **Juliana Tuwima**.

Při diskusi s recitátory IV.kategorie se porota zabývala vhodností výběru textu. Objevily se zde texty nízké umělecké kvality (Herzina Šťastná hvězda), texty pod věkovou hranicí interpreta (Žáček Zabijačka v Kotěhůlkách), dívčí text v chlapecké interpretaci (Suchý Střela), monolog (Moliére Lakomec). Čestné uznání a pochvalu poroty za výběr textů získala **Kateřina Šetková** ze Žatce za **Čmíralovu** báseň **Jdeme se koupat na adama** a **Macourkovu Kudlanku nábožnou**. 3. místo obdržel **Jan Tomáš**, rovněž ze Žatce, a to především za temporytmicky zajímavý přednes **Holé pohádky Petra Nikla**. Lektorský sbor do Trutnova doporučil **Vojtěcha Kroupu** z Děčína, který projevil smysl pro pauzu a výstavbu textu v **Žáčkově Pravdě a lži** ve **Stručné úvaze o mapách Miroslava Holuba**. První postupové místo získala rovněž Děčíňačka **Tereza Bílková** a to za citlivě emotivní interpretaci **moravské lidové balady Utonulá** a přesvědčivý a přirozený přednes **Holubovy Stručné úvahy o zabíjení kaprů**. Spolu se mnou v porotě zasedli Jindřich Lenc a Ladislav Hrůza.

Jana Štrbová

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA CHOMUTOV 2. 4. 2009

Popáté a zřejmě naposledy se krajská přehlídka dětského divadla Ústeckého kraje konala v Chomutově pod taktovkou Josefa Grimla, stejně jako v minulých letech v budově Městského divadla Chomutov, pro účely dětského divadla bohužel poněkud naddimenzované.

Množství přihlášených souborů vedlo organizátory k nevýhodnému rozdělení souborů na recitační a divadelní, přičemž obě tyto kategorie vystupovaly paralelně ve dvou sálech a se dvěma porotami. Skupina lektorů, jejíž součástí jsem byl i já, tak z recitačních souborů viděla jen jeden, vybraný z „recitační sekce" jako nejlepší.

Přestože na přehlídce převažovaly spíše problematické inscenace, celkový dojem byl spíš příjemný, a to nejen ze zhlédnutých vystoupení, ale i z následného povídání s vedoucími souborů, které přijímaly připomínky lektorů se zájmem a pokorou. Přehlídková představení se každopádně pohybovala na obvyklé škále od nepříliš poučených a divadelně rozpačitých pokusů, až po kvalitní a inspirativní práci zkušených pedagogů.

Kdesi na spodním kraji této škály stojí nejspíš **Mrazík** v provedení **dramatického kroužku ZŠ Všehrdova z Lovosic**, svou naivitou ve všech použitých prostředcích a deklamací intonací odposlouchaných z filmové pohádky až bizarní, podobně jako **Pohádka o Honzovi, bařtipánovi a čertech** souboru **Happíci** ze ZŠ Školní Chomutov nabízející místo dramatického jednání pouhé frontálně

postavené, navíc rozpačité oživlé obrazy doprovázené velkolepým reprodukovaným hudebním doprovodem.

Rozpačitý dojem zanechala i jinak velmi výpravná a ambiciózní inscenace **Limonádový Joe** souboru **Vejprťáci** ze ZŠ Vejprty postavená na pouhém napodobování filmových hrdinů za použití originálních písní z filmu v playbacku a působící ve výsledku dojmem nevkusné exhibice rezignující na jakékoliv sdělení. Nepochybné ovšem je, že jako sousedské divadlo sklízí inscenace ve Vejprtech jistě velké ovace.

Zejména v dramaturgii spočívají hlavní problémy inscenace **O zlobivé Barče** DS **Písečná** ze ZŠ Písečná Chomutov. Kromě nelogické linky příběhu a nejasných motivací postav byla navíc zatížena neústrojným zařazením písniček ze známých televizních pohádek.

Neesteticky namaskované děti a vnějškové jednání byly charakteristickým znakem představení **Bílé kočičí princezny** v podání **Divadýlka Navenek** z Kadaně. Mikulkův dramaturgicky problematický text dětem příliš neposloužil, souboru se navíc nepodařilo vyřešil klíčové situace příběhu a zvládnout základní mechanismus dramatického jednání ve smyslu akce-reakce.

Málo příležitostí k akci nabídla dětem autorská hra **O Hezulce a kuchtíkovi** souboru **Drakouš** ze ZŠ Anežky České v Ústí nad Labem. Děti víc demonstrovaly a deklamovaly než jednaly, inscenace navíc trpěla nesourodou směsí použitých rekvizit a výtvarných prostředků. Ocenit lze ale poctivou a neokázalou snahu o převyprávění příběhu a scénického řešení putování hrdinů.

Jednoduše a sympaticky působilo **Pásmo veršů** Pavla Šruta recitačního souboru **Proč** (ved. Alena Pavlíková) ze ZUŠ Děčín (tedy to jediné představení vybrané z recitační části přehlídky). Ne všechny texty se ale zatím podařilo nápaditě rozehrát a vypointovat, inscenaci navíc chybí rámec, který by zdůvodnil pořadí a propojení jednotlivých básniček.

Řada dobrých nápadů se objevila v **Čertovské pohádce** Bohosudovského divadla **Bodlo** ze ZŠ při Biskupském gymnáziu v Krupce-Bohosudově (ved. Jana Pucharová a Veronika Rubášová), včetně stylizace některých čertovských postav. Určitě by ale stálo za to ještě trochu domyslet a vyčistit příběh – vyjasnit motivace některých postav, zbavit se nepravděpodobných situací, a vytvořit přesvědčivý závěr. Podobná selekce by prospěla i výtvarnému plánu inscenace.

Silné téma touhy po přijetí zarezonovalo v úvodu dramatizace Hurníkovy pohádky **O ladičce a jejím áčku**, tentokrát v podání **dramatického kroužku 1. stupně** bohosudovské ZŠ. Příběh sám ale nenabízí moc dramatických situací. Statické ztvárnění hudebních nástrojů či kláves představovaných jednotlivými dětmi navíc jakoukoli případnou akci v podstatě znemožnilo. Kladem inscenace je esteticky čisté výtvarné zpracování.

O kvalitní dramatizaci Iriny Ulrychové se opřel soubor **Půlnapůl** ze ZUŠ Litvínov-Chudeřín (ved. Jana Loosová) ve Šrutově pohádce **Kuchař Sam a mořské panny**. Souboru se tu a tam podařilo vystavět situace a naplnit je jednáním (zvláště v případě mořských panen), opět už samotné uspořádání scény (přílišná blízkost paluby lodě a mořských panen) a absence promyšlenější práce s mizanscénou ale bránily vzniku skutečného napětí mezi dvěma světy a vše se odvíjelo jaksi příliš snadno.

Jednoznačným vrcholem přehlídky byla dvě představení **ZŠ Na Stráni v Děčíně** pod vedením Jany Štrbové. **Divadelní kroužek 2. B** předvedl kratičké vystoupení We Are Indians vzniklé spojením jednoduše rozehrané Kainarovy básničky Indiáni a dětského popěvku Ten Little Indians. Podobně jako loňských Pět minut v Africe bylo představení ukázkou vynikající práce s malými dětmi, které dostaly právě takový prostor, jaký dokázaly beze zbytku naplnit, a to s živelnou energií, kterou vedoucí souboru šikovně korigovala svou přítomností na jevišti. Jedinou výtkou by mohla být snad až příliš krátká stopáž – sotva se divák stačil „rozkoukat", představení skončilo. **Divadelní soubor semináře hudební výchovy** (sic!) **9. A a B** představil úctyhodnou inscenaci – muzikál **Škola, ach jo, škola**. Jana Štrbová pro své žáky přizpůsobila scénář své inscenace Docela malá zemětřesení z roku 1997 podle stejnojmenné literární předlohy Lubora Faltejska. Děti prokázaly kromě svého hudebního umu také překvapivou divadelní vybavenost a situace příběhu dokázaly většinou naplnit věrohodným jednáním. Problém spočívá možná právě v jisté omšelosti dvanáct let starého textu a ještě starší literární předlohy. Začátek inscenace signalizuje, že se bude hrát o problémech puberťáků, příběh žáků, kteří si pod lavici tajně čtou o hraběti Monte Christovi, což vyvolá fatální konflikt s paní učitelkou, ale působí v dnešní době dost nepravděpodobně. Silnou stránkou inscenace jsou bezesporu písně, ty ale často spíš jen nastavují už tak poměrně řídký děj příběhu.

Představení hodnotil tradičně rozsáhlý lektorský sbor ve složení Marta Kastlová, Jaroslava Valešová, Eva Venclíková, Vladimír Bečvář, Josef Griml, Jakub Hulák (divadelní soubory) a Zdeněk Hejna, Ladislav Hrůza a Jindřich Lenc (recitační část). Do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna 2009 doporučil obě inscenace ZŠ Na stráni Děčín.

Závěrem je třeba poděkovat Josefu Grimlovi, který po dobu pěti let s velkou obětavostí pečoval o krajské přehlídky dětského divadla a dětské recitace. Příští rok se zřejmě obě přesunou na nová místa.

Jakub Hulák

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

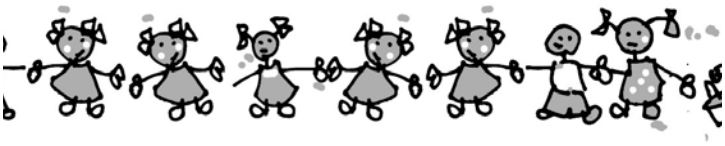

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ HRADEC KRÁLOVÉ 20. - 21., 27. - 28. 4. 2009

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky (ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové). Předcházela mu kola okresní s celkovým počtem soutěžících: 454 (okres Hradec Králové – 159, okres Jičín – 84, okres Náchod – 105, Okres Rychnov nad Kněžnou – 21, okres Trutnov – 85).

Úroveň vystoupení dětí v I. kategorii byla velmi kolísavá – od naprosté nahodilosti, přes „naučené" až implantované intonace a gesta, až po, na svůj věk, velmi osobitý způsob interpretace textů. U oceněných se šťastně spojila poučenost se spontaneitou. V porotě se sešli Jolana Brannyová, Klára Jedličková, Filip Huml, kteří předali ocenění dvoum recitátorům, a to **Julii Mackové** z Dobrušky s textem **J. Kahouna Zdravivá** a **Tomášu Glazarovi** z Dvoru Králové n. Labem s textem **Inspektor od V. Steklače**.

Úroveň recitátorů druhé kategorie byla vyrovnaná, leč nijak oslnivá. Vesměs kultivované projevy postrádající představivost, hlubší vnitřní zaujetí, výběr textů léty ověřených. Projevila se ještě nedostatečná vybavenost recitátorů především v technice řeči, neschopnosti vést jasný dramatický oblouk příběhů, výpomocí „pěveckých" intonací při důrazech. Z šedi druhé kategorie zazářily výkony **Žofie Buchalové** (Sobotka) a **Barbory Senetové** (Dvůr Králové n. Labem), z nichž první ve **Šrutově textu Pidiženuška** osobitým přístupem zvládla nadsázku a dokázala si pohrávat i s napětím posluchačů, druhá pak svým komediálním nikoliv přehnaným leč strhujícím projevem zazářila v příběhu **Zubař od R. Goscinny**. Porota (Klára Jedličková, Filip Huml, Jaroslav Pokorný) tyto dvě recitátorky ocenila postupem do celostátního kola.

Recitátory III. kategorie lze rozdělit na dvě skupiny – snaživé a osobité. Snaživí zvládali texty technicky bravurně, leč bez vnitřního hlubšího prožitku. Osobitost druhé skupiny byla u některých recitátorů na hranici srozumitelnosti – nejen v technické vybavenosti. Někteří recitátoři si „zjednodušili" svá soutěžní vystoupení volbou textů stejného autora pro obě kola či volbou podobných textů. Nicméně i v této kategorii Filip Huml, Martina Erbsová a Martin Šantrůček ocenili postupem do celostátního kola **Martina Kříže** (Jaroměř) s texty **S. Darren: Upírův pomocník, P. Šrut: Hrozné věci** a **Dianu Herbsovou** (Hradec Králové) s texty **S. Brett: Prevítem snadno a rychle – Křtiny, K. Čapek: Dášeňka**.

IV. kategorie byla pro porotce (Filip Huml, Klára Jedličková, Jaroslav Pokorný) velkým osvěžením. Přinesla velmi vyrovnané, poučené, soustředěné a osobité výkony, kontrastní texty, radost, něhu, humor, originalitu projevu, odvahu ve výběru, autentičnost, schopnost drobnokresby. Zkrátka urodilo se! Největším oříškem porotců bylo vyloupnutí dvou postupujících – úrovní by v národním kole obstáli všichni. Nakonec tedy vybrali **Jana Kroftu** (Hradec Králové) s texty **W. Saroyan: Tracyho tygr, J. Oliver: Chleba** a **Zuzanu Rainovou** (Broumov) s texty **I. Kraus: Náhlá rozhodnutí, P.Fiala: Poetický kabaret.**

Jana Portyková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA HRADEC KRÁLOVÉ 17. – 18. 4. 2009

Den první

Co jiného, než být potěšen zjištěním, že se divadlem a jeho tvorbou zabývají děti na školách a školních družinách, v základních uměleckých školách nebo v místních dětských divadelních souborech. Velmi povzbuzující v tomto smyslu byla přehlídka v Hradci Králové, neboť ve dvou dnech tu vystoupilo dvacet čtyři soborů (z toho 4 recitační, 6 loutkových a 14 divadelních) a jevištěm prošlo dohromady 235 dětí. (!) Dík patří nejenom dětem a vedoucím, ale též Nadě Gregarové a učitelům z Divadla Jesličky, „neviditelným", kteří zajišťovali přehlídku po stránce provozní a technické. Navíc svou ochotou a vlídností umožňovali hladké plynutí tohoto divadelního maratónu. Přes všechna pochvalná slova musím říci, že rychlý sled vystoupení neumožňoval zúčastněným vydechnout, vstřebat. A proto bych se přimlouvala za uskutečnění oblastního kola (například v okrese Náchod), tedy za přehlídku umožňující výběr inscenací

postupujících do kola regionálního.

Pokud bych měla zobecnit a pojmenovat, co je potřeba v mnoha zde presentovaných divadelních představeních posílit, je právě divadelnost. Tedy vytvářet příležitosti k jednání postav v situacích tak, aby mohly postoupit od odříkávání (i deklamování) textu k akci s využitím prostoru, k zobrazení vztahů. Zjednodušeně řečeno: méně slov a více těla, méně pro sluch a více pro zrak, méně ilustrace a více jednání postav. Toto se podařilo například v minisituaci, kdy si drbavé ženské sdělují svůj názor (inscenace **Pepa a Pepánek,** ZŠ Náchod, ved. Alena Adámková). Škoda, že v závěru nebyla pointa vyhrána, že vtip nebyl sdělen konkrétním chováním, které by divákovi ukázalo Pepánkovy šikovné ruce v akci a podtrhlo důvod proměny z loupežníků v muzikanty. Příkladem ilustrace může být postava Větru v inscenaci **Tři prasátka** (ZŠ Libčany, vedoucí Michaela Šimánková). O jakou postavu se jedná, prozrazoval kostým a „taneční" pohyby. Vítr odnese lenivým prasátkům domečky, ale jinak s nimi nevstupuje do kontaktu, nevyužije příležitosti k rozehrání situace a vnesení humorných prvků. V úvodu příjemně působily momenty s přídechem ironie a humoru. Inscenaci by prospělo udržet si tento ráz až do konce. Recitační skupina 4.A (ZŠ Náchod, ved. Alena Adámková) vyprávěla **Krakonošův dar** od Josefa Kožíška. Text je poměrně dlouhý, a přestože děti jistě příběh znaly, nepodařilo se ho presentovat takovým způsobem, aby došel k divákům. Brzdou zde mohla být absence využívání prostoru, ilustrativní gesta, která rozptylují a nesdělují názor recitátorů na věc. Jeden ze čtyř hráčů má však velmi dobře nakročeno k tomu, aby své sdělení povýšil a může tak (spolu s paní učitelkou) naznačit skupině směr, jakým se příště ubírat. Snaha odpoutat se od ilustrace a povýšit text akcí byla patrná v divadelně recitačním vystoupení **Sedm** (ZŠ Chlumec nad Cidlinou, vedoucí Romana Hlubučková, texty Jiří Hanzlík). Souboru bylo doporučeno více se soustředit na pointy, divadelní tečky. Časté vícehlasé interpretování veršů narušovalo plynulost celku a místy vedlo k nežádoucí rytmizaci. Tato čtyři vystoupení měla však ještě jeden důležitý společný rys. Hráči byli soustředění, projevovali snahu zahrát dobře, byla na nich patrná radost z toho, čím se zabývají. A to je důvod k poděkování učitelkám, které do základních škol tento způsob práce a projevu přinášejí.

Nejdivadelněji působilo poslední dopolední představení. Soubor F.U.J. Korálka Dětěnice pod vedením Ivety Vališkové vytvořil na základě autentických deníkových zápisů dětí z koncentračních táborů a motivů z knih zabývajících se touto tematikou představení **Děti s cedulkou.** Koncentrace hráčů svědčila o zodpovědném a citlivém přístupu k závažnému tématu a inscenace byla za tuto výpověď porotou oceněna. Působivé a citlivě realizované bylo například čtení dopisů v rolích nebo stylizovaný obraz umírání dívek. Souboru bylo doporučeno posunout expozici k výraznějšímu obrazu obyčejného života tak, aby mohla více vyznít gradace i kontrast se situacemi následnými. Dále hledat varianty v projevu chlapců (role nacistů), který se zatím vyznačuje agresivním řevem a budí v divákovi potřebu obrany - například smích v místech situačně vyhrocených. Soubor i vedoucí však přistupují k náročné látce zodpovědně a věřím, že jsou schopni na inscenaci pracovat dál.

Výrazným rysem vystoupení Dětského studia při Náchodské divadelní scéně (vedoucí Monika Jelínková) jsou profesionální a dokonalé kostýmy, které okamžitě upoutají divákovu pozornost. Příběh **O Rosavě** (60 minut), který si soubor vytvořil, dějově stále narůstá a přibírá mnohdy neočekávané epizody a postavy. Rozvětveným příběhem provází dvojice vypravěčů, která ve svých vstupech vyzývá diváky ke spolupráci. Možná, že je to právě délka textu, co nutí hráče zůstávat u deklamování bez potřeby uchopení situace zvnitřku a jednat se svým spoluhráčem, možná, že zmíněné kostýmy svádějí pozornost hrajících dívek spíše k tomu, jak vypadají, než k tomu jak v roli jednat. Nicméně jde o začínající soubor, ve kterém se dvacet pět dětí teprve vydává na cestu za divadlem. Přejme jim, aby spolu s vedoucí nalezly kvalitní literární předlohu, která jim poskytne příležitosti k neformálnímu uchopení rolí a bude jim oporou ve výstavbě inscenace.

V představení podle Daniela Heviera **Prázdninová škola pana Poškolníka** byly divákům nabídnuty drobné epizody, ve kterých pan Poškolník vyučuje učitele zlobení. Téma pro děti jistě zajímavé, proto by neškodilo vytvořit ještě více příležitostí k odklonu od ilustrace k akci, která překvapí. Hru dětí provázely autorské písně vedoucího Vladimíra Beňa (ZUŠ Nový Bydžov), které byly porotou oceněny. Řadou epizod v podání starších žáků ZUŠ bylo také putování venkovana Šimona Prahou v inscenaci **Praha, aneb jak Šimon ke štěstí přišel** (ZUŠ Na Střezině Hradec Králové, vedoucí Eva Černíková). Na cestě ho provázeli dva průvodci a jednotlivá pozastavení byla určena a doprovázena limeriky Marty Dietrich Dvorské. Texty však místy rytmicky pokulhávají a postrádají čirost Learovu.

Tanec a zpěv otevřel další, tentokrát loutkové představení **Jsou princezny na draka?** v podání tří starších žáků ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (vedoucí Romana Hlubučková). Z hráčů sršela energie a brzy se jim podařilo upoutat pozornost diváků. Spontánní projev posilovaly improvizované momenty, v nichž hráči na sebe slyšeli a reagovali. Bohužel tímto způsobem hry utrpěla předloha Milady Mašatové, která sama o sobě nese mnoho příležitostí k jemnému humoru. Rovněž tak verše - nežádoucí (a pravděpodobně nechtěná) rytmizace upozaďovala smysl. Je patrné, že hráči nemají nouzi o nápady, proto by bylo dobré jejich potenciál využít i při hře s loutkou, tedy obohatit a variovat opakující se situace.

Komornější prostor by si jistě zasloužily krásné loutky v inscenaci **Moralita o slepém a chromém** (autor Dario Fo, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové, vedoucí Jiří Polehňa). Divák by se mohl více potěšit jak samotnou podobou loutek, tak i překvapivým způsobem jejich pohybu. Dobré by bylo proměnit podobu plochy, na které postavičky hrají, aby korespondovala s výtvarným stylem loutek.

Nakonec se zmíním o dalším loutkovém představení souboru ZUŠ z Chlumce nad Cidlinou **Jak to bylo s princeznou**. Pod vedením Romany Hlubučkové se podařilo přenést na jeviště Mikulkův text s nadsázkou a nadhledem. Styl divadelního humoru ladí s humorem autorovým, hráči jsou schopni „v druhém plánu" komunikovat mezi sebou, zcizovat. Pro lepší čitelnost samotného příběhu by bylo dobré dostavět a vypointovat dílčí situace, obohatit i upřesnit hru s loutkou. **Tato svižná inscenace byla doporučena do širšího výběru na Dětskou scénu 2009**.

Zuzana Jirsová

Den druhý

I druhý den přehlídky Dětská scéna se krásně vydařil. Po všech stránkách. Ačkoliv bylo přítomno mnoho dětí, tak nějak přirozeně děti splynuly s prostředím Jesliček a se zahradou. Nedělaly žádný velký bengál, vždy byly tam, kde zrovna měly být a navzájem si byly výborným slyšícím publikem. A nejen to, zabývaly se divadlem i ve svých diskusních klubech a jak jsem slyšela, docela trefně glosovaly představení i mezi sebou o přestávkách. Opravdu vládla tento rok dobrá atmosféra, navíc naplněná zajímavými divadelními kousky. V porotě zasedli dva výborní odborníci na divadlo hrané dětmi (Zuzana Jirsová, Radek Marušák) a na celý tento užitečný obor, kterému se ve světě ponejvíce říká dětské drama. Zahrnuje v sobě výchovné aspekty a sledování rozvoje dětí, ponořených zde do tak komplexní činnosti jako je divadlo. Myslím, že práce s dětmi na divadelním představení je i pro vedoucí, ať už profesionály nebo ne, ohromně tvůrčí činnost. Povzbuzující i při méně radostných okamžicích. Vedoucí, kteří dokážou otevřít dítěti prostor, myslím i přeneseně, jsou obdivuhodní. A pokud vědí, čeho chtějí docílit, tím lépe. Na letošní přehlídce jich bylo docela hodně, řekla bych většina. A vůbec nevadí, že jejich divadlo nešlo dál. Všichni dávno tuší, že jde o samotnou tvorbu a její reflexi, o pochopení záměrů. Za tento přístup děkuji všem zúčastněným. V sobotu hrálo třináct souborů a velká část, vlastně polovina, přijela s představeními, která měla větší rozsah. Bylo to odvážné, ale většinou to dopadlo dobře. Ani zbývající drobnější tvary nebyly jen tak „z první vody načisto". Byla na nich vidět práce. A mnohdy měly půvab s chutí hrajících divadelních začátečníků. Takže - sobotu otevřela zajímavá, v mnohém promyšlená, inscenace **Alenka v Říši divů**. (ZUŠ Týniště n.O.) Scénografie by tu měla hrát velkou roli a oni ji opravdu dotáhli. Někdy na ni spoléhali víc, než co mohla unést. Ledacos se nedařilo. Ale přesto tahle partička už věděla, do čeho se pustila a svému divadlu věřila. Byl to pro ně těžký úkol, jak už to u Alenky bývá. Jak si poradit se situačními i slovními nonsensy a co to všechno znamená? Je to opravdu „jen" sen? Představení na přehlídce nakonec dopadlo málo svižně, bylo zahlceno scénami, které nás příliš nevedly. Ale byl to čestný boj s velkým úkolem. Moje pětka (ZUŠ Jaroměř) zahrála **Tři sestry** s velkou vervou, až odvázaností. Což se nějak míjelo s loutkami ve hře, ty přece jen potřebují větší soustřední na detail a nesou si svůj druh humoru. Ale bylo tu odhodlání jít do problémů, které, zaplaťbůh, tato děvčata ještě nemusí řešit. Následovaly tři drobnější útvary, každý jiný. Děti z jaroměřského loutkářského souboru se jmenují Blechy. Ale ve své hře **Byl jeden ostrov** pracují až dojemně ukázněně, staví na loutkách, věnují se jim pozorně. Sláva, noví začínající loutkáři! Jejich zkušené vedoucí odhadly přesně, co mohou děti dokázat a napsaly jim hru na tělo.V několika krátkých a jim blízkých situacích. **Jak se ze lva stane želva**, to nám ukázaly děti ze Sobotky (Studio ŠD). Na to, co nám předvedou, se až tak těší, že se stává, že některé básně dopadnou překotně, nedohrají se. Avšak tyto děti byly malé. Ale šikovné. Opět, dostaly adekvátní příležitost a dobré vedení. Potěšily svou mluvou, radostí ze hry a zvládnutým prostorem jeviště. Už děti starší, také ze souboru Moje pětka (ZUŠ Jaroměř), se pustily do zajímavé látky, jakou jsou verše Ivana M. Jirouse. Pod názvem **Ptala se Františka Marty** se skrývají trošku strašidelné minipříběhy posílané z vězení malým dcerám. To, že nakonec skupina došla k minimalizaci a mluvila k nám ze tmy, docela chápu. Vyjadřuje to dobře dobu, stísněnost, nechává prostor pro představu strachu. Ale je to tak těžké! Jak dokázat, aby k nám verše opravdu dolehly a vytvořily ten svět, který nevidíme. Bylo to ale uděláno vkusně a pozorně. No a před obědem (který nebyl) nám přišly zahrát děti z Horní a Dolní (ZŠ Sloupnice) pohádku **Když se štěstí unaví**. Nejednoduchá záležitost, příběh, který má určitě svoje kořeny v antice. Tam, kde se bohové baví tím, že posílají ledacos lidem do cesty a čekají, jak to ovlivní jejich život. Děti ze Sloupnice odehrály hru spíš tradičně, se snahou především Erbena dobře interpretovat. Nevyjasněným žánrem inscenace ztrácela na působivosti, přestože bylo vše chytře vymyšleno a tyto múzické děti měly velkou snahu nás pohádkou dobře

provést.A co tedy bylo místo oběda? Rozborový seminář přece. Následně se nás snažily přesvědčit děti z Libáně (ZŠ a MŠ), že **Ve dvou se to lépe táhne**. Asi jo. A taky to někdy bývá ode zdi ke zdi. Podobně jako Žáčkova předloha, která mi nepřipadá příliš vkusná, ale soubor se jí bohužel držel. A doplnil různorodou hudbou a loutkami obří velikosti. Začalo to moc hezky a napovídalo, že půjde o otázky opravdového bytí. Ale pak nastala spíš estráda. Nevadí, zase bylo veselo. Bajky **O stromu, který neměl být nalezen** (ZŠ a MŠ Běchary) byly od začátku pěkným překvapením. Krásná scénografie a užití světel prostor velmi zdivadelnily. Příběhy, kde hraje roli dobře vymyšlená náznakovost, nesou děti přirozeně, v mírně stylizovaném herectví. S čím by se dalo polemizovat, je řazení bajek, které nepodpořilo důraznější vyznění inscenace. Tím se pak také nevytvořil ten nejuspokojivější závěr. Ale divadelní magie tu **byla. Představení bylo doporučeno do širšího výběru na Dětskou scénu 2009**. Následovalo další výrazné a potěšující představení. Jeho poloha nebyla tak snová, ba přímo naopak, byla groteskní. Obdivuhodně po celou hru dodržená. Mluvím o **Cantervillském strašidle** (Studio Sobotka). Bylo to prima představení, vše spoluhrálo ve vkusně vytvořeném dojmu jakoby starého filmu. Děti tuto polohu zvládly velmi dobře a přesně. Což bylo opět ku prospěchu hry. Snad jen ten konec přišel příliš náhle. **Toto představení porota doporučila na přímý postup do národního kola v Trutnově.** Příběh **Královny Ester** (Ulita Broumov, Chhameleon) bylo také příjemné divadlo. Děti tu vidí historii svýma očima. K čemu ten rámec s přenášedlem v čase, to nevím. Příběh jim určitě přirostl k srdci, protože vše odehrály důstojně a i ty paruky a vousy jim slušely.

Povídání o pejskovi a kočičce (Ulita Broumov,Bubliny) také dopadlo mile. Zvlášť první část, která byla akční a děti zaměstnávala. Podle určitého klíče se tu postavy měnily v loutky. A s těmi byla přece jen větší legrace než s lyrickou noční košilkou v příběhu druhém. Ale spát se ještě nešlo. Přesto, že nás čekala **...a jedna noc**. (ZUŠ Chlumec n.C., Pod Čepicí) Tento jeden příběh z Tisíce a jedné noci je hraný s maňásky a s Janou místo Šeherezády. Jana také tvoří (příliš) krásný paraván pro řádění loutek. Je to zajímavě metaforický nápad. Ale působí lyricky a akčním maňasům příliš nesvědčí. Přehlídku ukončilo představení **Bylo nebylo v městečku Hammeln** (Ambrozia H.K.). Musím říct, že věk hrajících už dávno nebyl dětský. A vyznění inscenace bylo razantní a trošku rozzlobené. Viděli jsme mladé úsilí nám něco sdělit z toho, co prožívají při setkání se zlem a násilím. Přesto, že inscenace násilí předváděla, nedá se říct, že by byla brutální nebo nihilistická. Ne, naopak, byla zde touha to spolu s Krysařem řešit. A tento Krysař, to byla současná postava, dojemný tanečník v bílých teniskách. Bylo-nebylo. To co bylo, vůbec nebylo špatné. Jen to, co už nikdy nebude, je smutné. Právě při Krysaři jsem si zas vzpomněla na svobodomyslného Pepu Tejkla. Žádné děti, jím vedené, na přehlídce v Jesličkách hrát nebudou.

Blanka Šefrnová

Porota dále udělila ceny dětskému souboru F.U.J. Korálka Dětenice (ved. Iveta Vališková) za zodpovědný a citlivý přístup k závažnému tématu v představení **Děti s cedulkou**, Vladimíru Beňovi za autorské písně v představení **Prázdninová škola pana Poškolníka** a souboru ASK ZUŠ Týniště nad Orlicí (ped. Jitka Říčařová) za hledání cest ke složité literární předloze v představení **Alenka v Říši divů.**

redakce

PARDUBICKÝ KRAJ

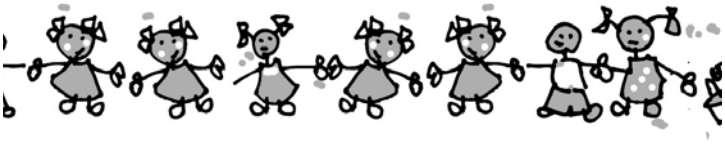

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PARDUBICE 16. , 20. - 22. 4. 2009

Přehlídka dětských recitátorů se v Pardubicích odehrávala ve třech dnech, II.kategorie recitovala 16. dubna, III.kategorie 20. dubna a IV.kategorie 21. dubna.

Ve druhé kategorii se soutěže se zúčastnilo 18 dovednostmi dobře vybavených dětí. V lektorském sboru byli Radka Matějíčková, Petr Kouba a Nina Martínková. Nejvýše byla hodnocena schopnost přednašečů navázat vztah k publiku, radovat se z vystoupení a vyprávění. Z tohoto hlediska byla soutěžní vystoupení této kategorie příjemným zážitkem.

Také dramaturgie byla velmi rozmanitá a náměty recitovaných textů odpovídaly životním zkušenostem dětí ze čtvrtých a pátých tříd. Ne tak forma a délka textů. Dlouhé věty próz hemžících se množstvím postav, přímé řeči, úryvky vytržené z kontextu delších literárních děl. Pro děti s těmito texty bylo náročné vysledovat dílčí celky a vyprávěním přispět k vývoji hlavní myšlenky. Právě frázování, rozdělení textu nádechovými pauzami na menší celky bylo nad jejich síly. Jsou ještě malé, ne myšlením, ale fyzickým vzrůstem, menší vitální kapacitou plic. Nezradil je obsah textů, jejich věku byl přiměřený, ale způsob jakým byly napsány.

Rada pro příště: Vybírejte dětem takový soutěžní text, který odpovídá nejen jejich mentálním, ale také fyzickým možnostem.

K postup na Dětskou scénu Trutnov vybral lektorský sbor **Jana Šedu**, který recitoval text **Jiřího Kahouna Ušaté kůzlátko**. Jan Šeda je vitální, drobný, opravdový kluk. Jednoduchý příběh sděluje s radostí a zaujetím, s hravostí kůzlete. Vyprávění není nacvičené, rodí se před našimi zraky tady a teď, hraje si před námi a s námi. Na Dětskou scénu postoupil také **Vilém Branda** s textem **Sergeje Michalkova Brouček** (přeložil Václav Fischer). Lektorský sbor ocenil přirozený, kultivovaný, citlivý a přitom civilní projev. Výběr textu výborně koresponduje s životní zkušeností a také vyhovuje fyzickým možnostem chlapce. Nesklouzával do přehnané dětské roztomilosti, přiměřeně komunikoval s publikem. Sólový přednes ho (kromě jiného) nutí odbourávat vadnou výslovnost některých hlásek.

Lektorský sbor III.kategorie tvořily Dominika Špalková, Lída Mecerodová a Nina Martínková. Ve této kategorii vystoupilo čtrnáct dětí , všichni recitovali v obou kolech. Dramaturgie odpovídala věku i zkušenostem soutěžících, převažovaly texty prozaické, ani veršovaných nebylo málo, ale tam byl výběr omezený (opakovaně Neruda, Krylov, písňové texty). Mnoho recitátorů vsadilo na výrazný hlasový projev, soustředili se více na JAK, než na CO a PROČ.

Ne všechno je stejně důležité, má-li mít vyprávění hlavu a patu. Je třeba si uvědomit hlavní myšlenku, najít místo, kde je v textu ukryta, a k němu upínat výstavbu sdělení a ještě tlumočit vlastní stanovisko. Není toho zrovna málo. Zúčastněným rozhodně nescházela chuť recitovat. Alespoň na chvíli nás pozvali do svého světa plného nejrůznějších zážitků , představ a myšlenek.

Na celostátní přehlídku postupují **Jaroslava Kubová** a **Natálie Dunglová. Jaroslava Kubová** recitovala texty od **Michala Čunderle Jak se vosa Marcelka seznámila a Jarunem a Marunem** a od **Jiřího Dědečeka Grimasy**. Jaroslava Kubová vypráví s nadhledem, humorem, s konkrétní představou situace. Je přirozená, osobitá a skromná. Vyhověla poetice textu.

Natálie Dunglová představila úryvek z **Medvídka Pú** od **A.A. Milne**.(kapitola 7.,ve které se tygr odnaučí skákat) a úryvek z prózy **Wiliama Saroyana Tati, tobě přeskočilo**. Přestože první text je rozdroben do řeči vypravěče a změti přímých řečí postaviček a prostorových proměn míst, ve kterých se události odehrávají dokázala se v něm recitátorka zorientovat a podělit se o radost z příběhu.V druhém textu dokázala civilně sdělit hlavní myšlenku a vystihnout atmosféru.

Ve čtvrté kategorii soutěžilo patnáct recitátorů, do druhého kola jich lektorský sbor (Dominika Špalková, Zdeněk Rumpík, Nina Martínková) vybral devět. Převažovaly humorné prózy (Rosten, Křesťan, Viewegh, Kraus, Leacock, Nepil, Nikl, Dousková…). Objevil se bohužel i monolog (Shaw, Svatá Jana). Zajímavé veršované texty zazněly v prvním kole pouze dva – montáž tří Fryntových básní a text Petra Váši.

Soutěžící byli převážně dobře vybaveni dovednostmi. Základní poznámka či doporučení znělo: Věřte víc textu, nechte se vést jeho stavbou. Tam je ukryta nápověda jaké zvolit interpretační prostředky. Nečarujte s tempem, dynamikou, intonací, hlasem…

Na dětskou scénu Trutnov postoupila **Jenifer Zanzambi** s textem **F. Nepila Než začne ptáček hnízdit** a textem **Zahradník a filosof** od **I.A. Krylova**. Jenifer Zanzambi je v očích lektorského sboru dívka plná temperamentu a přívětivého vztahu k posluchačům. Okamžitě si získala pozornost všech. Vyprávěla s laskavým humorem a citem pro temporytmické změny situací.

Na dětskou scénu postoupila také **Kristýna Měchurová**, která recitovala text **Jak se tatínek a maminka seznámili** od **M.Viewegha** a **Přízrak** od **R.Křesťana**. Svým plynulým a přirozeným vyprávěním si získala velice záhy publikum na svou stranu, přestože zpočátku jsme zaznamenali nepříjemné posazení hlasu, způsobené neuvolněným držením těla.

Nina Martínková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA HOLICE 17. 4. 2009

Přímý postup:

ZUŠ Chrudim - Pavouk a moucha (Africká pohádka)

Vedoucí souboru: Renata Klečková, autor: O.D. West

Porota se rozhodla i přes její některé nedostatky nominovat tuto drobnou inscenaci zejména pro skvělé „potkání se“ vybrané předlohy se založením, vybavením a složením tříčlenného souboru. Nejvýrazněji na diváky zapůsobila černošská dívka, mimořádně nadaná hudebně - rytmickým cítěním, která povídá svým „bílým“ (též velmi šikovným) kolegům na jevišti (dívce a chlapci) a samozřejmě i divákům „jaká je Afrika“ a vypráví příběh černošské pohádky. Přitom zpívá „africky“. Představení předává tím nejprostším způsobem silné poselství, celek působí spontánně a uvěřitelně. Lektoři doporučili souboru dopracovat srozumitelnost, čitelnost a sdělnost příběhu pohádky a upřesnění postav jednotlivých vypravěčů.

Doporučení do širšího výběru:

Gymnázium Ústí n/O, soubor Veselé zrcadlo - Paleček

Vedoucí souboru: Lenka Janyšov, námět: Jan Werich

Tato inscenace se v rámci přehlídky vyznačovala svojí náročností, která spočívala již ve výběru předlohy (původně loutkářské od M. Slavíka, nikoliv přímo Jana Wericha), která jistě vybízela inscenátory při hledání prostředků k velkému úsilí. Soubor disponuje nadanými a zkušenými dětmi a zdálo se, že i divadelně poučeným pedagogickým vedením. Zřejmě proto předvedl celou škálu divadelních prostředků – citlivé výtvarno, hudbu a zpěv, přehršel více či méně vydařených a vypointovaných scénických nápadů, práci se světly apod. Porota upozornila vedoucí souboru na zřejmé problémy v temporytmu, v upřesnění dram. situací a vypointování.

ZŠ Litomyšl, Zámecká, soubor Zámex - Kokomá komá

Vedoucí: Dagmar Burdová, předloha: Jiří Dědeček

Zcela začínajícímu souboru (vznikl v září tohoto šk.roku) nabídla vedoucí scénář z básniček Jiřího Dědečka, které by se mohly někomu zdát nevhodné pro tak velké děti. Volba se však ukázala šťastná, neboť členové souboru se s texty zcela ztotožnili, přijali je za své a obohatili je o svá témata. Představení působilo velmi příjemně, zejména svojí hravostí a upřímností. Nezkušenost se však projevila hned v několika problémech – ne každé jevištní provedení jednotlivých textů je vydařené - vypointované a sdělné, též princip výběru a řazení básniček nepůsobil dotaženě a uceleně. Někdy se ozvalo „vlnkování“ a další nedostatky v mluvním projevu dětí. Avšak soubor, a hlavně jeho vedoucí, projevili mimořádné nadšení a cit. Nejen proto, i pro již zmíněnou hravost a upřímnost, se lektorský sbor rozhodl toto představení doporučit.

Lektorský sbor se dále rozhodl udělit i další ocenění:

Paní učitelce Markétě Stačinové ze ZŠ Holice, Holubova ul., „za rázné nakročení k dětskému divadlu“ a souboru ZUŠ Skuteč „za přirozenou hravost tří prasátek“, takže žádný soubor neodešel s prázdnou.

Výše uvedené resumé lektorů ve složení Zdeněk Rumpík, Nina Martínková a Ema Zámečníková ledacos napovídá o letošní úrovni krajské přehlídky dětského divadla v Holicích. Množství souborů bylo sice ne nejmenší, ale na tak veliký region nijak ohromující. A to samé se dá říci i o celkové odborné úrovni. Mezi uvedenými inscenacemi se neobjevila ani jedna, která by na sto procent naplnila představu o představení, které by bylo možno přímým postupem poslat na národní přehlídku (dle mého mínění).

Pokud se lektoři přesto rozhodli využít možnosti přímého postupu, doporučení a dalších „pochval“, učinili tak pod tlakem jistého mimořádného dojmu z nejvýše oceněného představení a (až na jednu výjimku) z velmi sympatického snažení všech zúčastněných, včetně organizátorek přehlídky, zvýšit úroveň dětského divadla v kraji. Zejména příjemně působila touha vedoucích souborů dozvědět se o problematice tohoto oboru co nejvíce i za cenu další usilovné práce, obětování času a peněz na další vzdělávání. To potvrdilo i velké množství ohlasů, dotazů a názorů, docházejících po přehlídce.

Bylo by škoda se při této příležitosti nezmínit např. o paní učitelce z Holic, jejíž obrovský soubor předvedl dvě představení, která se vyznačovala naprostou neinformovaností o základech inscenování dětského divadla. Vedle toho však bylo až ohromující sledovat zaujetí dětí, jejich pokora a velmi kladný vztah ke své učitelce, jež je zřejmě obdařena „mimořádným pedagogickým talentem“. Doufejme, že její „nakročení“ k dětskému divadlu se bude ubírat tím správným směrem, a že se s ní na přehlídkách budeme i dále potkávat.

Zmíněná „výjimka“ se týkala souboru ze Skutče, který přivezl do Holic představení, pro které vedoucí sice chytře vybrala pro své šikovné a přirozené děti nejrůznějšího věku vhodnou předlohu, ale jednoduchý příběh až etudu zahltila množstvím nápadů (a rekvizit či rádoby kulis) vycházejících z televizních pořadů pro děti a reklam. Při diskusi vysvitlo, že na rozdíl od holické paní učitelky ze základní školy je tato pedagožka ze ZUŠ již zkušená a že již prošla jistým vzděláním. Snad jí upřímně míněné rady lektorů a dalších účastníků rozborového semináře pomohly ke hledání jiných inspirací…

Představení se hrála v obrovském sále Kulturního domu města Holic, který se zkušeným v oboru dětského divadla jistě nejeví jako nejvhodnější. Nutno však ocenit, že soubory mohli využít zázemí v podobě dostatečného množství prostorných šaten, dobrého technického vybavení sálu a dalších „vymožeností“. Setkání, kterým se jistě přehlídka stala, probíhalo ve velmi příjemné organizaci, kde vše „klapalo jako na drátku“, v příjemné atmosféře, bez rušivých soutěživých tlaků a stresů. Za to vše je jistě na místě všem, kdož se na přípravě podíleli, poděkovat a popřát, aby se jejich cesta za zvyšováním úrovně dětského divadla v kraji obešla bez překážek a zádrhelů.

Ema Zámečníková

KRAJ VYSOČINA

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ TŘEBÍČ 21. 4. 2009

Kategorie I

První kategorie byla letos velice kvalitní jak po stránce výběru, tak po stránce recitátorských výkonů. Nejmladší kategorie byla přirozená, bez řečových a interpretačních chyb. Porota odměnila tři výkony čestným uznáním – **Tomáš Ryška, Ondřej Láznička** a **Soňa Hanzlíková.**

Kategorie II

V této kategorii se již projevila řada problémů při interpretaci – vynechávání či záměna slov v prozaickém textu, špatné důrazy na předložky. I přes to byla tato kategorie vyrovnaná a poměrně slušná. Diskusi vyvolal výběr některých textů, zvlášť u Felicity Prokešové, kde si porota myslela, že text je již zastaralý a nese řadu dobových reálií. Ale při rozhodování u této recitátorky převážilo její zaujetí a schopnosti. K postupu na celostátní přehlídku Dětská scéna 2009 byli doporučeni **Felicita Prokešová** a **David Hensl.**

Porota v I. a II. kategorii pracovala ve složení: Jarmila Doležalová, Stanislav Nemrava a Jaroslav Dejl.

Kategorie III

Třebíčská přehlídka přednesu jednotlivců se ve 3. a 4 kategorii vyznačovala důstojnou, až lehce strnulou atmosférou. Ve velkém kinosále se účastníci ztráceli v křeslech a ožili teprve až při závěrečné spontánní debatě s lektory. V obou kategoriích jsme měli možnost vidět a slyšet zajímavé osobnosti – děti na pomezí dětství a dospívání, které se sice ne vždy zvolily adekvátní texty, ale praly se s nimi statečně. Mezi texty J.Žáčky, V. Hraběte, J. Kainara či J. Skácela se objevil i úryvek od P. Nikla, K. Legátové, J. Douskové, I. Jirouse či S. Plath.

Ve 3. kategorii patřily k nejzajímavějším výkony **Terezy Švíkové**, která se zhostila notoricky známého textu **J. Kainara Kocourek** s nečekaně civilním a přesným výrazem. Také **Ivana Klimešová** dokázala interpretovat **Dášenku K. Čapka** s lehkostí a umem. Přednesem **Zahádek P. Nikla** zaujala **Anna Doležalová** ze ZUŠ Ledeč.

Kategorie IV

Čtvrtá kategorie byla obsazena 12 recitátory, z nichž mnozí zvolili texty, týkající se poměrně závažných témat – války, vztahu k rodičům, židovské problematiky. Zjevením byl výkon **Kamila Ahmadieho**, který v obou svých textech – **Vajíčko od L. Aškenázyho** a **Ubozí sirotci V. Steklače** – prokázal dar rozumět textu, sdělovat myšlenky a zaujmout posluchače. Podobně se dařilo také **Zdeňku Chalupovi** s texty **Zrza J. Schneidera a Kostkovaný ideály M. Lukešové**. U obou interpretů byla dramaturgicky problematičtější volba druhého textu, což se ukázalo i u dalších interpretů.

Porota ve III. a IV. kategorii pracovala ve složení Jana Machalíková, Petra Rychecká a Jakub Hulák.

Třebíčská přehlídka opět prokázala kvalitu práce s recitátory v tomto kraji. Z hlediska organizace by jí velice prospělo zařazení hlasové rozcvičky pro interprety před jejich vystoupením, které by pomohlo uvolnit soutěžní atmosféru a naladilo posluchače i recitátory.

J. Dejl a P. Rychecká

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA TŘEBÍČ 21. 4. 2009

Třebíč je pro mě už tradičně na divadelní představení hraná dětmi velmi bohatá. I letos přijelo dvanáct souborů, takže přehlídka byla skutečně celodenní. Musím s potešením konstatovat, že se neobjevilo jediné představení, u kterého by člověk zavzdychal nad úrovní dětského divadla. Naopak bylo vidět, že vedoucí jsou poučené (šlo bohužel o samé ženy), a proto jsme se v diskusích s nimi nemuseli zabývat základy divadelní práce s dětmi.

Objevila se tu velmi živá představení, z nichž byla cítit potřeba zapojit celý kolektiv a snaha o hravost v představení. Takovými představeními byla představení souboru **Píďalky**, ZŠ Komenského, Náměšť nad Oslavou **- Jak v kocourkově staveli školu, DS Hadřík**, ZŠ Havlíčkova Jihlava **- O křečkovi, DS ZŠ Stonařov - Velký král a malá myš, DS při ZŠ Nový Rychnov - Čert s houslemi, Vrány** ZŠ Benešova Třebíč - **Skřítci, Divadlo H.B. – O nepoctivém pekaři Koudelovi, Áčko**, ZŠ Týnská, Třebíč **– O Broučkovi, Kašpárek**, ZŠ Husova Náměšť nad Oslavou **- Tety.** Viděli jsme i autorské představení, v němž bylo znát, že do jeho tvorby učitel příliš nezasahoval: **Bezmasky**, ZUŠ Pelhřimov **- Za všechno můžou hormony**. Ale i pokusy o zpracování nedramatických textů, jako v představení **Dramatického kroužku ZŠ Lípa – O acylpirinkovi Cyrdovi** a **Brepty – Červená pohádka**. Také se tu objevilo dramaturgicky zajímavé představení s velmi slibným začátkem od souboru **Lety do Oblak** ze ZUŠ Nové město na Moravě **- Pan Hú.**

Žádné představení zatím nebylo divadelně tak dotažené, aby mohlo být doporučené k přímému postupu na Dětskou scénu. Udělili jsme proto tři ocenění s návrhem do širšího výběru. Jsou to představení O křečkovi, O Broučkovi a Pan Hú. Všechny navržené inscenace pracují nápaditě s předlohou. Ve všech představeních funguje zaujaté jednání dětí v situacích a pracuje se zde se zajímavou scénografií. Představení Tety bylo oceněno za nápaditou práci se dvěma krátkými básničkami metodou kolektivního vypravěče rozděleného na dvě skupiny, a to na pohled samých chlapců a pohled samých děvčat. Oceněné soubory si odnášely dorty a ostatní pamětní listy za velmi dlouhý divadelní den.

Zpracovala Jana Machalíková

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ MANÉŽ BRNO 15. - 16. 4. 2009

Pořádaní krajské přehlídky dětských recitátorů se již tradičně ujala paní Jarmila Doležalová ze Střediska dramatické výchovy Labyrint (SVČ Lužánky). Na přípravě a realizaci přehlídky se podíleli také studenti Ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU, kteří připravili tematický rámec přehlídky, činnosti pro recitátory i jejich doprovod a zajišťovali plynulý chod přehlídky.

Proč recitační manéž? Cirkus je přehlídka nejrůznějších dovedností artistů, a podobně jako na recitační přehlídce, i zde každý účinkující ukáže, řekne, předvede něco zajímavého. Každý z nich je něčím výjimečný – svým textem, svým podáním textu, originálním ztvárněním. Vystoupení v recitační manéži může připomínat krocení divoké zvěře – když se účinkující snaží krotit svůj hlas, dech i celé tělo. Hra se slovy a rýmy může také připomínat žonglování, kdy míčky létají vzduchem, ale nikdy nespadnou a létají tam, kam chce ten, kdo si s nimi hraje. Někdy je to balancování a chůze po laně – v okamžicích velkého napětí, kdy diváci ani nedýchají. I artisté zprostředkovávají divákům něco veselého, křehkého, někdy i smutného, ale krásného – stejně jako poezie a próza, mluvené slovo, přednes.

Touto myšlenkou organizátoři nechali prostoupit celou přehlídku – výzdoba všech prostor Labyrintu mohla evokovat barevné cirkusové šapitó. V úvodním divadelním výstupu se recitátorům představily postavy z cirkusu Lorenzo – principál Kapolini, klaun Sedmismílek, akrobat Pětizohyb a silák Devětsil. Stali se potom průvodci jednotlivých kategorií recitátorů – pomáhali jim připravit se na recitační vystoupení a v závěru přehlídky každému předali (spolu s drobným dárkem) ocenění za „umění žonglování se slovy, krocení hlasu, dechu a za výkon v umění přednesovém“.

V přestávkách mezi jednotlivými bloky vystoupení recitátorů měly děti možnost hlasovat pro vítěze své kategorie (Cena diváka) a psát vzkazy jednotlivým přednašečům. Kromě toho pro ně byly připraveny ještě další činnosti: kreslení a modelování fantaskních cirkusových postav (Obludárium), skládání a dadaistická tvorba vlastních textů (Vykouzli si vlastní báseň) nebo rozmluvení (vedené cirkusovými postavami), pokud recitátory právě čekalo vystoupení.

Pro recitátory se konala komorní reflexe - diskuse dětí - které v uplynulém bloku přednášely, vedená studenty DIFA JAMU. S dětmi z 0., 1. a 2. kategorie studenti diskutovali především o obsahu a pochopení přednášených textů, starší děti se zabývaly také výrazovými prostředky a zásadami přednesu, někteří recitátoři ve 4. kategorii byli již schopni i kritické sebereflexe.

Především rodičům a doprovodu recitátorů byly určeny texty Z klaunovy knihovničky – dvě desítky méně známých textů vhodných k přednesu, které si mohli všichni pro inspiraci pročítat, případně si je i odnést s sebou.

V recitační manéži vystoupilo 78 dětí z osmi oblastních kol přednesové přehlídky. Do celostátního kola postoupili tito recitátoři: ze II. kategorie **Lucie Cimburková** (ZŠ Vedlejší, Brno) a **Viktor Valíček** (ZŠ Hroznová, Brno), ze III. kategorie **Barbora Kachlíková** (ZŠ Holzova, Brno) a **Martina Konečná** (ZŠ T.G. Masaryka, Čejkovice), a ze IV. kategorie **Denisa Sedláčková** (ZŠ J. Babáka, Brno). Ocenění si kromě diplomů odnesli zajímavé knižní novinky.

V lektorském sboru pracovaly dámy Magdalena Vokurková, Marcela Blahůšková, Jindra Delongová, Jana Machalíková, Jana Křenková, Monika Formanová, Marie Pavlovská, Emilie Špatná a Vítězslava Trávníčková. Při hodnocení recitačních vystoupení lektorský sbor upozornil mj. i na vhodnost textu pro přednes (texty byly někdy „hloupější" než recitátoři); hovořilo se o nutnosti naléhavosti a pravdivosti projevu recitátora a také o užitečnosti širšího prozkoumání díla autora, který recitátora při výběru textu zaujal (také kvůli úplnosti a přesnosti vybraného textu).

Všem účinkujícím děkujeme a držíme palce do další práce na cestě k přednesovému umění!

Eva Herzogová a Eva Brhelová

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA BRNO 2. - 4. 4. 2009

Ve dnech 2. až 4. dubna 2009 proběhla v SVČ Lužánky v Brně regionální přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Letos jí nepředcházely obvodní přehlídky, a díky tomu se na přehlídku přihlásily soubory s celkem 26 inscenacemi, z nichž nakonec bylo zahráno 19. I přes poměrně vysoký počet představení vše organizačně fungovalo. Diskuzní kluby s vedoucími souborů probíhaly v příjemné atmosféře, dětští diváci mohli souborům napsat své vzkazy a účastnit se diskusních klubů, které vedli studenti MU. Jistou slabinou přehlídky bylo uvádění inscenací studenty MU.

Na přehlídce převažovaly inscenace ze základních škol JMK, brněnské ZUŠ se přehlídky opět neúčastnily, což je v Brně již zřejmě tradicí. Značná část inscenací tak vznikala převážně z motivu zahrát si pro spolužáky na základní škole a jejich tvorba probíhala v časově omezených podmínkách. Vedoucí často podotýkali, že se se svými soubory schází jednou týdně na hodinu až hodinu a půl.

Lektorský sbor ve složení Radka Tesárková, Martin Hak a Miloš Maxa nakonec nominoval na přímý postup soubor ze ZŠ Rousínov s inscenací Budíci a do širšího výběru doporučil inscenaci Tělo (DK ZŠ Lomnice) a inscenaci MimoZOO (Loutkino).

Prvním představením přehlídky byla **Pošťácká pohádka souboru Kapky Bosonohy** (vedoucí Jana Kapounová). Původní Čapkova předloha byla zveršovaná, což se ukázalo jako jeden z hlavních problému inscenace. Projev dětí působil na diváky rozpačitě. Vypravěči četli texty z papírů, ostatní postavy text pouze deklamovaly a jejich jednání někdy bylo dokonce proti smyslu jejich veršovaných replik. Výjimkou byla postava pošťáka, který chápal smysl toho, co říká a působil přirozeně. Dalším příjemným momentem bylo to, když se vypravěči ocitali přímo v ději a zcizovali ho - tímto směrem by se mohla inscenace dále vyvíjet. Problematická byla také práce se scénografií.

Druhé představení v pořadí **O lakomé Barce** uvedl soubor z **MŠ a ZŠ Olešnice**. (vedoucí Noemi Girglová) Soubor opět vycházel ze známé předlohy. Šlo o vypravované divadlo. Samotné jednání postav bylo nekonkrétní až zmatené - cpaní do pytlů bylo jenom markýrované, odchody a příchody postav nahodilé, divák se v příběhu ztrácel. Jedna z dětských diváček, sedící za mnou, utrousila poměrně vystihující poznámku: „Já, kdybych tu pohádku nečetla, tak tomu vůbec nerozumím". Stylově nejednotné kostýmy divákovi v porozumění příběhu nepomáhaly, snad kromě brýlí pana učitele. Vedoucí se tak možná spolehla na to, že je tento příběh známý, což však dost dobře nejde.

Jednoduchou zápletku s „ekologicko-komunální tématikou" zpracoval soubor ze **ZŠ**

Komořany (vedoucí Jarmila Kočová) inscenace **Naše ulice**. Text byl opět veršovaný. Na ulici se hromadí nepořádek, divák se nedozvídá, odkud pochází. Různé postavy přicházející na scénu nechtějí ulici uklidit, přehazují si odpovědnost jeden na druhého. Nikomu se příliš nechce, protože to není jeho chodník - je společný. Poslední postava, která přijde na jeviště, prohlásí, že ho uklidí. Jako lektorský sbor jsme oceňovali vědomou snahu sdělovat jisté téma. Celá inscenace na nás působila jako moralita, což je dáno samotnou předlohou. Občas jsme nerozuměli jednání postav, což mohlo být způsobenou díky nejasné práci s rekvizitou - koštětem, které v inscenaci hrálo podstatnou roli, ale také i díky práci s veršem.

Příjemným diváckým zážitkem bylo představení **Tělo** souboru **DK ZŠ Lomnice.** Vedoucí (Eva Vítková a Ivana Prášková) vhodně a adekvátně zvolily, jak vzhledem k věku 7-13 let, ale i počtu 23 dětí, texty Michala Černíka. Jednoduchými výrazovými a výtvarnými prostředky vede režisérka inscenaci velmi jasně, srozumitelně. Přesně je vidět i tvořivý přístup početnějšího dětského kolektivu. Děti působí velmi přirozeně, uvolněně, ale přitom kultivovaně a se zaujetím pro věc. Jako lektorský sbor jsme oceňovali i velmi pěknou, srozumitelnou mluvu všech účinkujících. Inscenace Tělo byla rozhodně obohacením přehlídky, a to především jako inspirativní ukázka práce většího kolektivu dětí s poezií a svým hlubokým (přesto nevtíravých, ne prvoplánově plakátovým) poselstvím o svobodě každé lidské individuality.

Padesátiminutové představení **Čarodějný bál** souboru **Dramaťáčci** ze ZŠ a MŠ Kotlářská se snažilo vyprávět příběh o statečné princezně, která jde hledat prince do doupěte Čarodějnic. V příběhu se vyskytovaly problémy s motivacemi jednotlivých postav. Také jednání dětí na jevišti bylo často nahodilé a nepravděpodobné. Vrchol příběhu postrádá napětí a celá zápletka se vyřeší bez nutnosti jednat v dramatických situacích.

Soubor ze **ZUŠ Letovice** (vedoucí Radmila Merlíčková) zahrál představení **Aprílová škola** – předloha Jiří Žáček. Uspořádání textů ani skladba jednotlivých básní nebudovala jasný celek. Sborová i individuální recitace byly doplňovány pohybovou složkou, která často pouze ilustrovala text. Oceňovali jsme místa, kdy povyšovala jeho význam, popřípadě rozehrávala vzájemnou hru aktérů.

Představení s názvem **Mimo ZOO,** jak už napovídá název souboru **Loutkino** (vedoucí Radomír Prokop), bylo jediným částečně loutkářským představením této přehlídky a bylo pro nás příjemným diváckým zážitkem. Jedná se o autorskou inscenaci. Příběh se odehrává v ZOO, kterou obsadili mimozemšťané. Dvě děti se rozhodnou záhadnou ZOO prozkoumat, potkávají v ní zmatená zvířata, která si myslí, že jsou někým jiným. Nakonec se od hrocha dozvídají o mimozemšťanech a vše stylem deus ex machina vyřeší, ovšem možná jen zdánlivě. První polovina představení výborně pracovala s napětím, podporovaným jak hudební složkou, tak prací s loutkou. Problém nastává ve druhé půlce příběhu, kde rozhřešení zápletky působí nahodile a spousta motivů zůstává neuzavřená a nedořečená. Soubor si je problémů vědom a chce na nich dále pracovat. Vedoucí volí vhodně typ loutek vzhledem k věku dětí. Děti působí přirozeně a vybaveně. Oproti tomu hlavním postavám – dětem – by se měly v rámci inscenace hledat další herecké úkoly podporující akci. Inscenace získala doporučení do širšího výběru na celostátní přehlídku DS.

Bajka o vráně bylo pětiminutové divadelní představení souboru ze **ZŠ a MŠ Vranov** (vedoucí Martin Ryšánek). Tato bajka je inscenovaná jako vtip s jasnou a diváky zasahující pointou. Herecký projev hlavního hrdiny je velice soustředěný a přesný, místy až příliš přepjatý, s lehkým sklonem k exibici. Projev ostatních je pravděpodobně hlavně díky kostýmu v pozadí. Bajka o Vráně byla dozajista inspirativní a divácky kladně přijatým představením této přehlídky.

Muzikál **Rebelové vedle Bellové** na přehlídce zahrál **soubor Rebelové** ze **ZŠ Pavlovská** (vedoucí Monika Okurková, Miroslav Klíč) Pětačtyřiceti minutové představení bylo tvořeno dvěma plány. První je samotný autorský příběh o mladých lidech a jejich vzájemných vztazích, přičemž se vše točí okolo ukradené písemky. Příběh a vývoj postav je schématický, jednání postav a jejich proměny neuvěřitelné, možná až naivní. Konec je nedořešený. Druhý plán tvoří písně, které si soubor půjčil z muzikálu Rebelové. Ty zpívá novinářka, která dělá průzkum vztahů mladých lidí. Písně zpívá na mikrofon, ostatní přizvukují a hudbu doplňují tancem. Bohužel tanec a zpěv ostatních pro diváky postrádá energii a emoce. Asi největším problémem je to, že novinářka zpívá i mužské písně, což působí poněkud směšně. Propojení zpěvu a příběhu je násilné a není odůvodněné. Na diskuzi jsme se dozvěděli, že tvorba této inscenace byla pro soubor převážně záminkou pro společné potkávání a tvorba divadla byla až na druhém místě. Každopádně je fajn, že se soubor pokusil alespoň o vlastní autorský příběh a nesnažil se kopírovat původní muzikál.

Jako druhé představení jsme druhý den přehlídky viděli inscenaci **Čert a Káča** ze **ZŠ Chudičce**, představení trpělo podobnými problémy jako Pošťácká pohádka, O lakomé Barce a Čarodějný bál. Jednalo se spíše o interní hru dětí, než o divadelní představení. Jistým komickým prvkem bylo obsazení čerta (největší chlapec ze souboru) a Káči (nejmenší holčička).

Dalším dobře nakročeným autorským představením přehlídky bylo **Osudové setkání** divadelního souboru ze **ZŠ Vedlejší** (vedoucí Olga Šperková). Jedná se o jednoduchý příběh manželů. Manžel je zlý na ženu, vše se schyluje k rozvo-

du. Žena uvrhne na svého muže při jeho odchodu kletbu – při znovuzamilování usne a bude spát navěky. Muž chodí rok a den po světě, až dorazí do hospody, kde se zamiluje do zdejší hospodské. V tu chvíli muž usne. Hospodská mu lásku opětuje a zvrátí působící kletbu. Na této inscenaci se dá ocenit převážně práce s nadsázkou, zkratkou a slovním humorem. Na dětech je vidět, že si hraní užívají a přesně vědí, jaký mají na jevišti úkol. Jistým problémem je závěr příběhu, kdy je z etického úhlu pohledu role ex-manželky poněkud nedořešená, nevíme, zda jim svatbu přeje, či by chtěla pozměněného manžela zase zpátky. Inscenace však patřila zejména díky herní složce v hereckém projevu ke kvalitním ukázkám práce se souborem.

Přímý postup na celostátní přehlídku DS získala inscenace **Budíci** ze **ZŠ Rousínov** (vedoucí Michaela Kyjovská), která vychází z předlohy Miloše Macourka. Inscenaci jsme ocenili hned z několika důvodů. Příběh je vhodný pro danou věkovou skupinu, nabízí možnost hry, ale i práci na dramatických situacích, má výraznou pointu a celkové sdělení. Všechny tyto tři možnosti vedoucí využívá. Příběh je postaven na vztahu budíku a jeho nového pána, výborně však funguje i sbor ostatních budíků, který celé představení rytmizuje. Celkovému vyznění pomáhají i kostýmy, i když jejich využití při snu nebylo zcela jasné. Inscenace každopádně patřila k vrcholům přehlídky.

Autorská inscenace **Innana,** kterou zahrál soubor ze **ZŠ Pavlovská** (vedoucí Pavel Cisarík) byla inspirována starými sumerským texty. Soubor se pokusil vytvořit autorský mýtus o královně Innaně, která je zabita svým bratrem, ten navíc zneuctí její hrob a Innana nenajde klid ani po smrti. Mezi tím její bratr pod vlivem zlého boha nastolí v její zemi vládu teroru. Dobré kněžky s pomocí bohyně dosáhnout výjimky a Innana je propuštěna z podsvětí. Odpustí svému bratrovi a tím dokáže bohům svou lidskou sílu. Na představení a jeho tvůrcích bylo vidět, že mají chuť divákům sdělovat témata, která je pálí, což jsme oceňovali. Výraznou složkou v tomto představení byl živý hudební doprovod, který dokresloval atmosféru příběhu, na druhou stranu některé písně zpomalovaly děj, což se projevilo zejména v druhé polovině inscenace, která již byla poměrně nesrozumitelná a zdlouhavá. Obsahovala dějové linie, které přímo nesouvisely s hlavní linií příběhu. Zejména situace z podsvětí, ve kterých se pracovalo s napětím gradací a poetikou mluveného slova, dokazovaly, že soubor se vydává osobitou a inspirativní cestou společného autorského hledání.

DDS Brnkadla (vedoucí Ondřej Dufek) zahrál na této přehlídce představení **Horizont událostí.** Děti na jevišti působily vybaveně. Bylo na nich vidět zaujetí a v některých situacích jednaly přirozeně a uvěřitelně. Je zřejmé, že inscenaci žijí, nicméně divák se v tomto představení často neorientoval. Bohužel se tak ztrácí silné sdělení, které soubor chce poskytnout divákovi. Inscenace je inspirovaná rozsáhlou předlohou Lemony Snicketa, která je na jeviště poměrně těžko převoditelná. Divákovi tak občas unikají některé motivace postav, jichž je mnoho a příběh je velice zamotaný. Hlavní hrdinové příběhu zoufale hledají novou rodinu, kterou však záhy někdo tajemný zabijí. Nestačí si tak s novými „rodiči" vytvořit vztah a vše působí poněkud odcizeně. Nebylo nám také jasné, zda vědí, kdo je strůjcem všeho zla na nich páchaného. Bylo však vidět, že soubor se složitou inscenací chce bojovat i nadále.

Divadelní soubor ze **ZŠ Vedlejší** uvedl na přehlídce další inscenaci podle Čapkovy předlohy – **Doktorskou pohádku.** V představení vystupuje úctyhodný počet dětí (25) ve věku 8-9 let. Děti si vypravování tohoto příběhu užívaly, oceňovali jsme jejich herní a taneční projev i přes to, že občas postavy nejednaly mezi sebou, ale deklamovaly text divákům Poněkud problematická je pak samotná postava Magiáše, jehož „zlou minulost" soubor neexponuje, a je podobný jak vodníkovi, tak hejkalovi. Zásah lékaře, který je mu ochotný pomoci pouze když Magiáš přestane být nepřátelský vůči lidem, pak vyznívá trošku jako vydírání.

Moderní autorskou pohádku **Drak Vegetarián** napsala a zinscenovala vedoucí souboru **DK ZŠ a MŠ Bohdalice** Věra Georgieva. Hrách, kterým se drak vegetarián živí, se rozkutálí a drak nemá co jíst. Je nucen vyžádat si princeznu. Král povolá prince, který je ochoten draka zabít. Nicméně drak spolu s královským kuchařem přijde na to, že ve skladech mají spoustu sterilizovaného hrachu, který je pro draka vhodnější. Závěrečné rozuzlení (deus ex machina), tak působí na diváka rozpačitě. V představení bohužel nevznikají dramatické situace a také se nepracovalo s nadhledem a nadsázkou.

Sobotní ráno a poslední den přehlídky začal se svým představením **Zuzanka a písmenka DK Babylón**. Děti znaly své jevištní úkoly, působily jistě. Měly vytvořené typové postavy. Nejvíce jsme diskutovali o sdělení celého příběhu. Učitelka, školník a ostatní žáci šikanují Zuzanku, která neumí psát. Nakonec se to naučí (divák se však nedozvídá kde) a vyhraje soutěž o nejlepší písmenka. Jako diváci jsme velice soucítili se Zuzankou. Učitelka totiž vůbec neučí, pouze zkouší, Zuzance vůbec nepomáhá. Na základě diskuze se souborem jsme zjistili, že by mělo jít o kritiku jednání učitelky a ostatních. Pro zřejmější vyznění inscenace by bylo třeba doplnit některé situace, a to zejména z prostředí Zuzančina domova.

Na Inscenaci **Krokovy dcery** souboru ze **ZŠ a MŠ Blanenská, Brno** jsme převážně vyzdvihovali vzniklé dramatické situace a schopnost dětí v nich přirozeně jednat. Dramatické situace tu vznikaly převážně s jednáním Libuše (spor o pole) a Tety (svatba). Poněkud nás mrzelo, že vypravěčky neuměly text. Nebyl nám také jasný rámec inscenace. Zcizující projev dívek patrný nejvíce u námluv Tety se mohl jevit jako vhodná dramaturgicko-režijní koncepce zvolené předlohy. Oceňovali jsme také jednoduché kostýmní provedení.

Posledním představením přehlídky byl komponovaný pořad o Josefu Čapkovi spojený s úvodní scénou z knihy **Povídání o Pejskovi a Kočičce** a předělanými vánočními koledami **ZŠ Jedovnice**. Pořad se poněkud vymykal kontextu divadelní přehlídky. Bylo evidentní, že vznikal pro potřeby konkrétní školy a je asi zbytečné ho dále rozebírat. Neodpustím si však upozornit na velice problematický jev. Pan učitel byl po celou dobu na scéně spolu s jedenáctiletými dětmi. Fyzicky s nimi manipuloval na scéně, opravoval jejich držení textů, které četli. Jeho fyzická přítomnost na jevišti děti rozhodně nepodporovala, navíc byla naprosto neadekvátní vzhledem k jejich věku. Naštěstí však festivalové publikum se po celou dobu představení udrželo a soubor tak snad neutrpěl posměchem, který si účinkující v žádném případě nezasloužili.

Miloš Maxa

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OLOMOUC 17. 4. 2009

Žerotín Olomouc, organizačně ji zajišťoval Leoš Březina z DDM Olomouc ve spolupráci s učitelkami LDO ZUŠ Žerotín.

V 1. kategorii vystoupilo 7 děvčat a 7 chlapců. Převažovaly kratší i delší veršované texty českých autorů (Žáček 4x, Černík 2x, Havel, Svěrák, Kratochvíl, Frynta, Nikl…). Překvapivá byla velmi dobrá vybavenost dětí, která však někdy spíš jen technicky čněla nad obsahem vybraných textů a osobitou interpretací. Porotu nakonec více oslovil v tomto případě spíš vzácnější přirozený projev interpretů **Anežky Nečasové** (**J. Balík: Zapomětlivá veverka**), **Jakuba Sehnálka** (**M. Černík: Příběh o námořním kapitánovi**) a **Karolíny Ohlídalové** (**M. Kratochvíl: Na hrady!**), kteří obdrželi ceny poroty. Čestné uznání dále získali také **Jakub Čech** (A. Lobel: Překvapení), **Kryštof Karkoška** (J. Havel: Nejchytřejší kluk) a **Valentýna Vebrová** (P. Žiška: Neříkejte teleti). Celkově se jednalo o poměrně zdařilé první pokusy, které jsou dobrým příslibem pro další léta.

Druhá kategorie zahrnovala celkem 17 recitátorů, z toho 4 chlapce a 13 děvčat. Objevily se zde delší někdy i velmi obtížné prozaické texty (Čapek, Goscinny, Kahoun, Šrut, Brycz…), intelektuálnější poezie (Skácel, Rejžek…) i snadněji uchopitelné prozaické i veršované texty (Hrubín, Žáček, Werich, Feldek). Schopnosti recitátorů této kategorie byly potvrzovány či rozmělňovány adekvátností vybraných textů. Vynikali ti, kdo se nebáli pustit se do náročnějších textů, a když se to navíc ještě sešlo s jejich talentem a osobitou interpretací, dostalo se posluchačům velkého zážitku. Cenu poroty s nominací získaly **Karla Tomanová** (**P. Brycz: Kouzelný svět Gabriely**), **Katka Vránová** (**P. Šrut: Mura Chmura**) bez nominace pak i **Hugo Hron** (R. Goscinny: Mikulášovy patálie). Čestné uznání si odnesly ještě **Zuzana Trunečková** (K. Čapek: Dášenka) a **Kristýna Ošťadalová** (J. Havel: Jak vrána chtěla zpívat v opeře).

Porota 1. a 2. kategorie pracovala ve složení Ivana Němečková, Jana Turčanová a Tomáš Doležal.

Ve třetí kategorii vystoupilo 17 recitátorů. Převažovaly zde výkony sice technicky zdatné, postrádající však myšlenkovou hloubku a výraznější interpretační vklad. Mezi všemi účastníky vynikl **Lukáš Pazdera** ze ZUŠ Prostějov s precizně vypracovaným a technicky přesným přednesem **Popletené pohádky Jiřího Žáčka** a textu **Olgy Černé Petalík**. Zejména v případě prvního textu projevil mimořádný cit pro absurditu, ironii a nadsázku. Odvážnou volbou výrazových prostředků (gestikulace, změny hlasu) ovšem často balancoval na hraně exhibice. Velmi kultivované, technicky přesně zvládnuté a pro diváky poutavé vystoupení předvedla **Julie Orletová** ze ZUŠ Žerotín Olomouc, i když na poměrně rozsáhlé časové ploše textů **Michala Viewegha** (**Nejlepší tatínek na světě**) a **C. S. Lewise** (**Tajemný ostrov**) nedokázala diváky příliš překvapit, takže je na místě mluvit spíš o standardním výkonu vynikající vypravěčky. Velmi procítěný a přesně výrazově odstíněný projev předvedla **Michaela Schönová** ze ZUŠ Zábřeh v textech Arnošta Lustiga a Květy Legátové. Její přednes se vymykal snahou

sdělovat velká témata a vlastní postoj k nim. Kombinace estetické vycizelovanosti a stále přítomného náběhu k patosu a sentimentu ale bohužel způsobila, že projev recitátorky nevyzněl zcela pravdivě. Lukáš a Julie byli doporučeni na celostátní přehlídku, Michaela byla navržena jako náhradnice. Ocenění dostali **Vojtěch Jiříček** ze ZŠ E. Valenty Prostějov, **Jan Kunst** ze ZUŠ Uničov, **Klára Němečková** a **Tereza Nesvadbová** ze ZUŠ Žerotín Olomouc.

Vystoupení třetí kategorie posuzovali Magda Veselá, Vladislav Kracík a Jakub Hulák.

Ve čtvrté kategorii vystoupilo 16 dětí. Převažovaly zde texty postrádající myšlenku a celková úroveň vystoupení byla podprůměrná. Na celostátní přehlídku postoupil pouze jeden recitátor, **Kryštof Grygar** ze ZUŠ Uničov. V obou vhodně vybraných textech (M. Paverová: Bratr vlk, Roald Dahl: Danny, mistr světa) dokázal svým projevem zaujmout diváky, udržet atmosféru a napětí a vědomě sdělovat téma. Ocenění dostali **Klára Fafejtová** ze ZŠ Hálkova Olomouc, **Alžběta Formanová** z gymnázia Jeseník, **Filip Hutečka** z gymnázia J. Škody Přerov, **Klára Konečná** ze ZŠ Spojenců Olomouc a **Marek Pavlík** ze ZŠ Zlaté Hory. Vystoupení hodnotily Hana Kotyzová, Zuzana Nováková a Petra Němečková.

Tomáš Doležal a Jakub Hulák

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA OLOMOUC 18. - 19. 4. 2009

Přestože v posledních letech není v silách organizátorů olomoucké přehlídky dětského divadla Poděs zajistit, aby všechny soubory prošly předvýběrem oblastních kol, nebylo to letos na kvalitě přehlídky příliš znát. I když možná chyběl jednoznačný a přesvědčivý vrchol, objevila se řada zajímavých počinů.

Začneme-li od těch méně zkušených souborů či méně poučených vedoucích a učitelů, musíme zmínit **Zlatovlásku** souboru **Tulipan ze ZŠ Bouzov**. Jen občasné kouzlo nechtěného dovolovalo divákům trochu si pohádku užívat. Děti se navzájem nevnímaly, nejednaly, spíš jen odříkávaly naučené texty a ztrácely se v bohaté výpravě, místy se dokonce zjevně na jevišti necítily dobře.

O jevištní rozehrání Erbenova Štědrého dnu se pokusil **dramatický kroužek ZŠ Velký Újezd** v inscenaci **Hoj já mladá dívčina**. Představení se ale pohybovalo na nejasné hranici mezi tragickým patosem a parodií, hlavně ale rezignovalo na dramatické situace, bylo založené na popisných ilustracích a bylo zanesené množstvím nečistot v použitých prostředcích.

Indické pohádky v podání DS **Kandrdásek** ze SVČ ATLAS-BIOS Přerov jsme na olomoucké přehlídce neviděli poprvé. Vedoucí souboru při práci s novou skupinou dětí a mládeže po pár letech znovu sáhl po osvědčeném textu. Slavíkova kvalitní dramatizace byla pro soubor dobrou oporou a jednotlivé příběhy se podařilo srozumitelně převyprávět. Zasloužily by si ale myslím výraznější tvůrčí vklad inscenátorů, aktéři přistoupili k textu „tak, jak leží a běží“, jejich projev byl často vnějškový, stylizace zvířecích postav působila mnohdy infantilně, příběhům chyběla atmosféra a většinou i závěrečná pointa. Představení ale přesto působilo poctivě a sympaticky a pro mě patřilo k nejlepším, která jsem od Kandrdásku viděl.

Podobně přímočarým přístupem k textu trpěla i inscenace Macourkova dramatu **Jedničky má papoušek** hraná souborem **Divadélko Slunečník** ZŠ Šumperk. Bez jasného a aktualizujícího výkladu působí text ze šedesátých let poněkud omšele, soubor v inscenaci zbytečně akcentoval některé vnější znaky postav, místo aby dostatečně osvětlil smysl slov.

Druhý erbenovský opus přehlídky pod názvem **Z kytice Erbenem svázané** představil DS **Tyjátr** ze ZUŠ Mohelnice. Ze tří vybraných balad byl na rytmu postavený Štědrý den nejdál dotažený a působivý použitím vícehlasého zpěvu. Rozpačitěji působila úvodní Polednice s nedostatečně zdůvodněnými kostýmovanými vypravěčkami a prostřední Vodník poznamenaný přepjatým projevem postavy Vodníka a neústrojným používáním „etnických“ hudebních nástrojů a občas spíše překážející loutkou.

Ocenění za tvořivý přístup k inscenování textu obdržel soubor **Buchtičky z krémem** ze ZUŠ Prostějov za **Čtyři pohádky o jednom drakovi**. Základní idea pojmout každou z pohádek v jiném stylu přinesla na jeviště hotovou smršť (mnohdy výborných) nápadů, zároveň ale také řadu nečistot ve zvolených prostředcích a zjevných dramaturgických „vyboulenin“ (řečeno současným slovníkem „úletů“). Děti si ale každopádně vzaly hru za svou, užily si ji spolu s diváky a působily na scéně uvolněně a přirozeně. Škoda, že se kamsi rozplynul základní princip textu Milady Mašatové, tedy fakt, že jde o čtyři variace téhož příběhu.

Ocenění za osobní výpověď si vysloužil **Dramatický soubor ZŠ Zlaté Hory** za pásmo **Vo životě**, kombinující texty Jiřího Žáčka a vedoucí souboru Marie Zajícové s vlastními texty členů souboru. Z představení bylo cítit, že si soubor dospívajících dětí za texty stojí, jejich rozehrávání bylo ale snad až příliš jednoduché a místy působilo poněkud formálně a nevyhnulo se občasným popisnostem a klišé.

K nejzdařilejším patřily tři inscenace oceněné v závěru přehlídky doporučením do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna. Představení **O rybáři a jeho ženě** souboru **Truhlíci** ze ZUŠ V. Ambrose Prostějov (ved. Hana Kotyzová) bylo půvabnou ukázkou práce s dětmi 3. a 4. tříd, které si společnou hru určitě užily a při práci na inscenaci se hodně naučily. Pravda ale je, že kvality, které na sebe poutaly pozornost lektorů i mnohých diváků, byly hlavně pedagogické. Z pohledu divadelního by stálo za to domyslet rozvržení prostoru, nahradit časté popisné ilustrace zajímavějším znakem či metaforou a dotáhnout práci se zkratkou a gradací. Otázkou je také, jestli témata pohádky, tak jak ji převyprávěl Jan Werich, nejsou na děti prvního stupně ZŠ příliš dospělá (vztah mužžena, touha po přepychu...).

Snad nejpozoruhodnějším počinem olomoucké přehlídky byl (do třetice Erbenův) **Vodník** souboru **Zádrhel** ze ZUŠ Zábřeh (ved. Gabriela Sittová). Soubor sedmi starších dívek se pokusil o něco, co není v oblasti dětského divadla rozhodně běžné – interpretovat melodram Zdeňka Fibicha (s klavírním doprovodem). Když se řekne „melodram“, představí si mnoho lidí vysoký, ušlechtilý hudebně-divadelní druh nešetřící vypjatými emocemi a patosem. Nelze pochybovat o tom, že zábřežský soubor investoval do své práce mnoho času, chuti a energie a že tvůrčí proces vycházející z detailního rozboru nuancí textu i hudby musel být pro všechny zúčastněné velmi obohacující. Přesto se zdá být výsledný tvar problematický právě především tím, jak přesně naplňuje očekávání diváka. Představení, které jsme v Olomouci viděli, působilo „přeušlechtile“ a pateticky, „vyestetizovaným“ oděním dívek a ladnými pohyby na hranici jakéhosi baletního klišé se místy blížilo až ke kýči. Snad by stačilo málo – více pracovat s kontrastem a nepodřizovat vše důsledně melancholické atmosféře textu a hudby – aby se nezpochybnitelný vklad souboru v inscenaci naplno zhodnotil.

Myši patří do nebe souboru **Nezletilí** ze ZUŠ Uničov (ved. Magda Veselá) zaujaly už jen volbou pozoruhodné stejnojmenné literární předlohy Ivy Procházkové. Inscenace je výsledkem kolektivní dramatizace a právě zaujetí dětí pro věc je její silnou stránkou. Soubor se navíc nevyhýbá akci, díky použití kolečkových bruslí a pohyblivých scénických prvků často i velmi dynamické. Inscenaci jsme ale zatím zastihli v natolik surové podobě, že dalo zatím velkou námahu zorientovat se v jednotlivých situacích i v příběhu jako takovém. Pokud se souboru podaří celý tvar vyčistit a zpřehlednit, mají se budoucí diváci na co těšit.

Jako host vystoupil na přehlídce DS **Štěkáček** z Opavy s pohádkou **O třech prokletých princeznách**. Dramatizace vznikla v dílně olomouckého kurzu pro učitele a vedoucí dětského divadla, a je pravda, že inscenace svědčí o vrůstajících kvalitách divadelní práce vedoucího souboru Daniela Kollmana. Přehledně převyprávěný příběh grimmovské pohádky byl ale zbytečně zatížen vnějškovým hereckým jednáním a častými deklamacemi textu. Zajímavé bylo použití stínohry, divák ale nenalezl přesný klíč k tomu, proč jsou některé situace řešeny právě stínohrou a jiné činoherně.

Kromě řady příjemných a zajímavých divadelních zážitků je nutno (a to ne jen z pouhé zdvořilosti) pochválit dokonale zvládnutou organizaci přehlídky sehraným týmem olomouckého Sdružení D (Pavel a Ivana Němečkovi, Alena Palarčíková, Magda Strejčková). Jako bonbónek navrch nabídli organizátoři na sobotní večer inspirativní představení **Škola Malého Stromu** v podání pražských hereček **Ivety Duškové, Petry Bílkové** a muzikanta **Pjéra La´Šéze**. Mimořádný divadelní zážitek způsobil, že představení uvidíme i na celostátní Dětské scéně 2009. Závěrem musím poděkovat i za vynikající spolupráci v rámci lektorského sboru, který hodnotil představení ve složení Ivana Němečková, Hana Galetková, Miloš Maxa a Jakub Hulák.

Jakub Hulák

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OSTRAVA 2. 4. 2009

2. dubna 2009 patřilo SVČ Korunka v Ostravě Mariánských horách recitátorům. Krajské kolo recitace s postupem na Dětskou scénu ´09 čítalo 64 soutěžících v pěti kategoriích. Hojná byla i účast rodičů a pedagogických doprovodů.

V porotě zasedly **Jana Křenková** (Žďár n. Sázavou), **Eva Czechová** (Opava), **Adéla Koutná** (DIVIDLO Ostrava), **Adina Bálková** (Ostrava) a **Pavlína Slavíková** (Zliv). Tajemnicí poroty byla Táňa Čempelová (Dětmarovice), hosteskou Tereza Janasová.

V nulté kategorii se dá jako pozitivum vyzdvihnout převážně výběr vhodných textů. Odpovídaly věku dětí, který se pohyboval okolo 7, 8 let. Byly převážně zvoleny texty klasických autorů, např. Jiří Žáček, František Hrubín, Ludvík Středa. Co se týče nedostatků, obecně můžeme říct, že skoro u všech recitátorů se objevovalo známé školní „kolovrátkování" textu, nedostatek kontaktu s divákem, popisná gesta, ve dvou případech vada řeči. V této kategorii výrazněji zaujala **Andrea Lhotská** z Hradce n. M. s **Hrubínovým** textem **O Červené Karkulce**, tato báseň se mimochodem v této kategorii vyskytla celkem třikrát. Měly jsme tudíž možnost porovnání. Andree se jako jediné z této skupiny povedlo prožít text a používat přirozené frázování. Klady bylo i zaujetí diváka a přirozený projev. Další ocenění získala **Adéla Špičková** s textem **Miloše Kratochvíla House a housenka**.

První kategorie se částečně shodovala v kladech a záporech s nultou. Sem tam byl problém ve výběru textu. Devítiletému dítěti se málokdy povede udržet divákovu pozornost, když recituje dlouhý text, a my jsme toho byly v této kategorii nejednou svědky. Tato kategorie ještě nebyla postupová, takže porota udělovala jen ocenění. Získala jej **Bára Zemanová** z Krnova s textem od **Jiřího Žáčka Jak liška napálila medvídky**. Zaujala především přirozeným projevem a zaujetím diváka. Dále pak porota udělila ocenění **Anežce Bindrové** z Opavy za text **Jiřího Žáčka Myš a kočka**, a **Lucii Hradilové** z Břidličné, která si zvolila také text **Jiřího Žáčka**, tentokrát báseň **Hrnečku vař**. Obě dvě dívky zaujaly přirozeným vyprávěním a kvalitní mluvenou češtinou.

Druhá kategorie už byla postupová. Obecně můžeme říct, že zde byla pestrá nabídka zajímavých textů, které leccos prozradily o přednášejících. Mezi nešvary lze zařadit nepřirozené „kouskování" textu, polykání koncovek, chybějící dramaturgie, tzn. text je přednášen bez vzruchu a zaujetí. Problémem byl také výběr písňového textu pro recitaci. Naopak porotu zaujaly dva výkony, jejichž přednášejícím vynesly postup na Dětskou scénu. A to **Kláře Božoňové** z Ostravy-Poruby s textem **Dany Marešové Macháčkův pudl** a **Sebastianu Sedlárovi** z Polanky za text **Jiřího Žáčka Čert a Káča**. Oba ocenění zaujali diváka, přirozeně a příjemně přednesli text, kvalitně frázovali a ztotožnili se s podstatou textu. **Kryštofu Zelenkovovi** z Ostravy za text **Romance o Karlu IV.** od **Jana Nerudy** bylo uděleno doporučení na postup jako náhradník. Jeho podání bylo osobité, textu porozuměl a ztotožnil se s ním.

Třetí kategorie byla rovněž postupová a se vzrůstajícím věkem recitátorů také nabitá zajímavými a osobitými texty. Mezi negativa vyšších kategorií patřilo určité „přehrávání" a působení na porotu. Naopak se tu objevily úspěšné snahy o zvnitřnění textu, pokusy dramaturgicky zvládnout dějovou linku textu. V této kategorii jsme řešily, jestli je vhodné vybírat si úryvky z knih. Hrozí nebezpečí, že je úryvek vytržen z kontextu, divák není úplně seznámen s obsahem a náladou dané knihy. To však nebyl případ **Michaely Macháčkové** z Ostravy s textem od **O. D. Westa Pavouk a moucha**, která i druhým textem od **Gustava Falkeho Slečno Slípko, vy jste husa** jednoznačně zaujala porotu a získala postup na plné čáře. Dokázala vyjádřit pocit, skvěle pracovala s textem, intonací, dikcí a perfektně zvládla vystavění textu.

Čtvrtá kategorie byla plná recitátorů, na kterých je vidět řada zkušeností. Projevy byly přirozené, výslovnost až na pár výjimek bezchybná a přesná. Kontakt s divákem téměř samozřejmý. Vybrané texty byly osobité, zajímavé. Porota si v této kategorii vyžádala sedm druhých textů, protože rozhodování nebylo vůbec lehké… Nakonec udělila dva postupy. Získal ho **Jan Rychta** z Bruntálu s textem od **Františka Nechvátala Šťastný pozemšťan**, který zaujal porotu velmi osobitým a zvnitřnělým projevem. Dalším postupujícím se stala **Marie Skřivánková** z Ostravy-Hrabůvky s textem **Jana Wericha Chlap, děd, vnuk, pes a hrob**, která perfektně pracovala s napětím a zaujala tím diváky i porotu, nehledě na kultivovaný a vyzrálý projev. Doporučeným postupem na Dětskou scénu ocenila porota výkon **Kristiána Kazického** z Orlové s textem **Ivana Vyskočila Ed Martinec vypovídá**. Kristián skvěle zvládl dialogový text, zaujal diváky, jeho přednes byl přirozený.

Na závěr musím dodat, že Krajské kolo bylo plné nadějných talentovaných recitátorů. Doufám, že ve svém zájmu a snaze vytrvají, setkáme se s nimi v dalším roce na stupních postupujících a že bude následující ročník ještě kvalitnější než ten letošní.

Pavlína Slavíková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA OSTRAVA 3. - 4. 4. 2009

Lektorský sbor pracoval ve složení: **Adina Bálková** – Ostrava, **Iva Kašparová** – Praha a **Mirek Slavík** – Zliv. Tajemnicí poroty byla Táňa Čempelová – Dětmarovice.

V průběhu přehlídky jsme viděli celkem 15 vystoupení. Deset z nich se ucházelo o případné doporučení na přímý postup na celostátní přehlídku a rozbor členy lektorského sboru.

DDS při ZŠ Studénka přivezl inscenaci **„APRÍLOVÁ ŠKOLA"**. Inscenaci hraje jedna asi devítiletá dívka. Jde o montáž veršů Jiřího Žáčka (úprava, režie a scénografie L. Pitucha), propojenou dětskou hrou na školu. Výkon dětské protagonistky byl obdivuhodný a diváky v sále příznivě oceňovaný, ale lektorský sbor byl nucen konstatovat, že představení mělo problémy, které by sebelepší dětský výkon nezměnil. Základní problém je již ve struktuře inscenace: Žáčkovy texty, tak , jak byly vybrány, na sebe obsahově ani poeticky nenavazují a civilní „hrové" vsuvky jsou pouze jakýmisi spojovacími můstky, které mají za úkol propojit konec jedné básničky se začátkem druhé. Účinkující dívka byla mnohem přirozenější v těch částech inscenace, kde „si hrála" na paní učitelku a píši to „si hrála" v uvozovkách, protože ono zdánlivě jde o hraní si na školu, v níž publiku v hledišti byla přidělena role žáků a ono ochotně vstává na začátku vyučovací hodiny a sborově zpívá národní píseň, ale brzy se ukáže, že protagonistka sice často oslovuje publikum, ale není připravená (a vzhledem k věku ani nemůže být) pracovat s jeho reakcemi. Inscenace kolísá mezi dvěma nekorespondujícím polohami, místo aby plynule přecházela z improvizované hry k pevnému textu, jak zřejmě autor úpravy a režie zamýšlel. Režisér inscenace připravil pro svou nesporně nadanou svěřenkyni úkol, který by zvládl dospělý, dobře vybavený herec, schopný s diváky skutečně komunikovat - ale v tom případě by byla na místě otázka číslo dvě: o čem celá inscenace vlastně je ?

DDS Střelky, KASS Český Těšín se představil hrou **„KDO TU NECHCE SPÁT"**. Volně upravenou literární předlohu I.M.Jirouse připravila vedoucí souboru Iva Doudová pro skupinu sedmi malých dětí předškolního a nejmladšího školního věku a čtyři děti starší, hrající strašidla. Téma jak uspat malé nezvedence je divákům nabízeno laskavě a s nadhledem v duchu literární předlohy autora a lektorský sbor se shodl na tom, že v tomto případě prvek výchovného působení na děti zastínil divadelnost inscenace. Z diskuse s vedoucí souboru vyplynulo, že ona i děti absenci dramatické akce cítí, děti ale dávají přednost provedení, v jakém jsme inscenaci viděli.

Je-li divadlo odvozeno od slova PODÍVANÁ, jde v tomto případě o podívanou na první divadelní krůčky dětí, jejichž vedoucí nemá osobní divadelní ambice, ale jde jí především o děti, s nimiž pracuje a pracuje s nimi dobře.

DDS Lupínek, Masarykova ZŠ a MŠ, Hnojník přivezl pohádku **„ROZUM A ŠTĚSTÍ".** Inscenace klasické Erbenovy pohádky je postavena na principu kolektivního vypravěče – chóru, z něhož účinkující děti jednoduchým kostýmním znakem vstupují do rolí. Pracuje se s minimem rekvizit, vše je sdělováno výhradně jednáním účinkujících dětí převážně mladšího školního věku a tato metoda zde velmi dobře funguje. Negativní roli v případě tohoto představení sehrály absence členů souboru, za které se na poslední chvíli hledali náhradníci. Trochu nadbytečným se lektorskému sboru zdálo úvodní „dvorečkovité" nastolení inscenačního principu, který je sám o sobě právě díky existenci a kolektivnímu jednání chóru zřejmý. Soubor ani jeho vedoucí Anna Ševečková si nekladou nereálné cíle a i přes některé problémy se jedná o sympatický výsledek práce s dětmi. Inscenace se stále vyvíjí a lze očekávat, že spolu s dětmi poroste i její

kvalita.

DS MIŽMAŠ, ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka se představil pohádkou **„DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ“.** Inscenační princip i hlavní téma klasické české pohádky se vedoucí souboru Ireně Schubertové nabídl již z uspořádání kolektivu účinkujících dětí – jedná se o šest starších dívek a jednoho mladšího, resp. menšího kluka. Děti jsou vybavené a dobře zvládají princip divadla bez rekvizit a s minimem výrazových prostředků. Původní literární předlohy se inscenace drží jen volně, akcentuje se vztah šesti skoro dospělých dívek k zástupci mužského elementu, který komentují s laskavým despektem, vkusně a vtipně. V jejich podání je hlavní pohádková postava - princ - neschopný lenoch, který se nakonec už ani nezúčastňuje hledání zakleté princezny, ale pouze to „manažersky“ řídí. Lektorský sbor konstatoval, že inscenace má značné rezervy ve větných důrazech jednotlivých replik, v akcentování důležitého v dramatických situacích a v dotahování situací k jasnému a přesnému vyznění. Je také otázkou, jak se vypořádat s evidentními fyzickými dispozicemi účinkujících dětí právě v takové předloze vzhledem k rozdělení rolí v inscenaci. Jde o soubor pokročilých žáků ZUŠ, který se zatím nevypořádal tak úplně se všemi obtížemi zvolené divadelní poetiky. Na inscenaci je ještě mnoho práce, ale v případě jejího dotažení do konce slibuje být kvalitní ukázkou práce LDO ZUŠ.

DS Temperka, ZUŠ Třanovského, Třinec představil inscenaci **„ŽIVOT JE SEN“** v úpravě a režii Marcely Kovaříkové a souboru a scénografií Rozvity Mikulové. Inscenace autorského textu Magdaleny Frydrychové, členky souboru, volně inspirovaného motivy z pohádek H. Ch. Andersena, byla bezesporu nejzajímavějším – a také nejproblematičtějším představením letošní přehlídky. Jedná se o nesmírně těžkou látku inscenovanou velmi náročným způsobem, která může být vnímána někdy až jako naprostý omyl. Půdorys inscenace je prostý: do jedné školní třídy se nedostavil vyučující, děti si krátí dlouhou chvíli řešením drobných meziosobních problémů a přitom se jeden po druhém propadají do snění, v němž se divákům ukazují jejich skryté tužby a skutečné charaktery. Účinkující děti jsou soustředěné a přesvědčivé, je evidentní, že hrají téma, které je jim blízké a které si dokonale osvojily. Jednotlivé herecké projevy jsou až na hranici patosu, domnívám se ale, že se jedná o patos z přílišné snahy přesvědčivě a co nejúčinněji sdělit téma postavy. Lektorský sbor konstatoval, že inscenace potřebuje především pevnou režijní ruku, která důsledně přezkoumá fungování všech užitých divadelních znaků, odpoví na otázku zda a do jaké míry sen promění jejich následné chování v reálném světě (někde je proměna zřejmá, v některých případech se zdá, že k ní nedošlo), usadí temporytmus inscenace, aby neztrácela „tah“ a pomůže najít klíč k herecké metodě, v níž děti zvládnou civilní hraní sebe sama i hraní sebe sama ve snu.

Má-li být Dětská scéna přehlídkou toho nejzajímavějšího a nejinspirativnějšího, co se v tomto školním roce v dětském divadle urodilo, pak tam beze sporu patří i inscenace souboru Temperka, byť si je lektorský sbor vědom problémů, které náročná inscenace má. Lektorský sbor doporučil tuto inscenaci k přímému postupu na Dětskou scénu 2009.

DS NAROVNÁTKA, SVČ Korunka, p.o., STu Poruba předvedl **„KOČIČÍ HRY“**

v úpravě a režii Kateřiny Andělové a Jitky Kvasničkové (hudba Eva Broumovská). Inscenační princip Kočičích her staví opět na dispozicích souboru – skupiny dětí různého věku a pohlaví. Téma vyvyšování se a drobných ústrků, hraničících se šikanou, hraje skupina šesti starších dívek proti mladším dětem a využití podoby kočičí komunity s komunitou dětí dalo inscenátorům možnost pracovat s velmi aktuálním a děti oslovujícím námětem. Vynucený obdiv, vynucený respekt a neustálé zesměšňování přivedou skupinu koťat až k revoltě, koťata připraví starším kočkám léčku a splatí jim všechno příkoří i s úroky. Jednou z inspirací autorek námětu byly novely Petra Šabacha a jejich zpracování ve filmu Šakalí léta – k tomu se autorky nejen hlásí, ale je to patrné i díky citacím z písní z tohoto filmu. Inscenátoři by měli znovu promyslet stavbu příběhu, měli by zvážit roli vůdčí kočky - dívky hrající na housle a motivací jejího jednání. Ta se z původní učitelky proměnila v jakousi světačku, oblbující ostatní kočky neustálým odvoláváním se, jak je to v Americe a vnucující jim svůj povrchní pohled na svět.

Velmi slibně vystavěná inscenace slibuje, že pod vedením zkušené vedoucí souboru dojde do přesného a funkčního tvaru. Budou-li odstraněny všechny problémy, které se zatím odstranit nepodařilo, může být tato inscenace inspirativním a důstojným účastníkem Dětské scény 2009, a proto jí lektorský sbor doporučil do širšího výběru.

MALÝ SOUBOR ZUŠ B. Martinů, Havířov-Město přivezl inscenaci **„O SLEPIČKOVI A KOHOUTCE“** v úpravě a režii Hany Galetkové (scénografie Alžběta Dirnerová). Inscenaci lidové pohádky, převyprávěné Aloisem Mikulkou, zahrál kolektiv šesti starších dívek a jednoho mladšího, resp. menšího chlapce. Projev dětí byl kultivovaný, děti jsou vybavené a z projevu souboru na jevišti je zřejmé, že se v tomto případě jedná o velmi kvalitní práci literárně dramatického oddělení ZUŠ. Viděli jsme příběh neschopného a líného Slepičky, s nímž dívky jako kolektivní vypravěč mají plno problémů. Už donutit ho k základní spolupráci na jevišti je problém a vše vyvrcholí, když Slepička pošle Kohoutku, aby se za něj šla napít. Když Kohoutka pije, praskne vodovodní potrubí, resp. kohoutek u umyvadla, Kohoutka ho drží a volá na Slepičku, aby doběhl pro instalatéra. A tady začíná z lidové pohádky známá cesta od jednoho k druhému, vše je aktualizováno do současného života. V inscenaci je plno vtipných a dobře vystavěných situací, jinak ale inscenace především díky nepříliš podařené literární předloze je poněkud „pod věk“ a schopnosti vybaveného kolektivu a talentované vedoucí.

Představení patřilo k tomu nejlepšímu, co na přehlídce bylo k vidění, ale má-li být národní přehlídka přehlídkou toho nejinspirativnějšího, v tomto případě se jedná spíše o kvalitní, ale nic nového nepřinášející ukázku práce LDO ZUŠ.

Lupínek, Masarykova ZŠ a MŠ Hnojník zahrál inscenaci **„TŘI SNĚHULÁCI – ZIMNÍ POHÁDKA“ .** Jednoduchou, prostinkou pohádku Milana Pavlíka o třech sněhulácích na jedné ulici, kteří o půlnoci ožívají a pokouší se jeden druhého vystrnadit, protože chtějí mít ulici samu pro sebe, zahráli čtyři členové souboru na úrovni, které jsou prozatím schopni. Zkušená vedoucí souboru Anna Ševečková evidentně pracovala metodou, kdy nabízela dětem podněty, inspirovala je a nechala je, aby samy vytvořily postavu tak, jak jí cítí. To mělo negativní důsledek v nejednotnosti dramatického projevu a v nedramatičnosti inscenace, až se tím ztratilo hlavní a velmi aktuální téma zejména pro nejmladší dětský věk - téma pomoci a ochoty rozdělit se o svůj prostor, protože jeho sdílení s ostatními je lepší, než uzavírat se do sebe.

Práce vedoucí souboru je obdivuhodná tím, jak nenásilně a s respektem k dětské duši zvolila téma a odpovídající divadelní poetiku, která v této fázi práce souboru zcela odpovídá jeho schopnostem. Za to jí lektorský sbor projevil svoje uznání.

DDS RARÁŠCI, SVČ Opava - „O PALEČKOVI“ , úprava a režie Gabriela Bernardová, scénografie Lucie Vyhnálková. Soubor jako literární východisko pro inscenaci zvolil upravenou verzi pohádky O Palečkovi z pera Karla Nováka. Na jevišti jsou dominantní postavy tatínek, maminka a dva loupežníci – protihráči postav rodičů. Ti střídavě vodí loutku (maňáska) Palečka. Ve vystavění příběhu jsou diskutabilní místa. Není zcela zřejmé řetězení příčin a následků a není zcela jasné, co je na jevišti důležité a co ne. Oba hlavní protagonisté jsou až nedětsky vybaveni, zvládají suverénně vyprávět příběh, extemporovat, sem tam si vyměnit laskavé popíchnutí, nedělá jim potíže zatáhnout do svojí hry hlediště i protihráče. Pro lektorský sbor byl výkon hlavních protagonistů námětem k opětovné diskusi o hranicích možností dětského projevu a dětském herectví.Lektorský sbor konstatoval, že inscenace vznikala a funguje na trochu jiných principech, než inscenace vytvořené metodami výchovné dramatiky a to nemusí vždy znamenat, že je horší. Evidentně jde o jednu z metod práce s dětmi a tato metoda má svá úskalí, stejně jako je mají ostatní inscenační metody. Lektorský sbor projevil vedoucí souboru své uznání za režii této inscenace.

DS ŠTĚKADLO, SVČ, LD Opava zahrál pohádku **„PYŠNÁ PRINCEZNA“.** Soubor z Opavy vedený Danielem Kollmannem se pokusil přivést na jeviště vlastní podobu stejnojmenné české filmové pohádky Bořivoje Zemana z roku 1952 a tento záměr se ukázal být hlavním problémem inscenace. Přibližně dvacetičlenný kolektiv tmavě oblečených dětí, účinkujících v chóru, vstupujících do jednotlivých postav jednoduchým kostýmním znakem, byl postaven před úkol, který může dobře sloužit pro vnitřní potřebu souboru, protože pohádka má známý půdorys, známé postavy a situace a citáty z pohádky se staly součástí lidové slovesnosti. V okamžiku jejího inscenování vyvstává ale řada otázek, na které soubor nenalezl odpovědi. Bylo nutno krátit, nebo vypustit některé scény, které jsou na jeviště nepřenosné, vzhledem k dispozicím dětí bylo nutné zjednodušit celou historii zpívající květiny, tím došlo ke zmatení motivací jednání prakticky všech postav. Další vynechané situace, postavy a motivace jejich jednání soubor nedokázal adekvátně divadelně nahradit, a tak inscenace nutně působila schematicky a zkratkovitě.

Kdyby si soubor, vedený ambiciózním a pracovitým vedoucím, našel snadnější předlohu, vyhnul by se riziku, že diváci budou jeho inscenaci poměřovat s dobře známým originálem a přemýšlet o důvodech, proč došlo na jevišti ke změnám.

V programu přehlídky vystoupilo také pět nesoutěžních hostů. Lektorský sbor jejich vystoupení hodnotil pouze v případě, že si to vedoucí souboru vyžádali. Na úvod přehlídky jsme viděli inscenaci **DIVIDLA Ostrava**, **oddílu „Zatímnijak“** s názvem **„MINIATURY“.** Šlo o tři drobné etudy, inspirované prvky z inscenací, hraných na přehlídkách v minulých letech. Dalším hostem přehlídky byl **kroužek dramatické výchovy SG a SOŠ IUVENITAS** s inscenací Šárky Horáčkové **„COŽ TAKHLE DÁT SI PRINCEZNU“.** Šlo o kolektivní dílo studentů, experimentování se scénickými nápady, experimentování se žánry parodie, konverzačního a znakového divadla na půdorysu motivů ze známých pohádek. Velké sousto si „ukousl“ **DRAMACLUB Wichterlova gymnázia Poruba**, který vystoupil s anglicky mluvenou inscenací **„SOME LIKE IT HOT“,** inspirovanou stejnojmenným americkým filmem a muzikálem, uváděným v současnosti v Národním divadle Moravskoslezském. Inscenace funguje skvěle při výuce angličtiny, jako divadelní podívaná však naráží na řadu obtíží, které jsou způsobeny nutnou redukcí postav a syžetu filmové předlohy. Dalším nesoutěžním vystoupením, zahajujícím sobotní program přehlídky, bylo **DIVIDLO Ostrava, oddíl „Minidě-ti“** s drobnou „študýrkou“ **„PROČ HONZA NECHTĚL PRINCEZNU“.** Pro nejmenší, začínající děti z DIVIDLA to byly první krůčky na jevišti a první, byť nesoutěžní, vyzkoušení si atmosféry přehlídky. Důstojným zakončením celé přehlídky

byl závěrečný **„VEČER TANEČNÍHO DIVADLA A BUBNŮ“** v provedení **Tanečního divadla CYRANOVY BOTY Brno**, v sále ostravské Konzervatoře. Dvě bubenické a dvě taneční části nabídly divákům široké spektrum výrazových prostředků od bubenické improvizace až po promyšlený, náročný divadelní příběh, který strhl diváky v sále k bouřlivému aplausu.

Přehlídka v SVČ Korunka, p.o. Ostrava – Mariánské hory byla organizačně bezchybně zajištěná, všechny soubory měly pro svá vystoupení odpovídající technické i prostorové podmínky. Přehlídka kolektivů navazovala na přehlídku recitátorů – sólistů a všechny soubory měly možnost zúčastnit se přehlídky po celou dobu jejího trvání, zúčastnit se diskusí v dětské skupině, zúčastnit se rozborových diskusí s lektorským sborem a také závěrečné tvůrčí dílny, vedené členy souboru Cyranovy boty. Bohužel, mnoho souborů přijelo, zahrálo a odjelo, dokonce i tehdy, když si předem objednaly ubytování a stravu. Vedoucí se zúčastnili rozboru pouze své inscenace a to ještě v chvatu. To je na škodu dlouhodobé práce souborů a svědčí to o tom, že soubory a jejich vedoucí ztrácejí zájem o konfrontování výsledků vlastní práce s jinými i s míněním lektorského sboru, který se snažil konstruktivně a s respektem k práci druhých pojmenovat, co viděl.

Za lektorský sbor zapsal Mirek Slavík

ZLÍNSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ UHERSKÉ HRADIŠTĚ 23. 4. 2009

Přehlídka dětských recitátorů Zlínského kraje proběhla tradičně v půvabných a důstojných prostorách Reduty – Klubu kultury Uherského Hradiště 23. dubna 2009. Celkově příjemnou atmosféru bohužel narušil ostudný pozdní příjezd naší „pražsko-třebíčské lektorské sekce“ (Hulák, Dejl, Machalíková). Velké poděkování patří proto další lektorce Janě Křenkové, která dlouhé čekání na porotu dokázala smysluplně vyplnit důkladnou veřejnou pohybově-hlasovou rozcvičkou pro recitátory 2. a 4. kategorie (jak proběhlo čekání v 1. a 3. kategorii, která recitovala v jiné místnosti, vlastně ani nevím).

V první kategorii se objevila řada obvyklých intonačních klišé. Výběr textů byl přitom zajímavý a pestrý, přiměřený věku recitátorů. Jedna z recitujících se i přes vstřícnou atmosféru v sále už na začátku svého vystoupení rozplakala a znovu už nechtěla vystoupit. Čestná uznání v nepostupové kategorii obdrželi Vilém Mucha (ZŠ Komenského nám., Kroměříž), Jakub Uhrovič (ZŠ Štefánikova, Zlín), Eliška Sabolová (ZŠ Slovenská, Zlín) a Lenka Nawaisehová (ZŠ Kor. Paseky, Rožnov p. R.).

Úroveň vystoupení recitátorů 2.kategorie byla v Hradišti naprosto mimořádná – i ti, kteří nebyli ocenění, by na mnoha jiných krajských přehlídkách patřili k nejlepším. K postupu do celostátního kola byli nakonec vybráni **Michaela Petřeková** ze ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm se soustředěným a dynamicky odstíněným přednesem textu Josefa Hiršala **Oklamaná naděje** a **Ondřej Hradil** ze ZUŠ Valašské Meziříčí, který si dokázal suverénně a přitom spontánně pohrávat s básní Ivana Blatného **Devět vánků** tak, jako by vše vznikalo na místě přímo před očima diváků. Čestná uznání si vysloužili David Prosecký (ZŠ Uherský Ostroh), Jana Koprčná (ZUŠ Uherský Brod), Jan Suchánek (ZŠ Velký Ořechov), Natálie Vrtělková (ZŠ Žerotínova, Val. Meziříčí) a Dominik Di Maio (ZŠ Rokytnice, Vsetín).

Problémem třetí kategorie bylo časté „čtení čárek“, zbytečně „malování“ a zdůrazňování jednotlivostí na úkor celku. Dva postupující ale dokázali přirozeně sdělovat obsah i náladu svých textů. Byli to **Robin Ferro** ze ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm s dobře vystavěným a vypointovaným textem Ivana Vyskočila **Jak a kudy do krajiny snů** a s citlivě vystiženou Krylovovou bajkou **Statečný osel** a osobitá **Justýna Stoklasová** z Gymnázia Rožnov p. R., která prokázala smysl pro práci s veršem, temporytmus a výstavbu textu v **Lokomotivě** Juliana Tuwima, částečně i v textu Olgy Hejné **Balónek**, který ji ovšem nenabídl takový prostor k interpretaci. Čestnými uznáními byli oceněni Viktor Kovařík (ZUŠ Uherský Brod) a Natálie Mrlinová (ZŠ Žerotínova, Val.Meziříčí).

Čtvrtá kategorie se jevila sice jako zajímavá, ale poměrně problematická, výkony často trpěly nevhodným výběrem textu i přehnanou vyumělkovaností. Do celostátního kola postoupil mimořádně vyspělý vypravěč **Tomáš Žilinský** ze ZUŠ Valašské Meziříčí, který v suverénním přednesu prózy Petra Šabacha **Občanský průkaz** a **Holé pohádky** Petra Nikla dokázal rozkrývat překvapivé významy a zajímavě a poutavě je výrazově odstínit, zároveň prokázal mimořádnou dovednost vnímat a respektovat celek textu a jeho stavbu, gradovat, pracovat s pauzou, držet napětí, ale zároveň si udržovat patřičný nadhled a nadsázku. Další postupující byla **Markéta Suchánková** ze ZŠ Velký Ořechov, která zejména v textu Roalda Dahla **Prase** přesvědčila o své schopnosti přirozeně, uvolněně a kultivovaně sdělovat. Jako druhý text přednesla recitátorka text Jana Wericha **Chlap, děd, vnuk, pes a hrob**. Čestným uznáním byla oceněna Kristýna Zabrucká (ZŠ Vyhlídka, Val. Meziříčí).

Lektorský sbor 1. a 3. kategorie pracoval ve složení Jana Machalíková, Kristýna Vyhlídová a Jaroslav Dejl, 2. a 4. kategorii posuzovali Jana Křenková, Robert Bellan a Jakub Hulák.

Jakub Hulák a Jana Machalíková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA ŽEBŘIŇÁK STARÉ MĚSTO U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ 15. - 16. 4. 2009

15. a 16.dubna 2009 se konalo ve Starém Městě u Uherského Hradiště regionální kolo Dětské scény ve velkoryse renovované sokolovně, nyní pod názvem Společensko-kulturní centrum. Skoro ideální prostor pro větší i komorní představení, stravování, provizorní ubytování či sportovní uvolnění na přilehlých sportovištích. K tomu dva dny plné sluníčka a dobré nálady. Co si lze více přát? V úvodu nutno uvést, že zde bylo 18 soutěžních představení, jedno inspirativní ze Slovenska, jeden večerní koncert, doprovodná beseda pro žáky staroměstské školy o holokaustu a pochopitelně nezbytné rozbory představení. Tedy program víc než nabitý. A co jsme tedy viděli?

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Markéta byla rychlejší

Autor Jiří Holub, režie, dramatizace, vedoucí souboru: Hana Nemravová

Dramatizace lehce hororové povídky mladého autora posluchače Literární akademie Josefa Škvoreckého, která řeší problémy první velké dívčí lásky a problémy kolem toho. Hraje skupina 8 děvčat a 1 chlapce na náznakové scéně pomocí tří paravánů, které jsou stanem, dveřmi do autobusu, atd. Komentáře hlavní hrdinky jsou realizovány přes mikrofon, předěly tvoří hudební improvizace živé minikapely. Veškeré problémy se točí kolem záhadného a nepřítomného Karla, o kterého usilují dvě kamarádky. Vše končí tragickou smrtí Markéty. V závěru je civilně budovaná inscenace zakončena až snovým a hororovým obrazem lákání Markéty obrazem mrtvého Karla do jezera. Obraz sám o sobě je velice poetický (snad až připomínající Erbenova Vodníka), ale je jakoby z jiné inscenace. Rezervy jsou ještě v čistotě a srozumitelnosti jevištní řeči a souhře dívek.

Základní škola Vidče - soubor Maretka: Vítání jara

Autor: Markéta Hauserová, Irena Šmejkalová, režie, vedoucí souboru: Helena Vojkůvková

Typické recitační pásmo pro školní akademii. Rezignuje se na smysluplnější pohyb, koncepci a hlubší význam. Děti odříkají tu lépe tu hůře jednoduché verše o květinkách, ptáčcích a zvířátkách. Jednoduché náznakové kostýmování, vše doprovázené mezihrami na xylofónek. Typické sousedské představení určené spolužákům a rodičům.

ZUŠ Uherské Hradiště – soubor Dr.Ámo: O princezně a pirátech

Autor: Zdeněk K. Slabý, dramatizace, režie, vedoucí souboru: Radka Mrázková

Jednoduchá hříčka o emancipované princezně, kterou chtějí rodiče provdat, princové jsou celkem nanic, princeznu unesou piráti, princové se ji pokusí osvobodit, konec otevřený. Hráno v jednoduchých stylizovaných kostýmech, velké rezervy v řeči, v druhé půlce problém s temporytmem a pohybem po scéně.

ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice – soubor Strašuláci: Uspávanka s vosou

Autor: Jan Skácel, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Olga Strašáková

Výrazný pokus 5 dívek o voice band, hru se slovy, rytmem, stylizovaným pohybem. Otázkou jinak velice sympatické práce bylo pouze důslednější a jasnější dělení textu do jednotlivých osob a sborů.

ZUŠ Zlín: Jamie a upíři

Autor: Brian Jacques, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Markéta Pavlištíková

Příběh pubertálního kluka Jamieho, který má problém nejen se svou pedantskou matkou, ale i se svými kamarády. Pokus o divadelní představení s náznakovou a variabilní scénou. V průběhu děje jdou děti do hrobky, kde mají být upíři. A Jamie je skutečně potká a ke svému překvapení zjistí, že upíří matky jsou pedantské a z pohledu pubertálních upírů nesnesitelné. A zde nastal problém – Jamie upadl do hysterického smíchu – zbláznil se, či zjistil, že všude je to stejné a jde o beznaděj? Na to jsme odpověď z jeviště nedostali. Škoda. Velké rezervy v mluvě, jevištním aranžmá. Diskutabilní se ukázala i použitá hudba. A ještě jeden velký problém se během tohoto představení ukázal – a to byla technika tohoto jinak sympatického

kulturáku. Zlobila a nechtěla fungovat. Jednak bylo málo světel, a často se nedala ovládat, a také bylo problémem, že nešlo ve velkém sále úplně zatemnit. Škoda. Snad se to v příštím ročníku podaří odstranit.

Základní škola Lískovec: V Šalivari

Autor: Josef Bruckner, režie a vedoucí souboru: Jaroslava Pilčíková

Ukázka recitačního vystoupení, ve kterém se sice vědomě rezignuje na pohyb, ale o to více se pracuje s hlasem, rytmem, výrazem a velice jednoduchým gestem v dramatizaci jednoduchého německého lidového říkadla. Navíc je vtipně využit jednoduchý stylizovaný kostým odkazující na německý původ říkadla. Ukázka toho, když vedoucí dobře odhadne své síly, zkušenosti a možnosti dětí. Jediná škoda byla, že celé to bylo velmi krátké

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Zavazadlo

Autor: Samuil Maršak, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Hana Nemravová

Klasický text jednoduché rytmické veršovánky o cestující dámě a jejích problémech je vděčným materiálem pro práci s dětským kolektivem. Hanka rozehrává situace do řady milých scén za pomocí jednoduché rekvizity – malých polštářků s držadlem – která se stávají zavazadly a dalšími nutnými věcmi. Pro děti to bylo první veřejné vystoupení, a tak není divu, že díky nervozitě docházelo někdy ke ztrátě temporytmu, soustředění a hlasové nejistotě. Ale jinak velmi milé a sympatické představeníčko.

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Ambra

Autor: P. Danzingerová, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Hana Nemravová

Příběh děvčete, které se rozvedli rodiče, má problémy s kamarádkami, novou přítelkyní otce… Vděčné téma pro děvčata tohoto věku, protože řada z nich něco podobného prožívá. Hraje se na jednoduché scéně se třemi paravány a pomocí tabulky, na kterou se křídou píší místa, kde se děj odehrává. Někdy je trochu zmatek při přestavbách, úplně jasné není, proč jsou některé role dospělých ztrojeny, ještě lze dále pracovat s jevištní mluvou. Ale přes uvedené výhrady jde o zajímavou a přínosnou práci, která pomáhá dětem řešit jejich nejednoduché životní situace.

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Krvavá historie

Autor: Arnošt Goldflam, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Hana Nemravová

Celosouborová inscenace dramatizace Goldflamovy svérazné pohádky, kterou Hanka posunula do stylu kramářské písně (podpořeno zvukem flašinetu při přestavbách). Největší diskusi vyvolalo, zda lze velice svéráznou atmosféru Goldflamova textu přenést do formy kramářské písně. Představení ale nabízí souboru možnosti si zařádit a viditelně děti baví.

ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice - soubor Babinec a Jan: O výzkumu zimy

Autor: Karel Čapek, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Olga Strašáková

Představení, které sice vzniklo na zakázku k vánočnímu představení, ale zároveň bylo velice dobře vybráno jako připomenutí díla našeho velikého literáta. Pracuje se s hlasem, kvalitní jevištní mluvou, jednoduchým a stylizovaným pohybem. Největším problémem je představitel spisovatele (Čapka). Rozhodně není hýbatelem děje a hlavní osobou jeviště. Škoda. Ale přesto jsme viděli poctivé a jasně vypracované představení.

ZUŠ Uherské Hradiště-Kunovice - soubor Babinec: Holá pohádka

Autor: Petr Nikl, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Olga Strašáková

Vedoucí souboru pracuje s dětmi řadu let v oboru dětského přednesu a divadla. Ve své práci využila poučení z práci s hlasem, které získala v semináři vedeném pí Vostárkovou v Praze. V tomto duchu uvedla na krajské přehlídce pohádku Petra Nikla Holá pohádka. Pro desetiminutové vystoupení v komorním prostoru jeviště připravila s pěti děvčaty ucelenou studii, která vyniká prací s jazykem. Je to úspěšný pokus o rozkrytí významu slov a o uvolnění paletu představ. Souboru se zdařilo vystihnout temporytmus větných celků. Pohádkové vyprávění láká diváky k soustředěnému sledování obrazů v jejich proměně. Dějová linie se stává svou barevností a naléhavostí zajímavou a přitažlivou.

Toto představení bylo doporučeno k postupu na národní přehlídku Dětská scéna 2009.

ZUŠ Uherské Hradiště-Kunovice - soubor Strašuláci: Strach

Autor: Ivan Jirous, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Olga Strašáková

Opět pečlivá práce s hlasem, výrazem, rytmem. Snad jediným problémem je zhmotnění strašidla. Daleko větším zážitkem by bylo jeho ztvárnění pouze hlasem a výrazem dívek. Sympatická ukázka toho, že když víme proč, jak a co, když dáme dětem jasná pravidla hry, máme ze 70 % zaručen solidní výsledek.

Jedním z vrcholů přehlídky bylo večerní vystoupení kapely BING BANG ZUŠ Bánovce nad Bebravou. Parta teenagerů hrajících tak, že by jim profíci mohli závidět. Z jeviště šla nejen bezva muzika, ale i nadšení a radost ze hry. A to i z jejich dvou kantorů.

Gymnázium Kroměříž: Plesky – Třesky

Autor: Jiří Weinberger, scénář, režie a vedoucí souboru – Irena Procházková

Běžné recitační školní vystoupení - volně seskupené básničky, bez větších ambicí slušně přečtené. Škoda nevyužití nabízené možnosti, protože nonsensové Weinbergerovy básničky jsou materiálem pro rozvinutí fantazie a představivosti. Tak snad příště.

Školní družina Základní školy Vsetín: Stvoření světa

Autor textu, režie, vedoucí souboru – Květoslava Kovářová

Představení je pokusem o muzikál, či spíše je to hra se zpěvy. Jde o autorský text vedoucí souboru s námětem stvoření světa, střetu andílků a čertů. Vše řídí Všeználek, představovaný velkou loutkou. Už v textu je první problém – vše je upovídané, není úplně jasný žánr, také je tu trochu maten divák, neboť místo Boha je to Všeználek (a není to odkaz na známou knihu o Neználkovi). Děti jsou oblečeny do stylizovaných kostýmů – andílci v bílém se zlatou parukou, čerti v kožešinách. Text sleduje sedmidenní stvoření světa – tu a tam je něco přeskočeno. Adam a Eva jsou opět loutky v lehké karikatuře. Problémem je i zpěv dětí, který není vždy úplně jistý a čistý. Představení bylo ovlivněno nemocí vodiče a mluviče Všeználka, kterého zaskakovala vedoucí souboru. Na klidu jistě nepřidaly ani úvodní technické problémy se světlem a zvukem. Sympatické bylo, že jde o paní družinářku, která nabízí možnost setkání při divadle velkému množství dětí. Nejde o světové divadlo, ale jako představení pro spolužáky a rodiče jistě plní svou úlohu.

ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm: Kterak chtěla Magda Bílé paní pomoci

Autor: Zdeněk Šmíd, dramatizace, režie, vedoucí souboru – Lucie Štěpánková

Pokus o velké činoherní představení s využitím všech možností jevištní práce. Příběh o prokleté Bílé paní, které může pomoci pouze dívka čistá a upřímná. Text vznikl z regionální pověsti, využívá folklórních prvků v kostýmování, scénickém tanci a dává hereckou příležitost devíti dívkám. Hraje se v zajímavé jednoduché scénografii, vytvořené pomocí několika černých paravánů a náznaků záclonek v oknech, plotu a lavice. Škoda, že nešel pořádně zatemnit sál, protože režisérka pracovala i se světlem. Jednotlivé postavy jsou tu lépe, tu o něco hůře budovány. Bohužel šlo o premiéru představení, a tak tu a tam hrála svou roli premiérová nervozita. Ale rozhodně je zaděláno na slušné činoherní divadlo s dětským souborem.

Cena poroty Lucii Štěpánkové za práci na inscenaci Kterak chtěla Magda Bílé paní pomoci

ZUŠ Bánovce nad Bebravou – Slovensko – host přehlídky: Kufor

Autor, dramatizace, režie, vedoucí souboru – Zuzana Varhaníková

Představení, které vzniklo jako pokus o dokumentární divadlo. Příběh slovenských židovských dívek odsunutých do koncentračního tábora během holokaustu, příběh o nesmyslnosti smrti, příběh sourozenců. Představení vzniklo ve spolupráci se Slovenským židovským muzeem v Bratislavě. Všichni hrají s plným zaujetím, ve velkém citovém nasazení, vznikají silné obrazy. Děvčata vědí co a proč, jsou výborně technicky vybavená. Režisérka pracuje výborně s temporytmem, emocí, světlem (tady opět poznámka – škoda, že nebylo možno vytvořit dokonalou tmu v sále), hudbou. A tak jsme byli svědkem silného lidského zážitku, který nemohl nikoho nechat v klidu. Vrchol přehlídky.

ZUŠ Valašské Meziříčí: Starší sestra a mladší bratr + Holčička zlatá

Autor: Astrid Lingrenová, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Bohumila Plesníková

V prvém představeníčku jde situaci, kdy milá sestřička chce svému neposlušnému bráškovi vyprávět pohádku, ale ten ji neustále přerušuje a provokuje. Představitelka sestry je evidentně více soustředěná a přesně buduje situace. Představitel bratra má sklon hrát do lidí a očekává reakce diváků. Jinak pěkná příležitost pro budování vztahů, komunikace, dialogu, gradace atd.

Celý soubor pod vedením Bohumily Plesníkové vychází z příběhu o „zlaté holčičce“, která žije bez rodičů, jen s opičkou a koněm . Vypravuje se příběh o tom, že „dětství někdy nebývá tak bezstarostné, jak se to o něm často tvrdí“. Svět dospělých v podání dětí zasahuje neomaleně až arogantně do života dítěte (dívka žije pod palbou příkazů a rozkazů), dospělí ji nazývají usmrkancem, netvorem, hnusnou panenkou, vzpurnou dívkou. Dobře připravený závěr příběhu má podobu skutečné(a oprávněné) vzpoury:“…a teď mi vlezte na záda“. Ocenění si zaslouží práce na budování situací, v nichž se dívka postupně ocitá. Přijatelný je odstup od přímé řeči a její náhrada třetí osobou pro zdůraznění odstupu. Příjemný je objev nečekaného obrazu – snové jízdy na kole. K nedostatkům patří řeč některých dívek /“šumlování“/. Také nevyváženost zvolených obrazů. Sympatické je nepochybně připomenutí autorky knihy s příběhem Pipi Dlouhé punčoše.

Představení Holčička zlatá bylo doporučeno do širšího výběru Národní přehlídky Dětská scéna 2009.

ZUŠ Uherské Hradiště – Staré Město - soubor Dr.Ámo: Holky na zabití

SETKÁNÍ S DRAKEM

Dobrý den. Jak vás mám oslovovat?

Jak chcete. V našem rodě máme všelijaká jména a vy, lidé, nám říkáte ještě jinak – třeba Hušpotvoro nebo Uááábestié. Klidně mě oslovujte jenom Draku.

Tak tedy: Víme o vás, že už tady žijete poměrně dlouho. Za ta léta jste jistě mnoho viděl a slyšel a vypráví se o vás, že jste značně sečtělý. Naše čtenáře by proto zajímalo, jaký je váš vztah k literatuře. Co třeba pohádky?

Eeee… No tak pohádky, ty já mám rád. Často jsou o nás, dracích, a taky o žrádle.

Které pohádky tedy považujete za nejvhodnější pro děti?

Přece ty o princeznách! Ty já žeru…

Takže dáváte přednost pohádkám s dívčími hrdinkami. A jaký je váš vztah k princům?

To jsou ti v těch konzervách? Vždycky mi chvilku trvá, než je požvýkám, ale jinak – taky dobrý! Zase bývají více nasolení, jak se pod vším tím železem potí…

Myslela jsem spíše na příběhy s mužskými hrdiny. Viděl jste vůbec někdy nějaké divadlo?

Divadlo? Naposledy mi ho tady sehráli trutnovští radní, když se mě snažili přesvědčit k přestěhování kamsi na Moravu, snad do Brna či co. Ale brácha tam před lety umrzl na Zelňáku, a tak jsem na ně trochu zařval. Zrovna moc hrdinsky neutíkali…

Teď probíhá tady v Trutnově, nedaleko vaší jeskyně, celostátní přehlídka dětského divadla a dílna dětských recitátorů. Víte o ní?

Čerstvé maso?!? Tak to já se stavím!

Chtěla jsem se spíše zeptat na váš vztah k poezii. Za ta staletí máte určitě docela slušný přehled. Jak by se podle vás měla poezie přednášet?

Plamenně, vřele a divoce. Recitátor by se měl rozpálit do ruda a nažhavit své posluchače tak, aby se opékali v žáru jeho slov.

A mohl byste našim čtenářům zarecitovat nějakou vaši oblíbenou báseň?

Máma dračice nám, dráčkům, vždycky recitovala:

Drak leze z díry,
vystrkuje kníry
za ním leze dračice,
má červené střevíce!

Krása, viďte? A nebo:

Jeho oči plamenné,
zuby ostré jako břitvy.
Drápy krví zkalené,
nechybí u žádné bitvy.

Taky dobrý, co?

Děkuji velice. V poslední době se o vás, dracích, docela hodně píše, natáčejí se filmy, je možné vás vídat v průvodech masek…Zajímají se o vás děti i dospělí. Třeba hru Dračí doupě hraje kdekdo. A přitom dlouhá léta jste se objevovali jenom v pohádkách pro děti. Čím to je?

Vylezli jsme z děr!

Ale proč?

Jsou období, kdy vy, lidé, nás draky moc nepotřebujete. Jste zahlcení vším kolem a fantazie a hra pro vás nejsou důležité. Ale zdá se, že teď se to zase obrací. Kus práce v tom udělala kolegyně Safira – znáte ji? Ale i draci z Pána prstenů a z Harryho Pottera se snažili. To víte, musíme náš mediální obraz podporovat, jak jen to jde.

A jste teda dobří nebo zlí?

Co myslíte? Uáááááá!

Děkuji vám za rozhovor…

Petra

DNEŠNÍ PROGRAM - PÁTEK 12.6.

13.15 - 13.30	**zahájení recitační části DS 2009**
13.45 - 14.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
	seminář E
15.00 - 18.00	**vystoupení recitátorů III. kategorie**
19.30 - 21.00	beseda lektorského sboru s recitátory III. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory II. a IV. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kat.
	seminář E
21.45	informační schůzka pro seminaristy tříd A, B, C, D

BLAŽKOVÁ - DÍL 1. - OBJEV

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 0.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Náordním domě. Uzávěrka – 12. 6. 2009 ve 3.30. Vychází 12.6. 2009 v 10.30. Náklad – 350 ks.